

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2020

KAIT. Kirol Arlorako Iritzi Taldea

Euskadi, auzolana

2020

KIROL ARLORAKO IRITZI TALDEA
ASOCIACIÓN VASCA DE
GESTORES DEL DEPORTE **kait.**

Azterlanaren titularra: Eusko Jaurlaritza

Egilea: © KAIT. Kirol Arlorako Iritzi Taldea

Ikertzailea: Oskar Martín Caballero oskarmartin1973@gmail.com

Editorea:

Lege-gordailua:

Diseinu grafikoa eta maketazioa:

Inprimatzailea:

Edukia

EUSKO JAURLARITZAKO JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN ZUZENDARIAREN HITZAURREA	6
KAIT-EKO LEHENDAKARIAREN HITZAURREA	8
SARRERA	10
ESKER ONAK	11
1. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018	12
1.1. Udal Kirolaren Behatokia 2018 azterlanaren justifikazioa	12
2. IKERKUNTZA - EAE-KO UDALERRIEK KIROL-ARLOAN DUTEN JARDUNBIDEA	14
2.1. ARAZOAREN PLANTEAMENDUA ETA IKERKUNTZAREN HELBURUAK	14
2.1.1. Arazoaren planteamendua	14
2.1.2. Ikerkuntzaren helburuak	14
2.2. METODOLOGIA	15
2.2.1. Ikerkuntzaren diseinua	15
2.2.2. Tresna	16
2.2.3. Parte-hartzaileak	16
2.2.4. Datuak biltzeko prozedura	20
2.2.5. Datuen tratamendua	20
2.2.6. Emaitzen azterketa deskriptiboa eta estatistikoa	20
2.2.7. Adierazleak	21
2.3. EMAITZAK	22
2.3.1. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerriak	22
2.3.1.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	23
2.3.1.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	25
2.3.1.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	31
2.3.1.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	33
2.3.1.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	35
2.3.2. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriak	36
2.3.2.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	37

2.3.2.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	39
2.3.2.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	46
2.3.2.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	48
2.3.2.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	50
2.3.3. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak	51
2.3.3.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	52
2.3.3.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan	54
2.3.3.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan	60
2.3.3.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan	62
2.3.3.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	64
2.3.4. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak	65
2.3.4.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	66
2.3.4.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan	68
2.3.4.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	74
2.3.4.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan	76
2.3.4.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan.....	78
2.3.6. 100.001 biztanletik gorako udalerriak	79
2.3.6.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	80
2.3.6.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	82
2.3.6.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	88
2.3.6.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	90
2.3.6.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	92

2.4 EZTABAIDA	94
2.4.1. Aldagai ekonomikoaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	95
2.4.2. Aldagai sozialaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	98
2.4.3. Langileen aldagaiaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera..	104
2.4.4. Aldagai teknikoaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	108
2.4.5. EAEko udalerrietako arduradun teknikoen iritziaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera.....	110
2.4.6. Udalerriaren profila: 1 eta 5.000 biztanle bitartean.....	113
2.4.7. Udalerriaren profila: 5.001 eta 20.000 biztanle bitartean.....	114
2.4.8. Udalerriaren profila: 20.001 eta 50.000 biztanle bitartean.....	116
2.4.9. Udalerriaren profila: 50.001 eta 100.000 biztanle bitartean.....	118
2.4.10. Udalerriaren profila: 100.001 biztanle baino gehiago.....	120
2.4.11. Udalerri tipoaren profila. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018....	122
2.4.11.1 Udalerri tipoaren aldagai ekonomikoa. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018	122
2.4.11.2. Udalerri tipoaren aldagai soziala. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018.....	124
2.4.11.3. Udalerri tipoaren langileen aldagaia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018	134
2.4.11.4. Udalerri tipoen aldagai teknikoa. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018.....	136
2.4.11.5. Udalerri tipoetako kirol-arloko teknikari arduradunen iritziaren aldagaia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018	139
3. ONDORIOAK	141
4. HOBEKUNTZA-ARLOAK	145
ERREFERENTZIAK	151
ERANSKINAK	154
I. ERANSKINA. GALDETEGIA.....	154
II. ERANSKINA. TAULAK.....	169
III. ERANSKINA. GRAFIKOAK	171

EUSKO JAURLARITZAKO JARDUERA FISIKOAREN ETA KIROLAREN ZUZENDARIAREN HITZAURREA

Zein da kirol-politiken egungo errealitatea gure udalerrietan? Horixe da udal kirolaren 2018ko argazkia eskaini nahi digun lan honen norainokoaren azpian dagoen galdera. Azterketa hau, nolana ere, 2015ean egin zenaren jarraipena da.

KAIT Asociación Vasca de Gestores del Deporte – Kirol Arlorako Iritzi Taldeak 2015eko azterketa bideratu eta bultzatu zuenean, Euskadin jarduera fisikoaren eta kirolaren esparruan jarraitutako udal-politiken benetako norainokoari eta dimentsioari buruzko gogoeta egiteko beharra planteatu zuen, eta agerian geratu zen nekez baloratu daitekeela zerbait aldeaz aurretik ezagutza nahikoa – bere dimentsioan ahalik eta errealistena eta, nolana ere, bere asmoetan posibilista – izan gabe.

Kantak dioenez, “ibiltzean egiten da bidea”, eta bigarren azterketa hau eskuetan dugula, 2015eko lehen azterketak deskribatu zuen errealitatearen eta 2018ko datuak biltzen dituen argitalpen honetan islatzen den errealitatearen artean egindako bidea baloratzen has gaitezke.

Eskerrak eman nahi dizkiegu ikerketa-taldeari beren datuak eman dizkioten 29 udalerriei, parte hartu izanagatik. 29 udalerririk horiek Euskadiko biztanleriaren % 51,65 biltzen dute, eta, beraz, lagina nahikoa da Euskadiko udal-arloko jarduera fisikoaren eta kirolaren errealitate orokorraren azterketa adierazgarri bat izateko. Hala ere, Araban biztanle gehien dituzten udalerririk falta sumatzen da, eta, oso bereziki, Gasteiz hiriburuarena.

Eskerrak eman nahi dizkiogu, halaber, azterketaren egilea den Oskar Martín Caballerori, Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia - 2018 osatu eta eskaintzeagatik. Azterketaren amaieran hobekuntza-arloen inguruan egiten diren proposamenak eta oharrak abiapuntu interesgarriak izan litezke gure udalerrietako kirol-politiken etorkizunari buruzko eztabaida bultzatzeko.

Auzia, beraz, KAIT Asociación Vasca de Gestores del Deporte – Kirol Arlorako Iritzi Taldera itzuli da, baita kezka bera duten eta helburu bera (hots, jarduera fisikoa eta kirola ingurune hurbilean egiteko ohitura gero eta jende gehiagok bihurtzea bizitza osasungarrirako aukera) duten guztiengana ere.

Jon Redondo Lertxundi

Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritza

Kultura, Hizkuntza Politika eta Kirol Saila

¿Cuál es la realidad actual de las políticas del deporte en nuestras corporaciones municipales? Esa es la pregunta que subyace en el alcance de este trabajo que pretende ofrecernos una fotografía del deporte municipal en 2018. Un estudio que da continuidad al que ya se llevó a cabo en 2015.

Cuando el grupo KAIT, Asociación Vasca de Gestores del Deporte – Kirol Arlorako Iritzi Taldea, propició e impulsó el estudio de 2015 se planteaba la necesidad de reflexionar sobre la dimensión y el alcance real de las políticas municipales en el ámbito de la actividad física y el deporte en Euskadi y quedó patente que difícilmente se puede valorar algo sin un conocimiento previo suficiente, lo más realista posible en su dimensión y, en cualquier caso, posibilista en sus pretensiones.

Como dice el cantar, se hace camino al andar y con este segundo estudio en nuestro poder ya podemos empezar a valorar el camino recorrido entre la realidad que describió el primer estudio de 2015 y el que se refleja ahora con esta publicación que recopila los datos de 2018.

Agradecemos la participación de los 29 municipios que han proporcionado sus datos al equipo investigador. Entre los 29 municipios representan el 51,65 % de la población de Euskadi, una muestra más que suficiente para tener un estudio representativo de la realidad global de la actividad física y el deporte municipal en Euskadi, aunque se eche en falta una mayor participación de los municipios más poblados de Araba, muy en especial de su capital Vitoria-Gasteiz.

Gracias a Oskar Martín Caballero, autor del estudio, por completar y ofrecernos este Observatorio del Deporte Municipal en Euskadi - 2018 que concluye con una serie de observaciones y propuestas de áreas de mejora que bien pudieran constituir un interesante punto de arranque para propiciar el debate sobre el futuro de las políticas de deporte en nuestros municipios.

La pelota vuelve, por tanto, al tejado de KAIT, Asociación Vasca de Gestores del Deporte – Kirol Arlorako Iritzi Taldea y todos y todas las que sienten la misma preocupación y comparten el mismo objetivo: que cada vez más gente haga de la práctica habitual de la actividad física y el deporte en su entorno más cercano, una opción de vida saludable.

Jon Redondo Lertxundi

Director Actividad Física y Deporte

Departamento de Cultura, Política Lingüística y Deporte

KAIT-EKO LEHENDAKARIAREN HITZAURREA

Udal-kirola, arlo horretan lan egiten zuten pertsona talde baten kezka izan zen Kaiten jatorria. Beren lana hobeto egin nahi zuten eta mahai baten inguruan elkartzen hasi ziren, hilabete batzuk geroago, 1989an, Kaiten jaiotza ofizialdu genuen, kirolaren arloko iritzi-taldea. Hogeita hamar urte baino gehiagoko ibilbidearen ondoren, eboluzionatu egin dugu, eta, gaur egun, ez kirol-arlo guztietako ehun bat pertsonak osatzen dugu elkarte, askotariko ikuspegietatik.

Gaur aurkeztuko dizuegu "Udal kirolaren behatokia" KAITEk egindako lanaren bigarren edizioa da. Eusko Jaurlaritzaren Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zuzendaritzari esker izan da posible eta baita informazioa eman diguten udal askoren laguntzari. Azterlan honen bidez, udal-kirolaren argazki bat eskaini nahi dugu, eta, horrela, 2015ean egindakoarekin alderatu ondorio egokiak atera ahal izateko, garatutako politikei eta horien eraginkortasunari buruz.

Gure lana hobetzen jarraitu nahi dugu, eta azterlan honek oso informazio interesgarria eman diezaguke horretarako.

Eskerrak eman behar dizkiogu Oskar Martini egindako lanagatik eta egindako ahaleginagatik. Horrelako azterlan bat egiteak konplexutasun handia du, tartean dauden eragileen kopurua dela-eta, besteak beste. Zorionak Oskar.

Agur bero bat.

Iñaki Ugarteburu

Kait-eko lehendakaria

El deporte municipal, la inquietud de un grupo de personas que trabajaban en ese ámbito, que deseaban realizar mejor su trabajo y comenzaron a juntarse en torno a una mesa fue el origen de KAIT. Meses más tarde en 1989 oficializamos el nacimiento de KAIT, grupo de opinión para el área del deporte. Tras más de treinta años de trayectoria hemos evolucionado y hoy en día, formamos la asociación un centenar de personas preocupadas y ocupadas por el deporte desde las más variadas perspectivas.

Hoy os presentamos la segunda edición de un trabajo realizado por KAIT, “Observatorio del deporte municipal”, realizado gracias a la Dirección de Actividad Física y Deporte del Gobierno Vasco y de un buen número de ayuntamientos que nos han proporcionado información referente a su gestión. Con este estudio pretendemos realizar una fotografía del deporte municipal, de este modo compararla con la que realizamos en el año 2015 y extraer las conclusiones oportunas, sobre las políticas desarrolladas y su efectividad.

Seguimos buscando realizar mejor nuestro trabajo y este estudio nos puede aportar información muy interesante para ello.

Debemos de agradecer a Oskar Martín el trabajo y el esfuerzo llevado a cabo, la realización de un estudio de este tipo tiene una gran complejidad, entre otras razones por la cantidad de agentes implicados. Felicidades Oskar.

Un afectuoso saludo.

Iñaki Ugarteburu

Presidente de KAIT

SARRERA

Ikertzea ez da soilik planteatzen ditugun galderei erantzutea, beste galdera batzuk aurkitzea ere bada.

Beste kirol-ikuskerara batzuetan ez bezala (non adinari, kirol-errendimenduari, kirol-modalitate edo -jarduera bat edo beste gogoko izateari lotutako faktoreek adin-tarte bateko edo besteko herritarren sarbidea mugatzen duten), udal-kirola, herritarrengandik benetan hurbil dagoen erakundea da, eta, *a priori*, herritarren sektore guztietara zabaltzen da eta kirol mota guztiekiko lankidetzarako prest dago. Toki-erakundeak ez daudenez soil-soilik lehiaketen mende, horrek aukera ematen du pertsona guztiek –jaioberrietatik hasi eta adinekoetaraino– aurki dezaten kirol-jarduera apropos bat.

Azterlanaren xedea da aurreko paragrafoko esakune hori EAEko tokiko kirol-erakundeetan nola betetzen den behatzea. Horretarako, egiaztatu egiten du udal-agertokiak herritar guztien nahiak betetzen dituen. Hausnartu egiten du haren egoerari buruz eta, hala badagokio, iritzia ematen du hobetzeko eremuei buruz.

Azken batean, azterlanaren xedea da KAIT - Kirol Arloko Iritzi Taldearen mantretako bati jarraipena ematea, hau da, euskal gizartearekin elkarlanean aritzea, eta berriro ere zerbitzu-bokazioa duela adieraztea.

Oraingo honetan, ekimen horri jarraipena ematearen aldeko apustua egin du KAITek. Ekimen horri 2013an eman zitzaion hasiera Euskadin, Udal Kirolaren Behatokiaren lehenengo txostenarekin. Halatan, Euskadin kirola hobetzeko etengabe eztabaidatzeko grinari eutsi nahi zaio. Izan ere, horixe da KAIT *“kirol kudeatzaileen talde bat, ... iritzia eman, besteengandik ikasi eta bere esperientzien berri emateko biltzen den taldea”* Solar (2016).

Azterlan hau egitean KAITeko lehendakari zen Iñaki Ugarteburuk honako hau zioen (2016): *“Merezi duguna daukagu. Gure kirolak zer garen islatzen du, bere gabezia eta bertute guztiekin. Gaur egun, euskal kirolak, zorionez, hobetzeko marjina handia duela esan dezakegu. Gure ustez, udal-kirolak ere badu hobetzeko tarte hori, eta argitalpen honetan bildutako datuek toki-erakundeen kirolaren ikuspegi orokorra emango dute.*

Behaketaren antolamenduak ahalbidetu egiten du udal bakoitzak (herritarren kopuruaren arabera) dagokion profileria jo dezan zuzenean.

Konfiantza osoa dugu tresna hau baliagarria izango dela lurralde historikoetako udalerrietako errealitate bakoitzak auto-konparazioa egin dezan, hausnarketa piztu dezan, eta gure toki-erakundeen kirol-zerbitzuen kalitatea eta kudeaketa hobetzeko ezar daitezkeen neurriak zehatz daitezten.

Etorkizunerako erronka berriak sortzea. Ziur KAITeko kideek erronka horiez hitz egiteko aukera izango dutela.

ESKER ONAK

Badakigu ez dela erraza izaten Behatoki honek egindako galdetegi antzekoei erantzutea, denbora eta ahalegina eskatzen baitute. Hortaz, eskertzekoa da udal-kirolaren errealitateari buruzko azterlana zabaltzeko aktiboki parte hartu eta lagundu duten udal-kiroleko profesionalen lankidetzak eskuzabala.

Hori dela eta, KAITek eta ikerketa-taldeak lerro hauek baliatu nahi dituzte Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiaren 2. azterlana egiteko datuak biltzen parte hartu duten pertsona guztien ekarpen ordainezina eskertzeko.

Horrez gain, kirol-jarduera garatzeko azterlanean parte hartzera gonbidatu nahi dituzte.

Mila esker parte hartu duzuen udalerrioi.

UDAL-KIROLAREN BEHATOKIA 2018 AZTERLANEAN PARTE HARTU DUTEN UDALERRIAK

<i>Probintzia</i>	Eskualdea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino gehiago
<i>Araba</i>	Agurain	Agurain				
<i>Bizkaia</i>	Arratia	Igorre	Amorebieta-Etxano			
	Bilbo					Bilbo
	Busturialdea	Mundaka				
	Durangaldea	Berriz	Ermua	Durango		
	Ezkerraldea			Santurtzi		Barakaldo
	Enkarterri	Sopuerta				
	Lea-Artibai	Markina-Xemein				
	Mungialdea	Bakio	Mungia			
	Nerbioi-Ibaizabal		Arrigorriaga	Basauri		
	Txorierrri		Derio			
	Uribe Kosta		Sopela		Getxo	
<i>Gipuzkoa</i>	Debagoiena	Eskoriatza	Bergara			
	Bidasoa Behea		Hondarribia		Irun	
	Debarrena	Soraluze	Elgoibar			
	Donostialdea			Errenteria		Donostia
	Tolosaldea		Tolosa			
Urola Kosta			Zarautz			

1. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

1.1. Udal Kirolaren Behatokia 2018 azterlanaren justifikazioa

KAITek ahalegin handia egiten du Euskadin dugun udal-kirolaren eredu etengabe berrikusteko. Oraingo honetan, KAITek berak 2015ean aurkeztutako ikerkuntza-eredua da berrikusketa-lanaren abiapuntu. Bilakaeraren konparazioa egiten du eta ikuspuntu berriak txertatzen ditu, ideiak trukatu eta Euskadiko udal-kirolaren kudeatzaileen zeregina den bilakabidea aztertzeke. Horrela, foroaren definizioko maximoa betetzen da, alegia, udal-kirolean interesa duten pertsonen topagune izatea, gure udalerriek kirol-arloan gauzatzen duten kudeaketari buruzko informazioa bildu eta aztertzeke.

Justifikazioa, berez, Behatokiaren helburuak aztertzeari eustea da. Honako hauek dira helburuok:

1. Udal-kirolaren profil orokorra erakustea: ezaugarriak eta bilakaera.
2. EAeko udalerrietan kirola kudeatzeko udal-politiken alderdi orokorrak eta zehatzak aztertzea.
3. Udal-kirolaren kudeaketaren joerak aztertzea, bereziki honako hauei dagozkienak:
  - Aurrekontuak
  - Antolamendu-egiturak
  - Kudeaketa-ereduak
  - Kalitate-sistemak
4. Udalerrietako aurrekontuen aldagai ekonomikoen adierazle nagusiak behatzea.
5. Euskadin udal-kirolak duen autofinantzaketa-maila ezagutzea.
6. Udalen kirol-politiken aldagai sozialak aztertzea, eskaerari dagokionez: abonatuak, ikastarogileen, federatuak, premia bereziak dituzten kirolarien eta udal-instalazioak erabiltzen dituzten klubak kopurua.
7. Udalek egiten duten eskola-kirolaren, guztiontzako kirolaren eta kirol federatuaren eskaintza aztertzea. EAeko udalerriek dituzten kirol-instalazio eta -espazioen tipologiari buruzko ikuspegi orokorra izatea.
8. Udal-kirolaren politikak egiaztatzea giza baliabideen arloan.
9. EAeko udalerrietako kirol-zerbitzuek gehien erabiltzen dituzten kudeaketa-ereduak identifikatzea, eta aztertzea ea alderik dagoen udalerrietako biztanle kopuruen arabera.
10. Udal-kirolaren ezaugarrien eta bilakaeraren ikuspegi orokorra ematea.
11. Teknikarien prestakuntza- eta birziklatze-beharrak aztertzea.
12. Kirola kudeatzeko udal-politikei buruzko informazioa bildu eta aztertzeke bide izatea.

13. Azken batean, berrikuspena erraztea eta, ahal dela, Euskadiko udal-kudeaketaren eredia hobetzea, azterlanen ondorioetatik abiatuta.

Helburu horiek guztiak lortzeko, ezinbestekoa da adierazleak ondo zehaztuta edukitzea, eta, horretarako, beharrezkoa da udal-kirolaren gaineko ikerketa-lana egitea; eta horrexetan dihardu KAITk. Hala, lagundu egiten du udal-kirolaren kudeaketan erabiltzen diren parametroak ezagutzen eta kudeaketa hori hobetzeko estrategiak egiten, alde batetik. Eta, bestetik, udal-kiroleko teknikari, irakasle eta kudeatzaileen arteko eztabaida berpizten ere laguntzen du.

2. IKERKUNTZA - EAE-KO UDALERRIEK KIROL-ARLOAN DUTEN JARDUNBIDEA

2.1. ARAZOAREN PLANTEAMENDUA ETA IKERKUNTZAREN HELBURUAK

2.1.1. Arazoaren planteamendua

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiaren definizioak adierazten du udal-kirolean interesa duten pertsonen topagune dela, EAeko udalerriek kirol-arloan gauzatzen duten kudeaketari buruzko informazioa bildu eta aztertzeke.

Hortaz, ikerkuntza honen arazoaren planteamendua informazioa ematea da, interesdunek Euskadiko udal-kirolaren bilakaera ikus dezaten.

Lehenengo ikerkuntzako galderak berriz formulatzea da kontua: Lortzen ari al da herritarrek kirol-arloan dituzten beharrei erantzutea? Lortzen al dugu EAeko udalerrietako kirolak gizarte-, kirol- eta ekonomia-errentagarritasuna bermatzea?

2.1.2. Ikerkuntzaren helburuak

2015eko ikerkuntzaren 9 helburuei 11 gehiago gehitu zaizkie, eta horiek osatu egiten dituzte behatokiaren beraren helburuak. Nolanahi ere, alde batera geratzen da eskola-kirolaren berrikuspena; izan ere, "EAeko udalerrien aktuazioa Eskola Kirolean, 2018" azterlanean aztertu zen. Azterlan hori 2018ko abenduaren 14an aurkeztu zen, Bilboko Bizkaia pilotalekuan, "Udalerrien erronkak eskola-kirolean" jardunaldian.

1. EAeko udalerrietan kirola kudeatzeko udal-politiken alderdi orokorrak eta zehatzak aztertzea, 2018 ekitaldian gertatutakoari dagokionez.
2. 2018 ekitaldian likidatuko aldagai ekonomiko nagusiak behatzea, udalerrietako aurrekontuei dagokienez.
3. Beste aldagai ekonomiko batzuk zenbatzea 2018ko aurrekontuen likidazioen bidez, zehazki kirol-erakundeen 1. eta 2. kapituluen (gastuak) eta 3. eta 5. kapituluen (sarrerak) bidez.
4. Euskadin udal-kirolak 2018ko aurrekontu likidatuan izan duen autofinantzaketa-maila ezagutzea.
5. Tokiko klubentzako lankidetzak ekonomikoak behatzea.
6. Ekitaldien bidez kirola nola sustatzen den aztertzea.
7. Udalerrietako kirol-zerbitzuen prezioen politikak bistaratzeko.
8. Kirol-arloan administrazio-emakiden ereduak egiaztatzea.
9. Kirol-arloko udal-politiken aldagai sozialak aztertzea, honako kopuru hauei dagokienez: 2018ko abonatuak, ikastarogileak, kirolari federatuak, desgaitasuna duten kirolariak eta udal-instalazioak erabiltzen dituzten klubak.

10. Udalerrietan kirol-jarduerari buruzko azterlanaren kudeaketa gainbegiratzea.
11. Kirolak tokiko beste sail edo entitate batzuekin duen zeharkakotasuna egiaztatzea.
12. EAEko udalerriek 2018an zein kirol-instalazio mota zituzten behatzea.
13. Kirol-instalazioak kudeatzeko giza baliabideen arloan dauden udal-politikak egiaztatzea.
14. Udal-kirolaren kudeatzaileen eta haiek zuzentzen dituzten arduradun politikoen profila behatzea.
15. Udalerrietako kirol-errealitateari buruzko aholku-organoen edo hausnarketa-organoen egoera aztertzea.
16. Behaketaren aldagaietan dauden aldeak konparatzea, udalerrietako biztanle kopuruari dagokion kategoriaren arabera.
17. 2018an EAEko udalerriek zein kirol-profil zuten ezagutzea.
18. 2013ko eta 2018ko profilen bilakaera konparatzea.
19. Antolamendu-egiturak, kudeaketa-ereduak, kalitatearen eta herritarren parte hartzearen kudeaketa-sistemak behatzea.
20. Arduradun teknikoek egungo ereduaren bilakaerari buruz zein iritzi duten ezagutzea.

2.2. METODOLOGIA

2.2.1. Ikerkuntzaren diseinua

Azterlan honek zeharkako diseinu deskribatzaile eta kuantitatibo bati jarraitzen dio, eta aldagaiak kategorien arabera kuantifikatu dira, kategoria horien arabera azter daitezten. Diseinuaren oinarria inkesta da, gizarte-zientzien arlorako deskribatutako proposamen

metodologikoei jarraikiz (Alvira, 2004; Cea, 1999; García-Ferrando, Ibáñez eta Alvira, 2003). EAEko udalerriek kirol-arloan izan duten jardunaren analisia eragin duten funtsezko faktoreen inguruko aldagaiak aztertu dira (2018ko datuak).

2.2.2. Tresna

EAEko 2015eko udalerri buruzko azterlanean eta 2018ko ikerkuntza honetan lortutako emaitzen konparazioa egiteko datuak lortze aldera, 2013 ekitaldian KAITEk EAEko udalerrietako kirol-arloko udal-politikak kudeatzeko arduradunei egin zien galdetegi espezifiko beraren erantzunen azterketan oinarritu da behaketa. Gainera, udal-kirolari buruzko azterketa aberasten duten galdera berriak gehitu dira. Hortaz, galdetegi hori (ikusi I. eranskina) EAEko udalerrietako kirol-zerbitzuen arduradun teknikoei eman zaie.

Galdera ireki eta itxiak egin ziren. Azterlanaren autoreak berak osatu zituen galderak eta kirol-arloko teknikariek (KAITEko kideak) gainbegiratu zituzten inkesta ireki baten bidez.

2.2.3. Parte-hartzaileak

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiaren 2018ko azterlanean, laginaren biztanleria identifikatze aldera, EAEko 251 udalerrien inbentarioa egin zen, eta, biztanle kopuruaren arabera, hainbat azpimultzo osatu ziren, Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 26. artikuluari jarraikiz:

- 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerriak
- 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriak
- 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak
- 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak
- 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerriak

Logikoki, edozein ikerkuntza kualitatibotan bezalaxe, lagina diseinatzean, emaitzak adierazgarriak izatea lortu nahi izan da, kasu honetan EAEkoak. Erabat ausazkoa zen laginketa diseinatzea ezinezkoa zenez, diseinu ez-probabilistiko bat erabili zen; horretarako, laginaren guztizko tamaina 52 udalerrikoa izan da, eskualde guztiak ordezkatuta geratuko zirela ziurtatzeko. Hortaz, azterlan honetan EAEko 251 udalerrien inbentarioa egin da, lurraldea eskualdeen arabera banatuta, eta eskualde bakoitzeko bost udalerrri hautatu dira, biztanleria-kategoria bakoitzeko bat, nahiz eta alde zuzen jakin eskualde guztiek ez dituztela betetzen bost kategoriak. Eskualderen batek biztanleria kopuruaren ezaugarria betetzen duen udalerrri bat baino gehiago izanez gero, ausaz hautatu dira udalerrriok. Helburua zen ahalik eta eskualde gehien ordezkatzea.

52 udalerrri horiek EAEko udalerrien % 20,71 ordezkatzen dituzte. Oro har, % 55,77ko parte-hartzea (29 udalerrri) lortu zen.

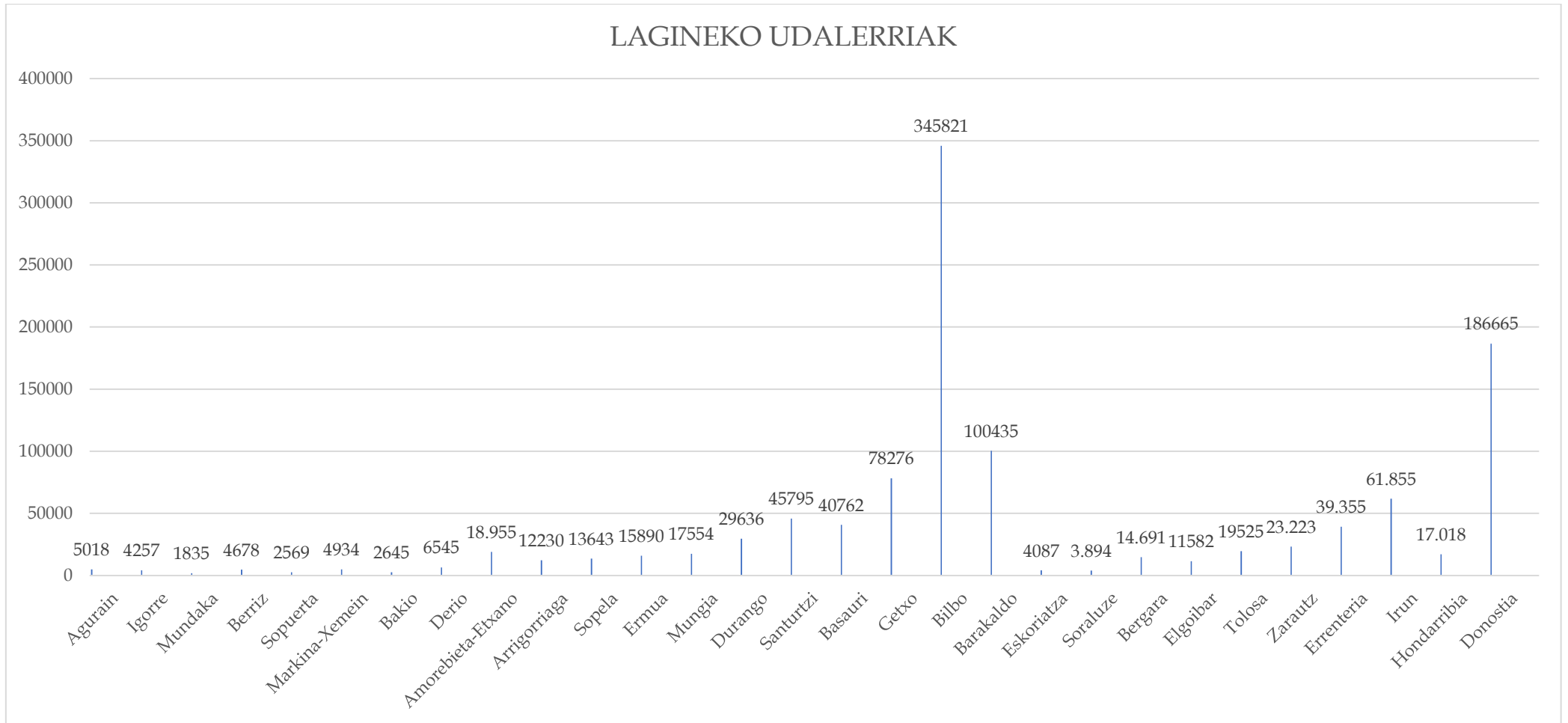

Halaber, EAEk 2.194.158 biztanle ditu, eta laginak 1.133.373 biztanle hartzen ditu; hau da, EAeko biztanleriaren % 51,65 ordezkutzen du.

Aurrekoa aintzat hartuta, estatistika aldetik, uste da azterlanaren emaitzak Euskadiko errealitatea ordezkutzen dutela.

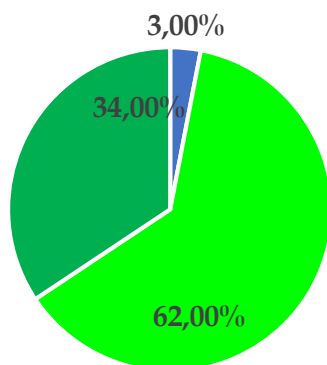
Berriz geratzen da agerian oso zaila dela hain ezberdinak diren errealitateak konparatzea, "tokiko kirol-sistema neurtzeko". Gainera, lurralde guztiek ez dute nahikoa ordezkagarritasun. Arabak 326.574 biztanle ditu, eta lurraldearen laginak 5.018 biztanle hartzen ditu, hau da % 1,53. Izan ere, lurralde horretan biztanleriaren polarizazioa heterogeneo da, probintziako hiriburuak (Gasteiz) biztanleriaren % 75,6 biltzen baitu. Hori dela eta, halako azterlanetan, EAEn errealitatea osorik aztertu nahi den heinean, beharrezkotzat jotzen da Gasteiz laginaren barruan egotea, are gehiago kontuan izanda Araban ez dagoela 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko kategoriako udalerririk ezta eta 50.001 eta 100.000 bitartekorik ere. Adierazi behar da lurralde horretako 7 udalerrri gonbidatu zirela parte hartzera, baina horietako 6k uko egin zioten parte hartzeari.

Bestalde, Bizkaiak 1.148.302 biztanle ditu, eta laginak (18 udalerrri) 746.460 biztanle ordezkutzen ditu, hau da lurraldearen % 65a. Gipuzkoari dagokionez (10 udalerrri laginean), 719.282 biztanle ditu, eta laginak 381.895 biztanle biltzen ditu, hau da, probintziaren % 53,1.

1. grafikoa. Lagineko udalerrietako biztanleak

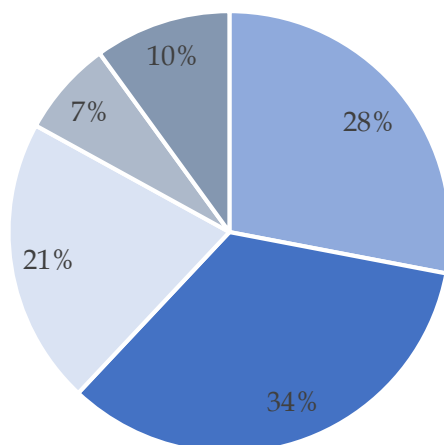
EUSKADIKO LURRALDEETAKO BIZTANLERIAREN ORDEZKAGARRITASUNA AZTERLANEAN

■ ARABA ■ BIZKAIA ■ GIPUZKOA

2. grafikoa. Euskadiko lurraldeetako biztanleriaren ordezkagarritasuna azterlanean

ORDEZKAGARRITASUNA UDALERRIAREN TAMAINAREN ARABERA, 7/1985 LEGEARI JARRAIKIZ

■ <5.000 biztanle
 ■ 5.001 eta 20.000 biztanle bitartean
 ■ 20.001 eta 50.000 biztanle bitartean
 ■ 50.001 eta 100.000 biztanle bitartean
 ■ >100.001 biztanle

3. grafikoa. Ordezkarritasuna udalerriaren tamainaren arabera, 7/1985 Legeari jarraikiz

2.2.4. Datuak biltzeko prozedura

- A) Lagineko udalerrien harremanetarako datuak ikertu ziren.
- B) Lehenengo kontaktua egin zen udaleko kirol-zerbitzuetako 52 arduradunekin. Kontaktua horretan, azterlanaren oinarriak azaldu ziren eta udalerrien eta ikerkuntza-taldearen arteko lotura izango zen pertsonaren harremanetarako datuak bildu ziren.
- C) 2019ko ekainean, proiektua aurkezteko eskutitza eta datuak biltzeko bete behar zuten galdetegia bidali ziren.
- D) Galdetegi horiek 2019ko ekainaren eta 2020ko otsailaren bitartean jaso ziren.
- E) Datuak aztertu ziren.
- F) Azterlanaren ondorioak atera ziren.

2.2.5. Datuen tratamendua

Emaitzak kodifikatu eta Microsoft Excel-orriaren bidez aztertu ziren. 2016. Datuak prozesatzean, maiztasun-taulen bidezko analisi deskribatzailea egin zen, biztanle kopuruaren aldagai independenteen arabera taldekatuta.

Datuak 251 udalerriko unibertsoetik (aipatutako 2.194.158 biztanleak ordezkatzeko dituzte) eta 29 udalerriko azken laginetik (1.133.373 biztanle ordezkatzeko dituzte) jaso ziren. Konfiantza-maila % 95koa da eta konfiantza-tartea edo gehieneko errore-marjina % 0,06koa.

2.2.6. Emaitzen azterketa deskriptiboa eta estatistikoa

Datuen azterketa deskriptibo estatistikotik abiatuta eta behatutako aldagaien batezbestekoa eta portzentajeak erabilia, aztertutako adierazleak konparatu ziren.

29 udalerririk erantzun zuten galdetegia; hau da, lagineko % 55,77k (ikus 1. taula. Hautatutako udalerrien kopurua eta tamaina). Kopuru absolutuetan, laginak EAEko biztanleriaren % 51,65 ordezkatzeko du.

Ikerkuntzaren galdetegian 96 galdera egin ziren.

Egindako galderen emaitza bost aldagai izan dira:

- Datu orokorrak
- Aldagai ekonomikoa
- Aldagai soziala
- Aldagai teknikoa
- Langileen aldagaia
- Udaleko kirol-teknikarien iritzia

1. taula. Hautatutako udalerrien kopurua eta tamaina

Udalerrien kopurua	Udalerrien tamaina
--------------------	--------------------

8 udalerrri	1 eta 5.000 biztanle bitartean
10 udalerrri	5.001 eta 20.000 biztanle bitartean
6 udalerrri	20.001 eta 50.000 biztanle bitartean
2 udalerrri	50.001 eta 100.000 biztanle bitartean
3 udalerrri	100.001 biztanle baino gehiago

2.2.7. Adierazleak

Eskatutako datuak konbinatuta, honako adierazle hauek ondorioztatu dira:

Datu orokorren aldagaiaren 1 adierazle

Aldagai ekonomikoaren 20 adierazle

Aldagai sozialaren 59 adierazle

Langileen aldagaiaren 18 adierazle

Aldagai teknikoaren 25 adierazle

Teknikarien iritziaren 6 adierazle

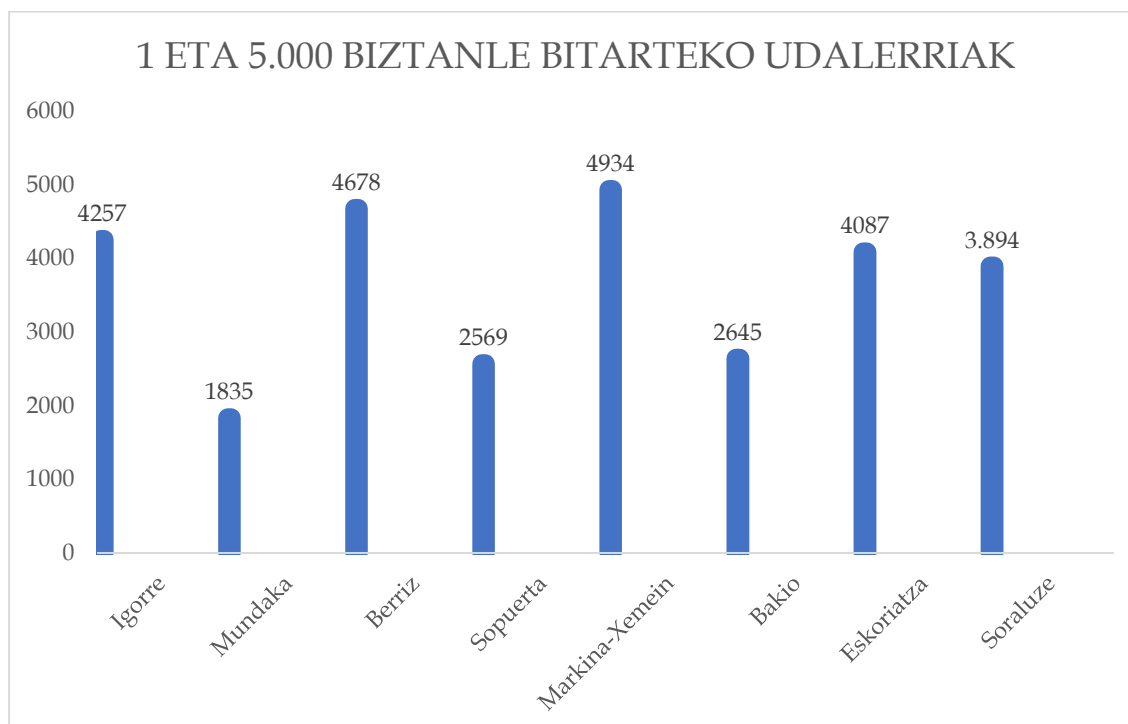
Behatutako 129 adierazleetatik abiatuta, Euskadi osoaren konparazio-azterketa egin da. Kasu honetan, ezin izan dira konparatu 2015eko azterketan konparatu ziren udalerrriak, Arabak ez baitu nahikoa ordezkagarritasunik.

2.3. EMAITZAK

Aintzat hartuta Toki-araubidearen Oinarriak Arautzen dituen apirilaren 2ko 7/1985 Legearen 25. artikulua, biztanleriaren arabera udalerrri-kategorien emaitzak aztertu dira.

2.3.1. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrriak

Aldagai orokorrean, laginean hautatutako udalerrrietako biztanle kopuruari buruzko datuak aipatuko ditugu. 4. grafikoa.

4. grafikoa. Lagineko 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrriak

Kategoria honen datu demografikoaren profila 3.612 biztanleko udalerrri bat da.

Euskadiko 180 udalerrri daude 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrrien kategorian. Horiek 224.383 biztanle biltzen dituzte. Lagineko udalerrriek (28.899 biztanle) kategorian unibertsoaren % 12,87 ordezkatzeko dute.

Aipatu behar da kategorian Araba ez dagoela ordezkaturik.

2.3.1.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

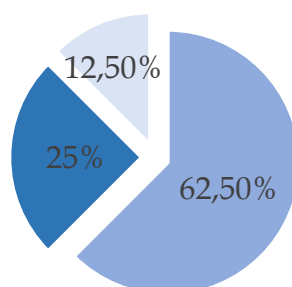
2. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai ekonomikoa

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	4.988.763,18 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	613.673,41 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak.	79.787,70 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak.	354.367,37 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	109.926,73 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	0 €
	Kiroleko gastua, guztira	424.181,61 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	96.185,89 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-327.996 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 7
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 23
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 12
	Gastua biztanle/urte	117,42 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	26,63 €
	Defizita biztanleko	90,80 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	25.476,01 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	11.501,78 €
	Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,51
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,23
Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerrien ehunekoa	% 50	

1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako batez besteko datuek erakusten dute 4.988.763,18 €-ko aurrekontu orokorra dutela. Zenbateko horretatik 613.673,41 € kirol-arlori bideratzen dira (hau da, % 12); horietatik, 1. kapituluan 79.787,70 € erabiltzen dira langile-gastuetarako, eta 354.367,37 €, berriz, 2. kapituluan, beharrezkoak diren ondasun arruntak eta zerbitzuak erosteko, arloak egokiro jarduteko. Halaber, adierazten da arloak 109.926,73 €-ko sarrerak sortzen dituela 3. kapituluan (zerbitzu publikoen eta zerga-tasen kontraprestazioa), eta 0 €-koak 5. kapituluan (ondarearen etekinak). Hortik ondorioztatzen da kirol-arloko defizita -327.996 €-koa dela; hortaz, autofinantzaketa-ehunekoa % 23koa da.

Kirol-arloan udalerriko herritar bakoitzeko egiten den gastua 117,42 €-koa da urtean, eta diru-sarrera, aldiz, 26,63 €-koa. Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 90,80 €-koa da. Kirol-arloko defizitak udalaren defizitaren % 7 hartzen du.

UDALERRIEN KUDEAKETA-EREDUA 1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEAN

■ ZEHARKAKOA ■ ZUZENA ■ MISTOA

5. grafikoa. Kudeaketa-eredua 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Gainera, ikusi da udalerrien % 62,5ek zeharkako kudeaketa-eredua aukeratzen dutela, non kanpoko enpresen zerbitzuak kontratatzen diren kirol-instalazioak kudeatzeko; % 25ek nahiago dute zuzeneko kudeaketa, udalerriak kontratatutako langileekin; eta % 12,5ek kirol-zerbitzua kudeatzeko eredu misto erabiltzen dute; hau da, zuzendaritza eta koordinazioa udaleko langileen esku dago, eta exekuzioa eta mantentze-lanak azpikontratatu egiten dira. Ikusi 5. grafikoa.

Honako kudeaketa-ereduak daude egoeren arabera:

- Zeharkako kudeaketa-eredua. Kanpoko enpresekin kudeaketa-kontratua egiten da, eta kiroldegien kudeaketa integrala ematen zaie.
- Zuzeneko kudeaketa-eredua. Kirolaren Udal Institutuaren eta Gazteria eta Kirol Sailaren formula erabiltzen da.
- Kudeaketa mistoaren eredu. Udalaren kudeaketa propioa erabiltzen da, kirol-teknikariaren bidez, eta azpikontratatu egiten dira harrera-, jarduera-, mantentze- eta sorospen-zerbitzuak.

2.3.1.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Aldagai hau aztertzen hasi aurretik, adierazi behar da laginaren % 12,5ek ez dituztela jasota herritarren partaidetzari buruzko datuak. % 25ek ez dituzte datuak sexuaren arabera bereizita. Eta % 37,5ek baino ez dituzte eman dagokion kirol-modalitatea egiteko udal-instalazioak erabiltzen dituzten federatuei buruzko datuak.

3. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren 1. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 25
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 13
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 12
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 6
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 3
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 13,83
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7,34
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 6,49
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 20,6
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 8,4
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 12,2
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 5
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 3
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 2
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 13
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 5
	18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 8
	65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 1
	Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 5
	Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,14
	Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 37,5
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,006
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAEko klubei dagokienez	% 0,05

Kategoria honetan udaleko kirol-zerbitzuetara abonatuta dauden erabiltzaileen batezbestekoa biztanleen % 25ekoa da. Horietatik % 13 gizonak dira % 12a emakumeak.

Azterlan honetan, kirol-eskaintza zein adin-tarteri eskaintzen zaion ikusi nahi izan da, eta ondorioztatu da adigabeko biztanleei % 6 eskaintzen zaiola, 18 eta 64 urte bitartekoei % 13,82 eta 65 urtetik gorakoei % 2.

Bestalde, biztanleriaren % 20,6k egiten ditu kirol-jarduerak ikastaro formatuan. Ikastaro horien % 5 adingabeei daude zuzenduta; % 13, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei eta % 2, bukatzeko, 65 urtetik gorakoei.

Kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klub federatuei dagokienez, kirolariak biztanleriaren % 5 ordezkatzen dute. Halaber, adierazi behar da udalerrri-tipo horiek lankidetzan aritzen direla Espainiako klubek % 0,006ekin eta Euskadiko klubek % 0,05ekin. Kirol-klubek udaleko kirol-instalazioei ematen dieten erabilerari dagokionez, futbola dago erabileraren rankingaren gailurrean (% 37,5), jarraian pilota dago (% 25) eta, azkenik, gainerako kirol-modalitateak (% 12) (ikus 4. taula).

4. taula. Kirol-modalitateak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-
INSTALAZIOETAN KLUBEK EGITEN DITUZTEN KIROL-MODALITATEEN
RANKINGA**

<i>KIROLA</i>	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 37,5
<i>Pilota</i>	% 25
<i>Igeriketa</i>	% 12,5
<i>Areto-futbola</i>	% 12,5
<i>Eskubaloia</i>	% 12,5
<i>Arraunketa</i>	% 12,5
<i>Saskibaloia</i>	% 12,5
<i>Boxeoa</i>	% 12,5
<i>Judoa</i>	% 12,5
<i>Mendia</i>	% 12,5

Desgaitasuna duten pertsoneri dagokienez, kategoria honetako udalerrien % 37,5ek eskaintzen dizkiete jarduerak.

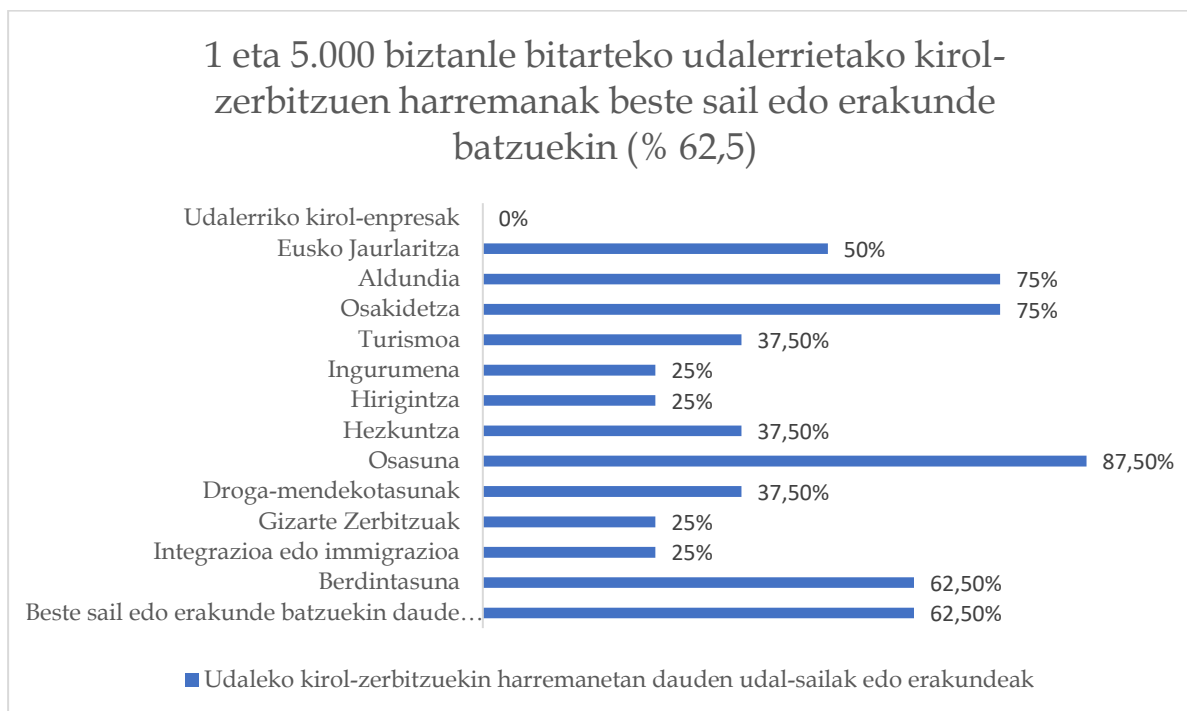
5. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskainitako kirol-jardueren kopurua	16
	0-17 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 22,22
	18-64 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 55,55
	65 urte baino gehiagokoei eskainitako kirol-jarduerak	% 22,22
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerriak	% 12,50
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 62,5
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 62,5
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 25
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 25
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 37,50
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 87,50
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 37,50
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 25
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 25
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 37,50
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 75
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 75
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 0
	Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerriak	% 37,50
	Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 37,50
	Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 25
	Kirol egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerriak	% 12,50
	Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerriak	% 50
	Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerriak	% 0
	Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerriak	% 75
	Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	11

1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerriek batez beste 16 jarduera eskaintzen dizkiete herritarrei. Horietatik % 22,22 dira 0 eta 17 urte bitartekoentzat; % 55,55, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoentzat; eta, gainerakoak, % 22,22a, 65 urtetik gorakoentzat.

Udalerrien % 12,5ek adierazi dute beren udal-errealitatearen kirol-jarduerari buruzko azterketa egiten dutela.

Kirol-zerbitzuen % 62,5ek adierazi dute harremanak dituztela beren udal-antolaketako sailekin edo beste entitate batzuekin. Udaleko beste sail batzuekin edo beste erakunde batzuekin harremana duten udalerrien laginak 6. grafikoan adierazitako moduan interakzionatzen du.

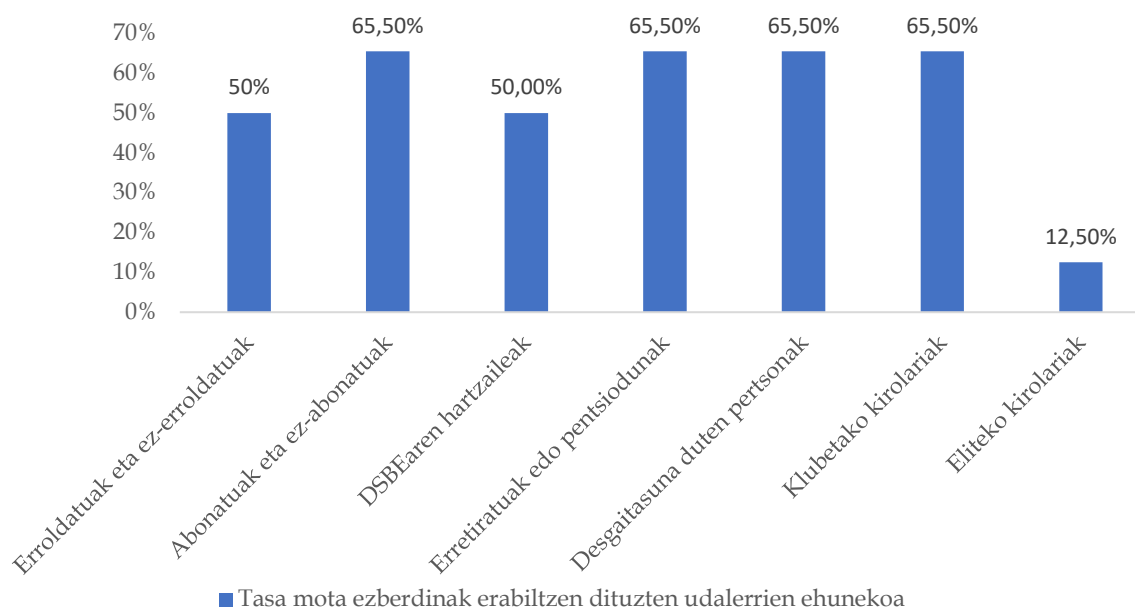
6. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak

Kirolean, biztanleria-tarte honetako udalerrien % 37,5ek sustatzen du herritarren parte-hartzea, kirol-zerbitzuen bilakaerari buruz duten iritzia eman dezaten. Eta portzentaje berak, % 37,5ak, aztertzen du herritarren gogobetetze-maila, eskaintzen dituzten zerbitzuei dagokienez. Aldiz, herritarrek beren kirol-jarduerarekiko duten gogobetetze-maila pertsonala baloratzen duten galdetu zitzaizenean, lagineko udalerrien % 25ek bakarrik erantzun zuten baietz.

Kategoria honetako udalen % 12,5ek aztertzen dute kirol egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten. Gainera, % 50ek neurriak hartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko.

Honako hauek dira udalerririk horiek beren erabiltzaileen eskura jartzen dituzten kanalak kirol-zerbitzuari buruz duten iritzia eman dezaten: balorazio-inkestak, iradokizun-orriak, eta sare sozialetan eta foroetan parte hartzeko aukera.

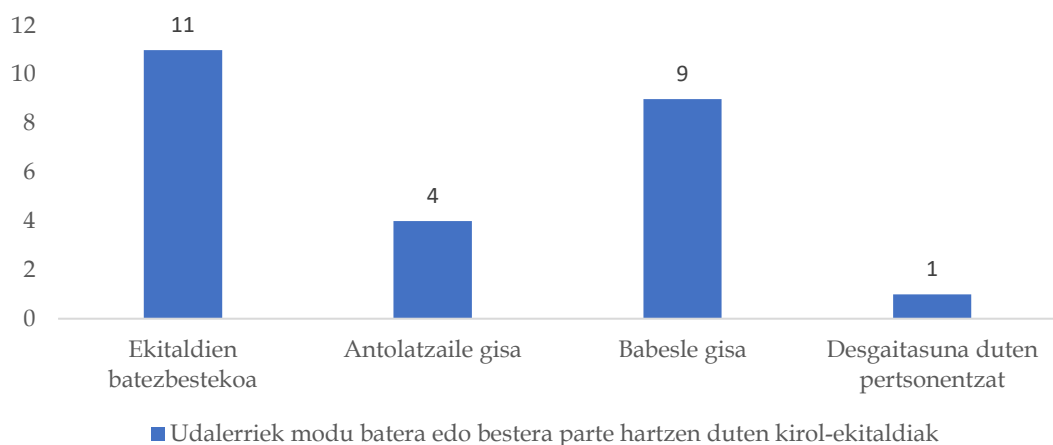
ERABILTZAILEAREN PROFILAREN ARABERA TASA BAT EDO BESTE ERABILTZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA, 1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

7. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera

Udaleko kirol-instalazioetarako sarbideei eta kirol-eskaintzari aplikatzen dizkieten tasak behartzean (ikus 7. grafikoa), tarte horretako udalerrien % 65,5ek abonatu gabeko erabiltzaileak bereizten dituzte, eta honako irizpide hauek hartzen dituzten aintzat abonamenduaren prezioa zehazteko: udalerrian erroldatuta egotea edo ez egotea (udalerrien % 50ek), DSBEaren jasotzaile izatea (% 50ek), erretiratuak edo pentsiodunak izatea (% 65,5ek), desgaitasuna duten pertsonak izatea (% 65,5ek), kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariak izatea (% 65,5ek). Halaber, batzuek garrantzia ematen diete sarbide-tarifa kalkulatzeko eliteko kirolaritzat hartzen diren pertsonen (% 12,5ek).

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-EKITALDIAK

9. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldiak

1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan batez beste 11 ekitaldi egiten dira urtean. Eta kirol-ekitaldi horietako parte-hartzearen batezbestekoak adierazten du tarte horretako udalerriek urtean 4 ekitaldi antolatzen dituztela, 9 babesten dituztela eta 1 ekitaldi antolatzen dutela desgaitasuna duten pertsonentzat (ikus 9. grafikoa).

Beren ekitaldietarako udalerriek hautatzen dituzten jardueri dagokienez, pilota (bere modalitate guztietan) da sailkapeneko lehena; izan ere, udalerrien % 75ek adierazi dute kirol horren ekitaldiren bat antolatzen dutela. Modalitate honetako herrien % 50ek bizikleta-jarduerak antolatzen dituzte. Jarraian igeriketa, korrika egiteko jarduerak (herri-krosak), surfa eta futbola daude. Horiek udalerrien % 37,5ek antolatzen dituzte (ikus 6. taula).

6. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

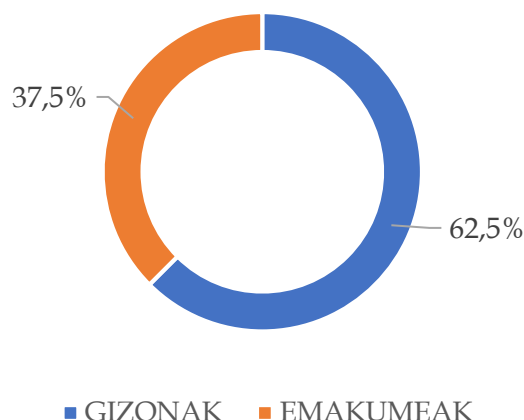
**1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN ANTOLATZEN DIREN
KIROL-EKITALDIEN RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Pilota</i>	% 75
<i>Bizikleta</i>	% 50
<i>Igeriketa</i>	% 37,5
<i>Korrika egitea</i>	% 37,5
<i>Surfa</i>	% 37,5
<i>Futbola</i>	% 37,5
<i>Eskubaloia</i>	% 25
<i>Kayaka</i>	% 25
<i>Heziki</i>	% 25
<i>Ibilaldiak</i>	% 25
<i>Errugbia</i>	% 12,5
<i>Desgaitasuna duten pertsonentzako kirola</i>	% 12,5
<i>Motor-kirolak</i>	% 12,5
<i>Arraunketa</i>	% 12,5
<i>Nordic Walking-a</i>	% 12,5
<i>Irristaketa</i>	% 12,5
<i>Bola-jokoa</i>	% 12,5
<i>BTT</i>	% 12,5
<i>Tenisa</i>	% 12,5

2.3.1.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerri-talde honek 2,3 langile behar ditu mila biztanleko kirola garatzeko; hau da, 8 langile behar ditu kirol-zerbitzua emateko. Horietatik % 62,5 gizonak dira eta % 37,5a emakumeak.

LANGILEEN EHUNEKOA, SEXUAREN ARABERA, 1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

10. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera

Udalerri-talde honetan, honako hau da arduradun teknikoaren profila: emakumea, 36 urtekoa, Jarduera Fisikoa eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna, kirol-masterren batean prestakuntza du, 7 urte darama kirol-arloko arduradun tekniko eta 5 urte udalerrian. (ikus 8. taula)

8. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	LZn sartuta dago	% 50
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	36 urte
	Sexua: emakumea	% 62,5
	Jarduera Fisikoa eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 50
	Masterren bat egin du	% 37,50
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	5 urte
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	7 urte

Udalerri-talde honetan, honako hau da arduradun politikoen profila: gizona, 45 urtekoa, batez beste 3 urte darama kargu horretan, ez du kirol-arloko titulazio akademikorik, kirola egiten du eta lotura du edo izan du ordezkatzeko duen udalerriko klub batekin. (ikus 9. taula)

9. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN POLITIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoaren batezbesteko adina	45 urte
	Sexua: gizona	% 62,5
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 0
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	3 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 62,5
	Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 62,5

1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrien % 25ek kirol-arloko aholku-organoak dituzte, eta horietan beren herrietako kirolari buruzko erabakiak hartzen dituzte. Aholku-organo horiei Kirolaren Batzorde Parte-hartzailea deitzen zaie. (ikus 10. taula)

10. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO AHOLKU-ORGANOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organoak dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 25
	Aholku-organoaren izena:	
	Kirolaren Batzorde Parte-hartzailea	

2.3.1.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

11. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai teknikoa

1 ETA 5.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,03
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,34
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,03
	Padel-pistak mila biztanleko	0,11
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	26,34
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	36,08
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	3,61
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	33,42
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,21
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 38
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 38
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 63
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,57
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 75
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 25
	Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 75
	Pilotalekuak mila biztanleko	0,64
	Estalitako pilotalekuak	% 75
	Estali gabeko pilotalekuak	% 25
	Aldagelak mila biztanleko	2
	Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerrriak	% 50
	Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerrriak	% 50
	Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerrriak	% 50
	Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerrriak	% 13

Udalerrri horiek 0,03 atletismo-pista, 0,34 kiroldegi-pabiloi estali, 0,03 tenis-pista eta 0,11 padel-pista eskaintzen dizkiete beren biztanleei (1.000 biztanleko kalkulaturatuta). Fitness-aretoen 26,34 m² eta gimnastika-aretoen 36,08 m dituzte 1.000 biztanleko.

3,61 spinning-bizikleta dituzte areto bakoitzean 1.000 biztanleko. Ur berodun igerilekuei dagokienez, ur-xafla 33,42 m²-koa da 1.000 biztanleko. Futbol-zelaiari erreparaturatuta, 11ko 0,21 futbol-zelai eta 5-7ko 0,57 futbol-zelai daude eskuragarri. 11ko futbol-zelaiaren % 38k belar naturaleko azalera du eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 75ek. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaiaren % 38 eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 25. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaiaren % 63an eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 75ean.

1.000 biztanleko 0,64 pilotaleku daude. Horietatik % 75 estaliak dira eta % 25 estali gabeak. 1.000 biztanleko 2 aldagela dituzte.

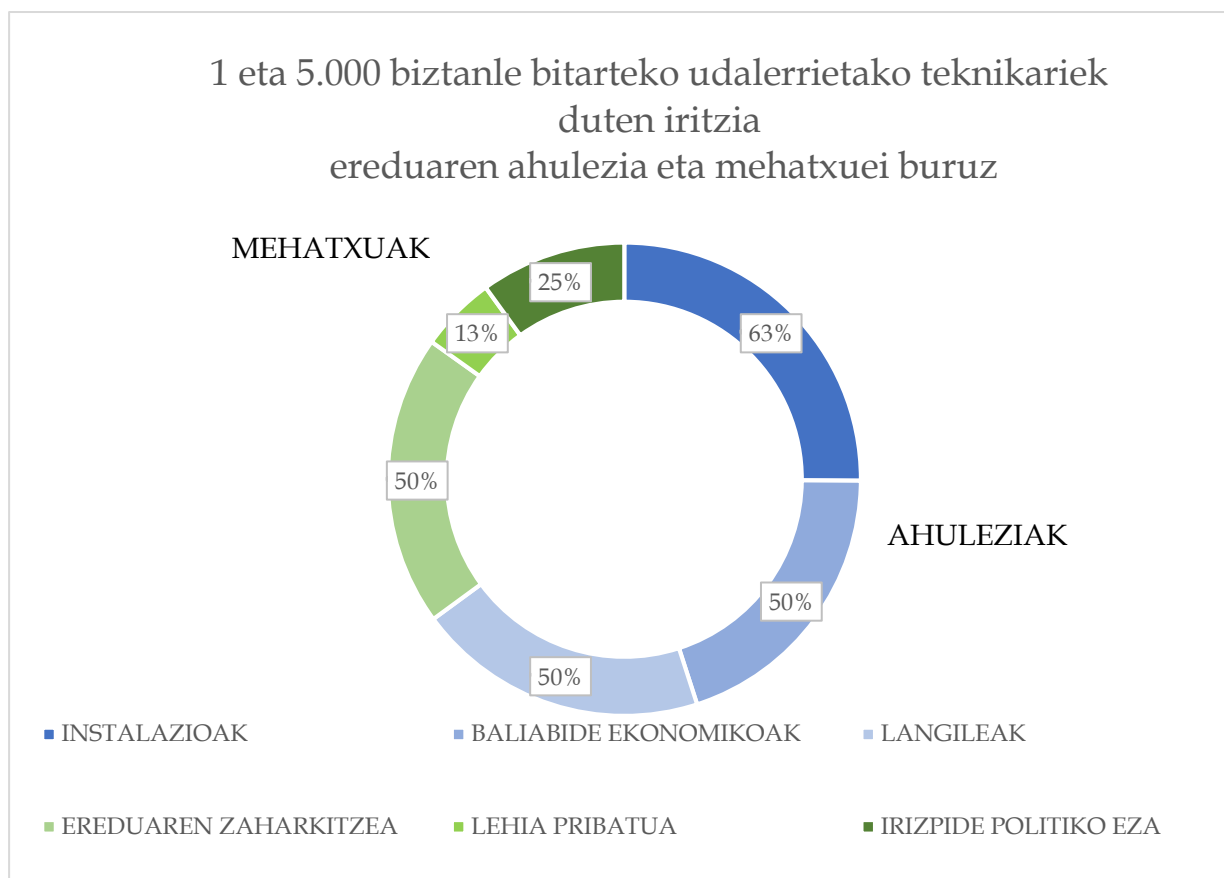
Kalean edo erabilera libreko instalazio irekietan egiten den kirolari dagokionez, udalerrri horien % 50ek adierazi dute bidegorria edo bizikletentzako eta oinezkoentzako bidea dutela. Gimnasio bio-osasungarriari edo kaleko gimnasioei dagokienez, tarte horretako udalerrrien % 50ek badituzte halako instalazioak. % 13k jarduera fisikoa eta kirol-jarduera bultzatzen duten jolasak dituzte. Halaber, udalerrrien % 50ek adierazi dute erabilera libreko kirol-instalazioak dituztela hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 12. taulan.

12. taula. Erabilera libreko instalazioak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

***Udalerriek kirola sustatzeko lagatzen
dituzten erabilera libreko
instalazioak***

*Pilotaleku irekia
Skate-pista
Atletismo-pista
Areto-futbolerao kantxak*

2.3.1.5. Arduradun teknikoan iritziari buruzko datuak, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan

11. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia

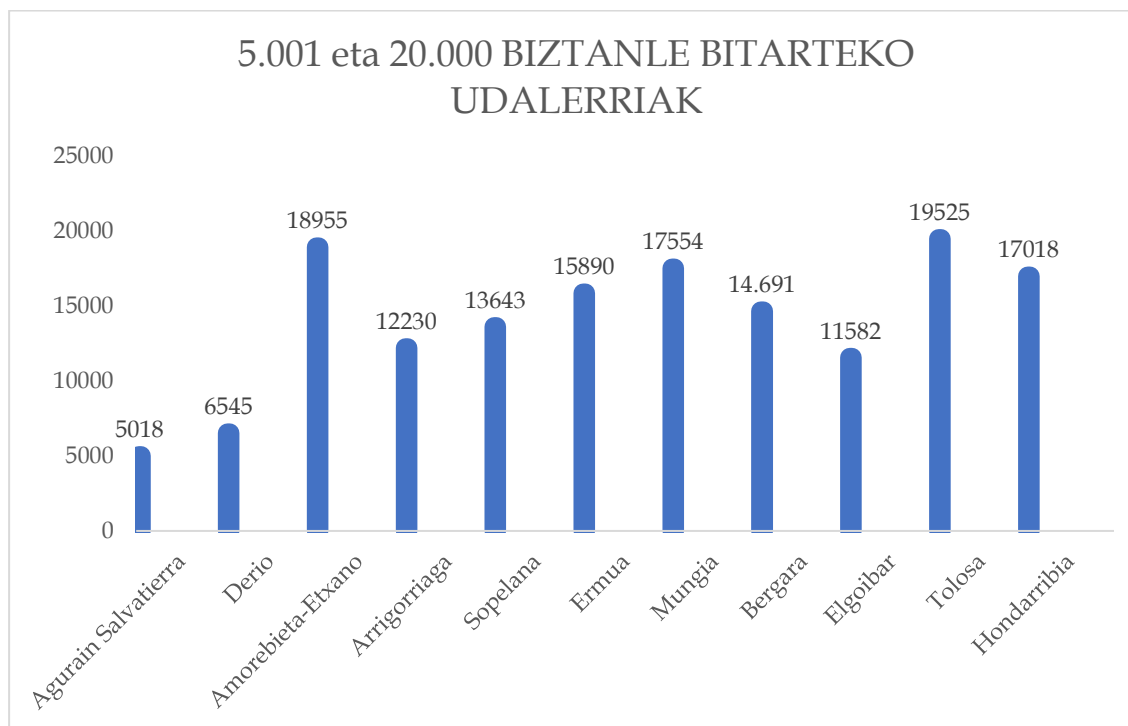
Kategoria honetako herrietako teknikarien ustez honako hauek dira ereduaren mehatxuak: ereduaren zaharkitzea (% 50), lehia pribatua (% 13) eta irizpide politiko eza (% 25).

Bestalde, honako hauek dira, beren ustez, ereduaren ahuleziak: kirol-instalazioak (% 63), bideratzen diren baliabide ekonomikoak (% 50) eta langileak (% 50).

Iritzi librearen atalean, adierazi zuten ereduaren zaharkitzea argi ikusten dela jende sedentarioa aktiboago egiteko ahaleginean. Izan ere, ez da lortzen jendearengana iristea eta jarduera fisikoa egin dezaten motibatzea. Bestalde, teknikarien aburuz badago zer hobetu premia bereziak dituzten pertsonen inklusioan, orain arte egindako lana ez baita bikaina. Egia da desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak daudela, baina horrek ez du inklusioa sustatzen. Gainera, administrazio-emakidaren kontzeptua instalazioen erabilera pribatibo gisa erabili dela adierazi da.

2.3.2. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriak

Aldagai orokorrean, laginean hautatutako udalerrietako biztanle kopuruari buruzko datuak aipatuko ditugu. 12. grafikoa.

12. grafikoa. Lagineko 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriak

Kategoria honen datu demografikoaren profila 13.877 biztanleko udalerri bat da.

Euskadiko 53 udalerri daude 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien kategorian. Horiek 574.943 biztanle hartzen dituzte. Biztanleria horien laginak 152.651 biztanle ordezkatzeko dituzte, kategoria honen unibertsoko % 26,55.

2.3.2.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Aldagai ekonomikoan, profila 13. taulan agertzen dena da.

13. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai ekonomikoa

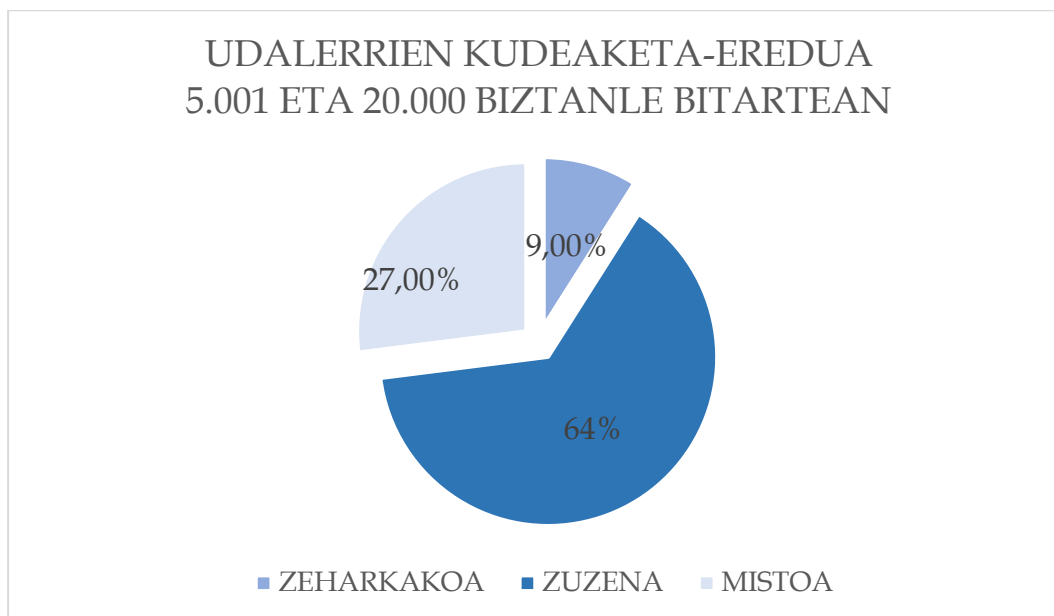
5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	18.996.405 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	1.365.659 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	170.962 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	654.886 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	365.686 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	110.055 €
	Kiroleko gastua, guztira	766.313 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	392.471 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-373.841 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 2
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 51
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 7
	Gastua biztanle/urte	55,22 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	28,28 €
	Defizita biztanleko	26,94 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	145.454 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	44.322 €
	Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,77
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,23
	Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerrien ehunekoa	% 27

5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako batez besteko datuek erakusten dute 18.996.405 €-ko aurrekontu orokorra dutela. Zenbateko horretatik, 1.365.659 € bideratzen dira kirol-arlorra (hau da, % 7); horietatik, 1. kapituluan, 170.962 € erabiltzen dira, langile-gastuetarako, eta 654.886 €, berriz, 2. kapituluan, beharrezkoak diren ondasun arruntak eta zerbitzuak erosteko, arloak egokiro jardun dezan.

Bestalde, arloak 365.686 €-ko sarrerak sortzen ditu 3. kapituluan (zerbitzu publikoen eta zergatasen kontraprestazioa), eta 110.055 €-koak 5. kapituluan (ondarearen etekinak). Hortik ondorioztatzen da kirol-arloan defizita -373.841 €-koa dela, eta, beraz, kirol-arloko defizita % 2koa dela udalaren aurrekontuari dagokionez. Aurrekoaren arabera, autofinantzaketeta % 51koa da.

Kirol-arloan udalerriko herritar bakoitzeko egiten den gastua 55,22 €-koa da urtean, eta diru-sarrerara, aldiz, 28,28 €-koa. Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 26,94 €-koa da.

Kudeaketa-ereduak

13. grafikoa. Kudeaketa-eredua 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerri hauetako % 64k zuzeneko kudeaketa-eredua hautatzen dute; % 27k zeharkako kudeaketa-eredua; eta % 9k kudeaketa mistoa.

Honela izendatzen dituzte kudeaketa-eredu horiek: Tokiko Organismo Autonomoa, Kirolaren Udal Institutua, Udalaren Kirol Saila

2.3.2.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

14. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren 1. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 31
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 15
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 15
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 7
	0-17 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 3,6
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3,4
	18-64 urte bitarteko abonatu guztiak	% 15
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 8
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 18
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 7
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 11
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 4
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 2
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 3
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 10
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 4
	18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 7
	65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 1
	65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 0,3
	65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 1
	Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 2
	Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,08
	Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 36
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,02
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAeko klubei dagokienez	% 0,35

Kategoria honetako udalerrietan, biztanleriaren % 31 daude abonatu kirol-zerbitzuetan. Sexuaren arabera, ikus daiteke % 15,8 gizonak direla eta % 15,2 a emakumeak.

Kirol-eskaintza zein adin-tarteri eskaintzen zaion aztertuz gero, ikusten da udalerririk horietan % 7 zuzentzen zaiela 0 eta 17 urte bitarteko herritarrei; % 15, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei; eta, azkenik, % 2 eskaintzen zaie 65 urtetik gorakoei.

Ikastarogile modalitatean, herritarren % 18k jasotzen dute kirol-zerbitzua. Batez beste, % 4 adigabekoentzat izaten da, 18 eta 64 urte bitartekoentzat % 10, eta 65 urtetik gorakoentzat % 1.

Federazio-fitxa duten kirolariak, beren klubekin udaleko kirol-instalazioak erabiltzen dituztenak, biztanleriaren % 2 dira. Datuek adierazten dutenez, udalerririk Espainiako klubek % 0,02ri lagatzen dizkiete beren instalazioak eta Euskadiko klubek % 0,35i. Udalaren kirol-instalazioak erabiltzen dituzten kirol-klubek modalitateak honako hauek dira: futbolariek eta pilotak (% 81) rankingaren gorenean jarraitzen dute, saskibaloia eta igeriketa (% 63,6), eskubaloia eta gimnastika erritmikoa (% 55,5) eta gainerakoak, 42 kirol-modalitate (ikus 15. taula).

15. taula. Kirol-modalitateak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-
INSTALAZIOETAN KLUBEK EGITEN DITUZTEN KIROL-MODALITATEEN
RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 81
<i>Pilota</i>	% 81
<i>Saskibaloia</i>	% 63,6
<i>Igeriketa</i>	% 63,6
<i>Eskubaloia</i>	% 55,5
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 55,5
<i>Areto-futbola</i>	% 45,4
<i>Txirrindularitza</i>	% 45,4
<i>Tenisa</i>	% 36,3
<i>Judoa</i>	% 36,3
<i>Taekwondo</i>	% 27,2
<i>Padela</i>	% 27,2
<i>Irristaketa artistikoa</i>	% 27,2
<i>Boxeo</i>	% 27,2
<i>Patin-hockeya</i>	% 27,2
<i>Atletismoa</i>	% 27,2
<i>Mendia</i>	% 27,2
<i>Errugbia</i>	% 18,1
<i>Boleibola</i>	% 18,1
<i>Karatea</i>	% 18,1
<i>Triatloia</i>	% 18,1
<i>BTT</i>	% 18,1
<i>Xakea</i>	% 18,1
<i>Mendi-lasterketak</i>	% 18,1
<i>Piraguismoa</i>	% 18,1
<i>Ehiza</i>	% 18,1
<i>Bola-jokoa</i>	% 18,1
<i>Urpekaritza</i>	% 18,1
<i>Arraunketa</i>	% 18,1
<i>Kriketa</i>	% 9
<i>Skatea</i>	% 9
<i>Automobilismoa</i>	% 9
<i>Herri-kirola</i>	% 9
<i>Aikidoa</i>	% 9
<i>Wing-tsuna</i>	% 9
<i>Motoziklismoa</i>	% 9
<i>Arku-tiroa</i>	% 9
<i>Iraupen-eskia</i>	% 9
<i>Orientazioa</i>	% 9
<i>Ping-ponga</i>	% 9
<i>Arraun-surfa</i>	% 9
<i>Trial sina</i>	% 9

Udalerrien % 36k eskaintzen dituzte kirol-zerbitzu espezifikoak desgaitasuna duten pertsonentzat.

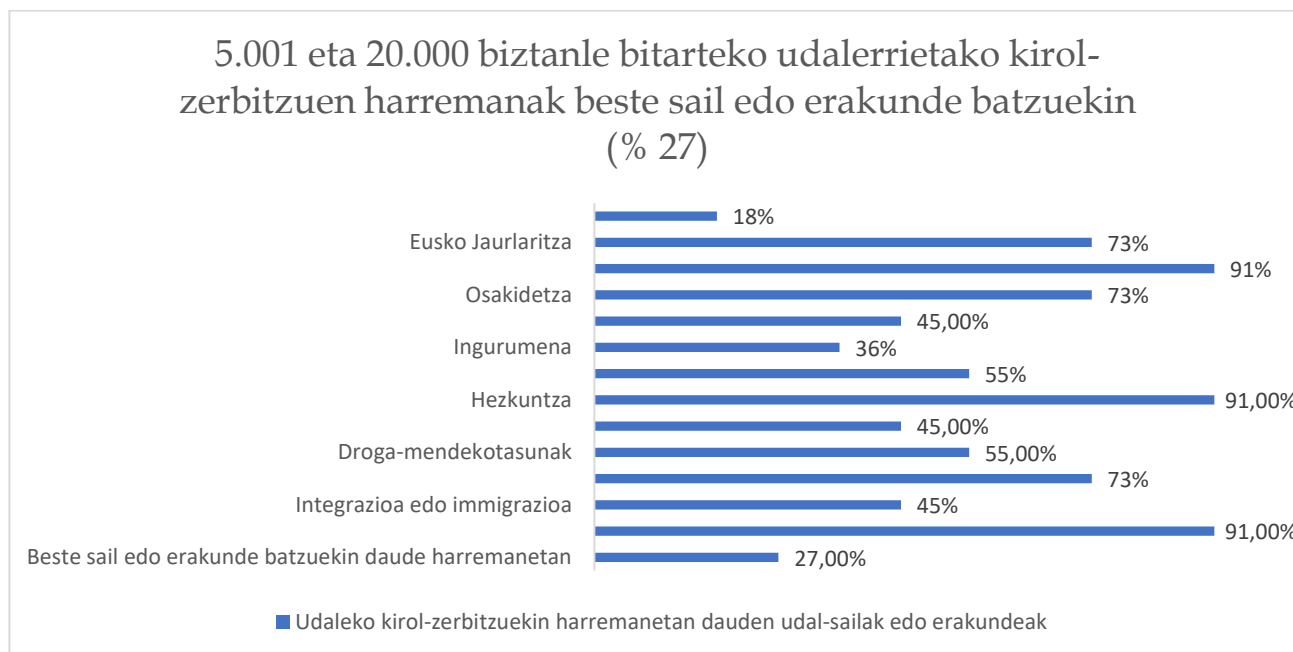
16. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren 2. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskaintako kirol-jardueren kopurua	34
	0-17 urte bitartekoei eskaintako kirol-jarduerak	% 25
	18-64 urte bitartekoei eskaintako kirol-jarduerak	% 59
	65 urte baino gehiagokoei eskaintako kirol-jarduerak	% 15
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerrriak	% 55
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 27
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 91
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 45
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 73
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 55
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 45
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 91
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 55
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 36
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 45
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 73
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 91
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 73
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 18
	Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerrriak	% 55
	Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerrriak	% 64
	Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerrriak	% 0
	Kirol egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerrriak	% 18
Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerrriak	% 64	
Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerrriak	% 36	
Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerrriak	% 55	
Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	50	

5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriek batez beste 34 jarduera eskaintzen dizkiete herritarrei. Horietatik % 25 dira 0 eta 17 urte bitartekoentzat; % 59, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoentzat; eta, gainerakoak, % 15a, 65 urtetik gorakoentzat.

% 55ek adierazi dute kirol-jarduera aztertzen dutela beren kirol-egoera zein den bistartzeko.

Kirol-zerbitzuen % 27k adierazi dute beren udal-antolaketako sailekin edo beste entitate batzuekin harremanak dituztela. Udaleko beste sail batzuekin edo beste erakunde batzuekin harremana duten udalerrien laginak 14. grafikoan adierazitako moduan interakzionatzen du.

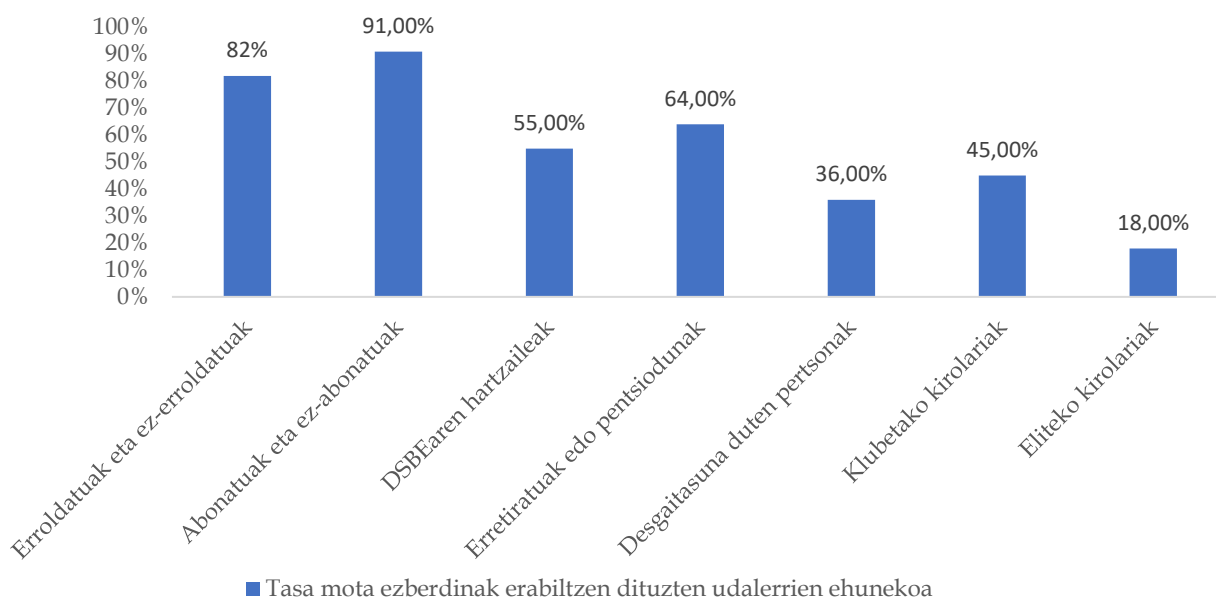
14. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak

Biztanle-tarte horretako udalerrien % 55ean herritarrek parte hartzen dute kirol-zerbitzuei buruz duten iritzia emateko. Era berean, % 64k aztertzen dute herritarren gogobetetze-maila eskaintzen dituzten zerbitzuei dagokienez. Lagineko udalerrri batek ere ez du neurtzen herritarrek kirola egitean duten gogobetetze pertsonala.

Kategoria honetako udalen % 18k aztertzen dute kirolik egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten. Gainera, % 64k neurriak hartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko.

Honako hauek dira 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan herritarrek kirol-kudeaketa publikoko politikei buruzko gaiak jorratzen parte hartzeko kanalak: inkestak; udaleko Kirol Sailaren batzarrak; kexa- eta iradokizun-orriak; foroak; webgunea; sare sozialak; osasunaren mahaia; herritarren postontzia; araudiak, erregelamenduak, instalazioen diseinuak eta mahai sektorialak egiteko parte-hartzeko prozesuak.

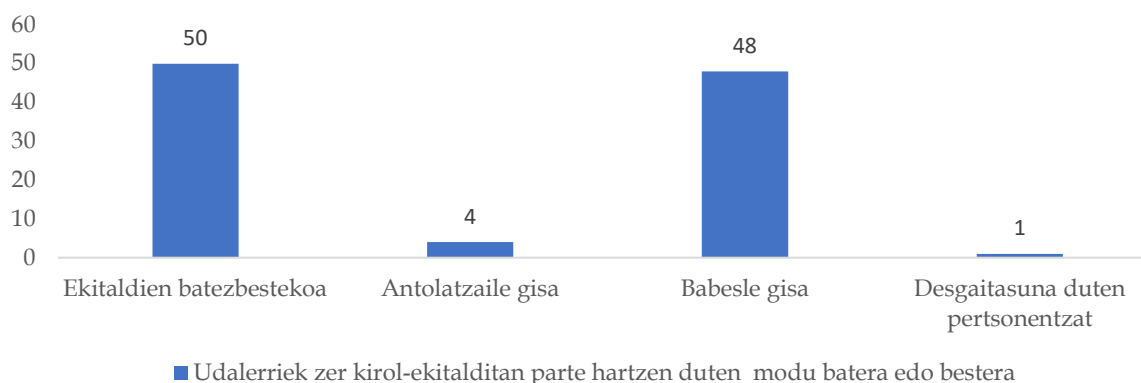
ERABILTZAILEAREN PROFILAREN ARABERA TASA BAT EDO BESTE ERABILTZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA, 5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

15. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera

Instalazioen edo zerbitzuen erabilera dela-eta udaleko kirol-zerbitzuak biztanleekin erlazionatzeko moduari dagokionez, biztanle-tarte horretako herriek adierazi dute % 91k abonatuak edo abonatu gabeko pertsonak bereiziz kudeatzen dutela (ikus 15. grafikoa). Halaber, herritar erabiltzaileen ordaintzeko modua zehazteko, irizpide hauek hartzen dituzte aintzat: udalerriko erroldan inskribatuta dauden ala ez (% 82); DSBEaren laguntzak jasotzen dituzten (% 55); erretiratuak edo pentsiodunak diren (% 64); desgaitasuna duten pertsonak diren (% 36). Horiez gain, prezioak zehaztean, aintzat hartzen dute kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariak diren (% 45), eta eliteko kirolariei hobaria eskaintzen diete prezioan (% 18).

5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-EKITALDIAK

16. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldiak

Euskadiko 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan batez beste 50 ekitaldi egiten dira urtean. Udalek urtean 4 ekitaldi antolatzen dituzte, 48 babesten dituzte eta desgaitasuna duten pertsonentzat urtean 1 ekitaldi antolatzen dute (ikus 16. grafikoa).

Udalerrien % 54,5ek pilota dute (bere modalitate guztietan) sailkapenaren lehen postuan, eta jarraian korrika egiteko ekitaldiak (krosa) daude, udalerrien % 45,4k adierazi baitute kirol horren ekitaldiren bat antolatzen dutela. Katagoria horretako udalerriek 27 modalitatetan hartzen dute parte beren instalazioetan, kaleetan edo ingurune naturaletan. (ikus 6. taula)

6. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

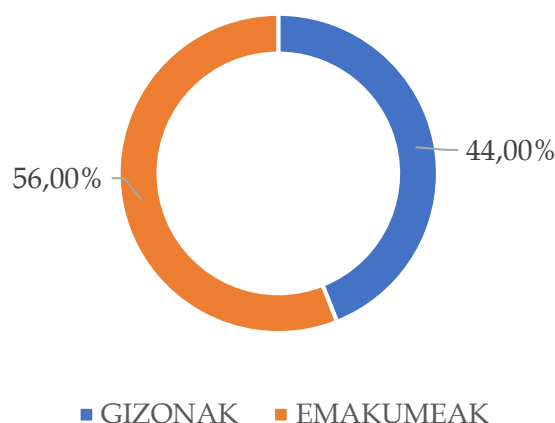
**5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN ANTOLATZEN
DIREN KIROL-EKITALDIEN RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Pilota</i>	% 54,5
<i>Korrika egitea</i>	% 45,4
<i>Txirrindularitza</i>	% 36,3
<i>Futbola</i>	% 27,2
<i>Ibilaldiak</i>	% 37,5
<i>Eskubaloia</i>	% 18,1
<i>Boleibola</i>	% 18,1
<i>Igeriketa</i>	% 9
<i>Triatloia</i>	% 9
<i>Atletismoa</i>	% 9
<i>Aizkolaritza</i>	% 9
<i>Indoor txirrindularitza</i>	% 9
<i>Desgaitasuna duten pertsonentzako kirola</i>	% 9
<i>Motor-kirolak</i>	% 9
<i>Saskibaloia</i>	% 9
<i>Patin-hockeya</i>	% 9
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 9
<i>Xakea</i>	% 9
<i>BTT</i>	% 9
<i>Mendi-lasterketak</i>	% 9
<i>River-line-a</i>	% 9
<i>Trial sina</i>	% 9
<i>Areto-futbola</i>	% 9
<i>Boulderra</i>	% 9
<i>Indoor irristaketa</i>	% 9
<i>Roller-eskia</i>	% 9
<i>Karate DO</i>	% 9

2.3.2.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerri-talde horrek mila biztanleko 1,8 langile behar ditu; hau da, kirol-zerbitzua garatzeko 26 langile behar ditu. Horietatik 14 emakumeak dira (% 56) eta 11 gizonak (% 44).

LANGILEEN EHUNEKOA, SEXUAREN ARABERA, 5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

17. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera

Udalerri hauetan, honako hau da arduradun teknikoaren profila: gizona, 56 urtekoa, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna, kirol-masterren bat egin du, 24 urte darama arduradun teknikoaren lanpostuan eta 23 urte udalerri horretan. (ikus 18. taula)

18. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila

5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	LZn sartuta dago	% 73
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	56 urte
	Sexua: gizona	% 64
	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 82
	Masterren bat egin du	% 55
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	24 urte
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	23 urte

Udalerri hauetan, honako hau da arduradun politikoen profila: gizona (% 73), batez beste 43 urte ditu eta 3 urte darama kargu horretan, kirol-arloko titulazio akademikoa du (% 27), kirola egiten

du (% 87), eta lotura du edo izan du ordezkatzeko duen udalerriko klubekin (% 64). (ikus 19. taula)

19. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila

5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN POLITIKOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoaren batezbesteko adina	43 urte
	Sexua: gizona	% 73
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 27
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	5 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 82
	Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 64

5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien % 18k aholku-organoak dituzte. Beren udalerrietako kirolaren bilakaerari buruz eztabaidatzeko erakunde horiei Kirol Batzordea eta Osasunaren Mahaia deitzen diete. (ikus 20. taula)

20. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila

5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO AHOLKU-ORGANOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organoak dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 18
	Aholku-organoaren izena: <ul style="list-style-type: none"> • Kirol Batzordea • Osasunaren Mahaia 	

2.3.2.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

21. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai teknikoa

5.000 ETA 20.001 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,5
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	1,6
	Tenis-pistak mila biztanleko	1,6
	Padel-pistak mila biztanleko	2,2
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	345,9
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	425,7
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	26,7
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	493
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,15
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 21
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 74
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 77
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,16
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 0
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 100
	Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 61
	Pilotalekuak mila biztanleko	0,31
	Estalitako pilotalekuak	% 68
	Estali gabeko pilotalekuak	% 32
	Aldagelak mila biztanleko	1,76
	Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerrriak	% 55
	Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerrriak	% 82
	Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerrriak	% 55
Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerrriak	% 27	

Udalerri horiek 1.000 biztanleko, 0,5 atletismo-pista, 1,6 kiroldegi-pabiloi estali, 1,6 tenis-pista eta 2,2 padel-pista eskaintzen dituzte kirola egiteko. Fitness-aretoen 345,9 m² eta gimnastika-aretoen 425,7 m² dituzte 1.000 biztanleko.

Gainera, areto bakoitzean 26,7 spinning-bizikleta daude 1.000 biztanleko. Ur berodun igerilekuei dagokienez, ur-xafla 493 m² da 1.000 biztanleko. Mila biztanleko 11ko futboleko 0,15 zelai daude eta 5-7ko futboleko 0,16 zelai. 11ko futbol-zelaiaren % 21ek belar naturaleko azalera dute eta ez

dago belar naturaleko 5-7ko futbol-zelairik. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaiaren % 74 eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 100. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaiaren % 77an eta 5-7 ko futbol-zelaiaren % 61ean.

1.000 biztanleko 0,31 pilotaleku daude. Horietatik % 68 estaliak dira eta % 32a estali gabeak. 1.000 biztanleko 1,76 aldagela dituzte.

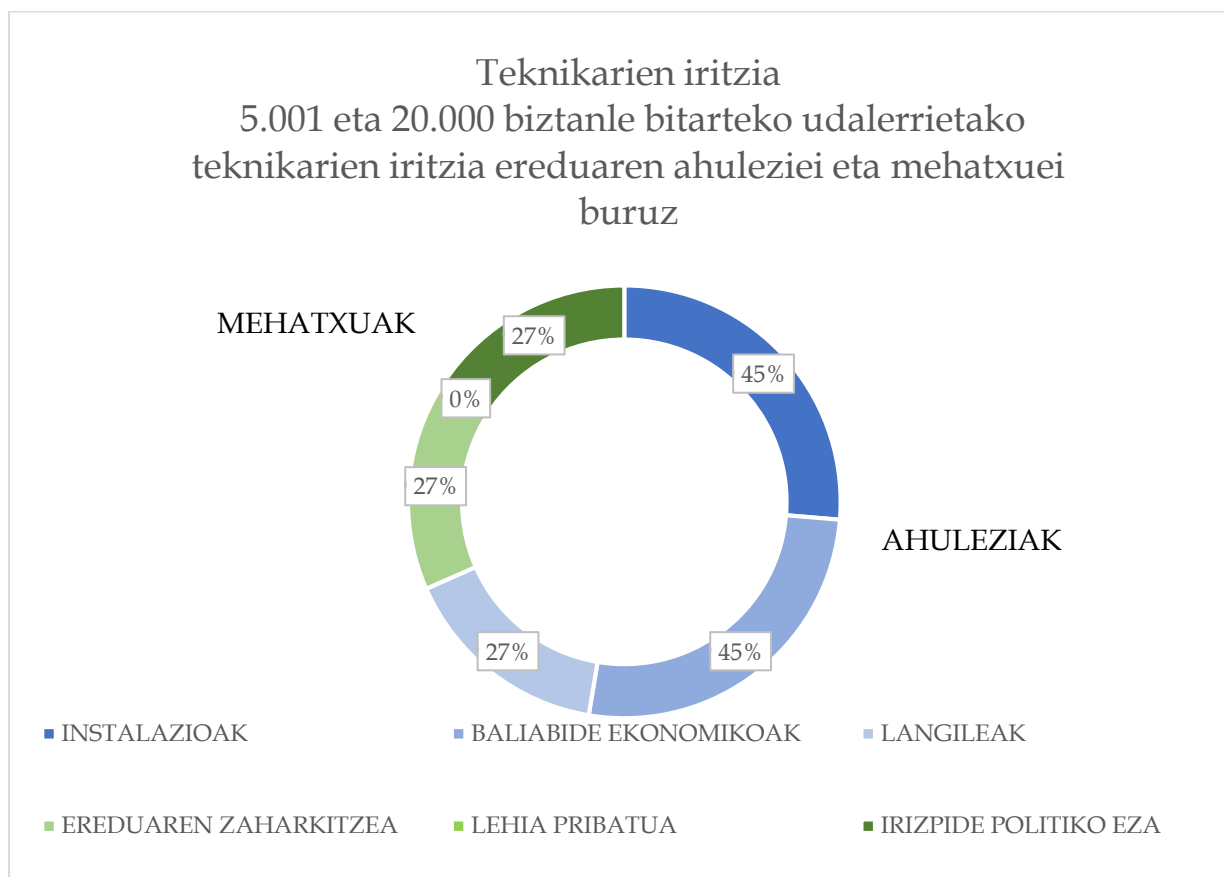
Kalean erabilera libreko instalazio irekiak dituzten udalerrien % 55ek adierazi dute bidegorria edo bizikletentzako eta oinezkoentzako bidea dutela. Udalerrien % 82k adierazi dute gimnasio bio-osasungarriak edo kaleko gimnasioak dituztela. Biztanleria-kategoria honetako udalerrien % 55ek eskaintzen dituzte jarduera fisikoa eta kirol-jarduera bultzatzen dituzten jolasak bide publikoan. Halaber, udalerrien % 27k adierazi dute erabilera libreko kirol-instalazioak dituztela hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 22. taulan.

22. taula. Erabilera libreko instalazioak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerriek kirola sustatzeko lagatzen dituzten erabilera libreko instalazioak

<p><i>Futbol-areto pista</i></p> <p><i>Eskubaloi-pista</i></p> <p><i>Saskibaloi-pista</i></p> <p><i>Tenis-pista</i></p> <p><i>Ezkerparetako pilotalekua</i></p> <p><i>Eskuin-paretako pilotalekua</i></p> <p><i>Bolatokia</i></p> <p><i>Tenis-pista</i></p> <p><i>Rokodromoa</i></p> <p><i>Skate park-a</i></p> <p><i>Ping-ponga</i></p> <p><i>Piraguismoa egiteko eremua</i></p> <p><i>Atletismo-pista</i></p> <p><i>Futbol-zelaia</i></p>

2.3.2.5. Arduradun teknikoaren iritzia buruzko datuak, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan

18. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia

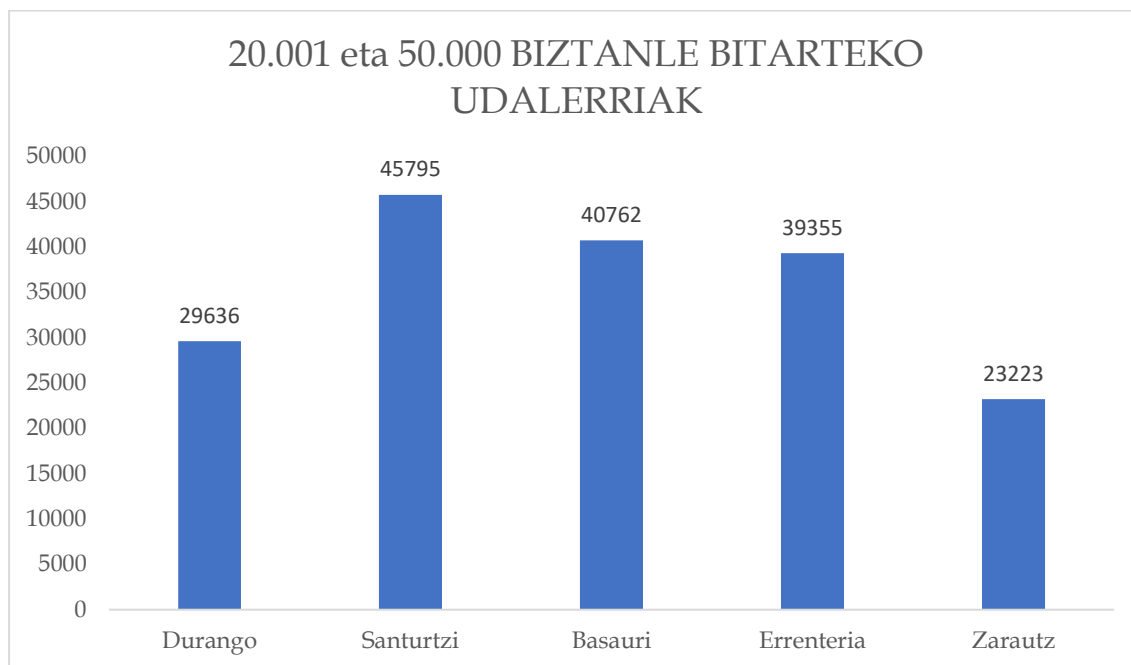
Kategoria horretako herrietako teknikarien ustez honako hauek dira ereduaren mehatxuak: ereduaren zaharkitzea (% 27) eta irizpide politiko eza (% 27). Lehia pribatua ez dute mehatxutzat hartzen.

Bestalde, honako hauek dira, beren ustez, egungo ereduaren ahuleziak: kirol-instalazioak (% 45), kirol-zerbitzura bideratzen diren baliabide ekonomikoak (% 45) eta langileak (% 27).

Libreki aditzera eman dute ereduaren zaharkitzeari zabalkuntza faltaren eta herritarren ulermen ezaren ikuspegitik heldu behar zaiola; izan ere, administrazio-emakidak egin izan dira zerbitzuetan, eta, ondorioz, herritarrek uste dute organo pribatua dela.

2.3.3. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak

Aldagai orokorrean, laginean hautatutako udalerrietako biztanle kopuruari buruzko datuak aipatuko ditugu. 19. grafikoa.

19. grafikoa. Lagineko 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak

Kategoria honen datu demografikoaren profila 35.754 biztanleko udalerri bat da.

Udalen hautaketa honetan 12 udalerri sartzen dira. Horiek guztiek 377.406 biztanle hartzen dituzte. Lagineko udalerriek kategoria honen unibertsoaren % 47,36 ordezkatzen dute. Arabak, herrien katalogoan, ez du herririk udalerri-talde honetan.

2.3.3.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Aldagai ekonomikoan, profila 23. taulan agertzen dena da.

23. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai ekonomikoa

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	49.957.306 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	3.221.909 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	932.528 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	1.828.356 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	1.463.410 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	12.777 €
	Kiroleko gastua, guztira	2.760.884 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	1.476.187 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-1.284.697 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 3
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 53
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 6
	Gastua biztanle/urte	77,22 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	41,29 €
	Defizita biztanleko	35,93 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	304.571 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	45.816 €
	Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,61
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,1
	Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerrien ehunekoa	% 0

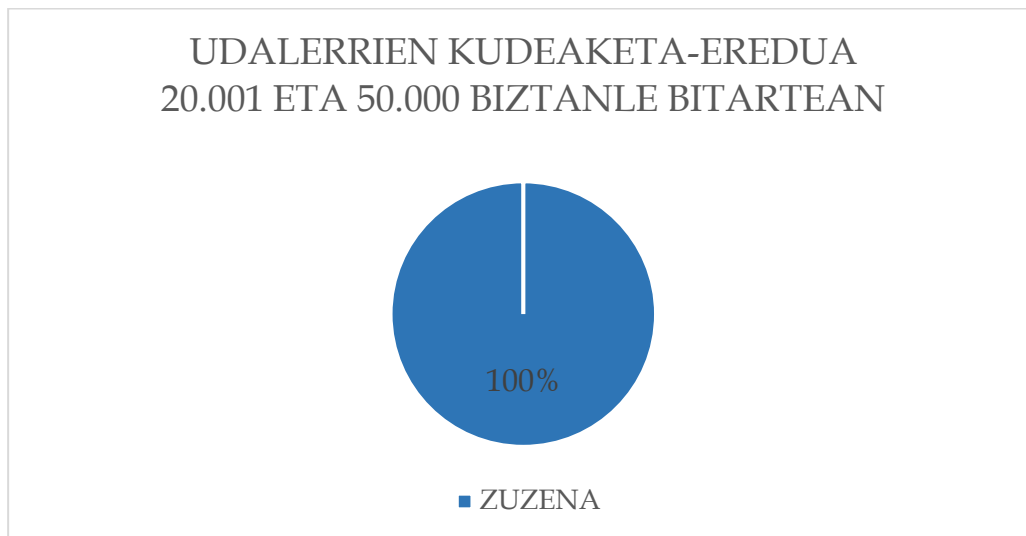
20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien batez besteko aurrekontua 49.957.306 eurokoa da, eta hortik 3.221.909 € bideratzen dira Kirol Sailera, hau da, aurrekontu osoaren % 6. Zenbateko hori honela dago hainbanatuta kapitulua: 1. kapituluan, 932.528 € bideratzen dira langileen gastuetara (hau da, kirolerako aurrekontuaren % 28,94). 2. kapituluan, 1.828.356 € bideratzen dira ondasun arruntak eta zerbitzu eskuratzera, arloak behar bezala funtziona dezan. Horrek arloko gastuaren % 56,74 hartzen du.

Halaber, adierazten da arloak 1.463.410 €-ko sarrerak sortzen dituela 3. kapituluan (zerbitzu publikoen eta zerga-tasen kontraprestazioa), eta 12.777 €-koak 5. kapituluan (ondarearen etekinak). Horretatik ondorioztatzen da kirol-arloaren defizita -1.284.697 €-koa dela. Aurrekoaren arabera, autofinantzaketaketa % 53koa da.

Kirol-arloan udalerriko herritar bakoitzeko egiten den gastua 77,22 €-koa da urtean, eta diru-sarrera, aldiz, 41,29 €-koa. Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 35,93 €-koa da.

Kirol-arloko defizitak udalaren defizitaren % 3 hartzen du.

Kudeaketa-ereduak

20. grafikoa. Kudeaketa-eredua 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerrri guztiek hautatzen dute zuzeneko kudeaketa-eredua. Hau da, Kirol Saila udaleko egituraren beste sailen artean sartzten dute, eta Tokiko Organismo Autonomoa eta Kirolaren Udal Institutua deitzen diote.

2.3.3.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

24. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren 1. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 33
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 16,3
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 16,7
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 8
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 4,7
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3,7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 14
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 7
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 4
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 3
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 1
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 0,9
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 0,4
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 0,5
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 2
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 0,8
	18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 1,2
	65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 0,3
	65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 0,03
	65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 0,27
	Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 2
	Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,00003
	Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 40
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,03
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAeko klubei dagokienez	% 0,72

Udalerrri horietan, kirol-zerbitzuetan abonatuta dauden pertsonak biztanleriaren % 33 hartzen dute batez beste. Horietatik % 16,3 gizonak dira % 16,7a emakumeak.

Kirol-eskaintzari dagokionez, % 8 adigabekoentzat izaten da. % 14, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoentzat; eta % 2a, 65 urtetik gorakoentzat.

Ikastarogileentzako jardueri dagokienez, herritarren % 4ri eskaintzen zaizkie kirol-jarduerak. Horien bidez, adigabeko herritarren % 0,9 hartzen da, 18 eta 64 urte bitartekoen % 2 eta 65 urtetik gorakoen % 0,3.

Herritarren % 2k klub federatu bateko kirolari gisa erabiltzen dituzte udaleko kirol-instalazioak. Horrek adierazten du udalerrri-tipo horiek lankidetzan aritzen direla Espainiako klubek % 0,03rekin eta Euskadiko klubek % 0,72rekin. Kirol-klubek udaleko kirol-instalazioei ematen dieten erabilerari dagokionez, running-a eta futbola daude erabilera-rankingaren gailurrean (% 60), jarraian pilota, txirrindularitza eta tenisa daude (% 40) eta, azkenik, gainerako kirol-modalitateak (% 20) (ikus 25. taula).

25. taula. Kirol-modalitateak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-
INSTALAZIOETAN KLUBEK EGITEN DITUZTEN KIROL-MODALITATEEN
RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Running-a</i>	% 60
<i>Areto-futbola</i>	% 60
<i>Futbola</i>	% 40
<i>Pilota</i>	% 40
<i>Txirrindularitza</i>	% 40
<i>Igeriketa</i>	% 40
<i>Tenisa</i>	% 40
<i>Arku-tiroa</i>	% 20
<i>Eskubaloia</i>	% 20
<i>Xakea</i>	% 20
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 20
<i>Ping-ponga</i>	% 20
<i>Atletismoa</i>	% 20
<i>Irristaketa</i>	% 20
<i>Padela</i>	% 20
<i>Triatloia</i>	% 20
<i>Saskibaloia</i>	% 20
<i>Arrauketa</i>	% 20

Udalerrri horietako % 40k adierazi dute desgaitasuna duten pertsonentzako kirol-jarduerak eskaintzen dituztela.

26. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren 2. aldagai soziala

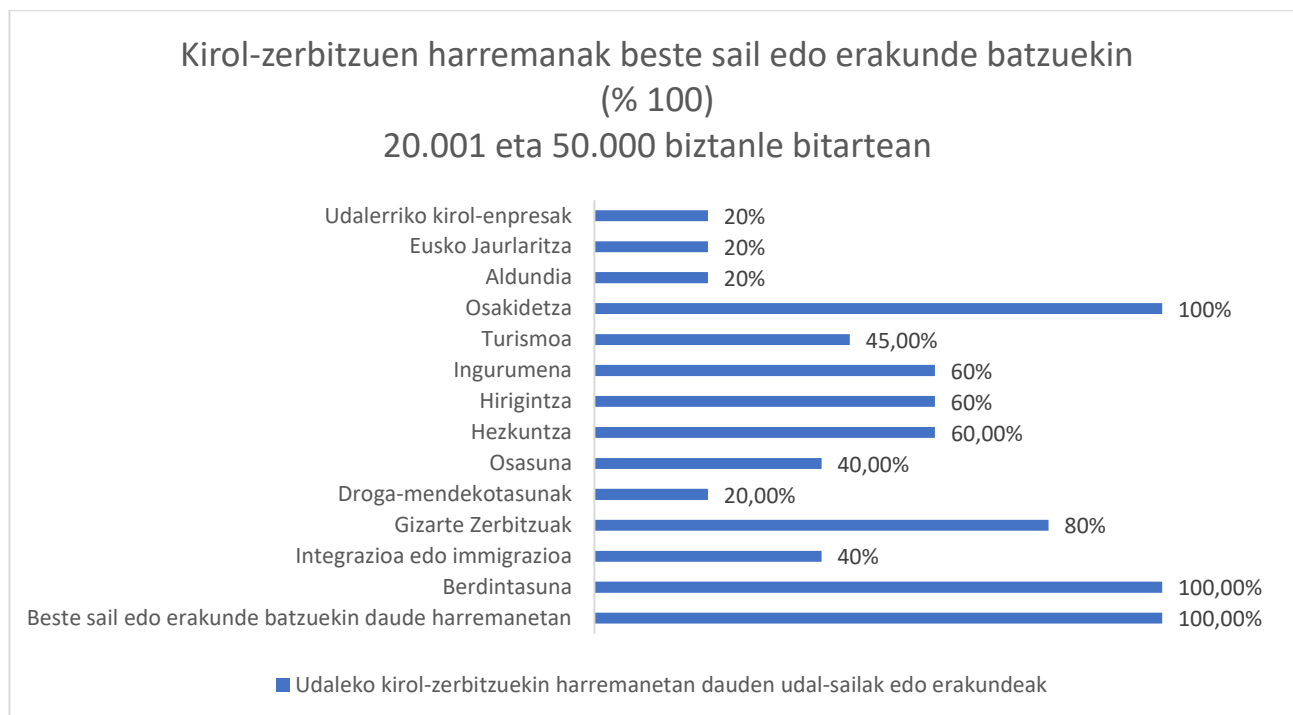
ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 20.001 ETA 50.001 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskainitako kirol-jardueren kopurua	105
	0-17 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 42
	18-64 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 54
	65 urte baino gehiagokoei eskainitako kirol-jarduerak	% 4
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerrriak	% 20
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 40
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 80
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 20
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 40
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 60
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 60
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 60
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 45
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 20
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 20
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 20
	Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerrriak	% 80
	Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerrriak	% 80
	Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerrriak	% 0
	Kirolik egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerrriak	% 0
	Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerrriak	% 60
	Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerrriak	% 40
Beren herritarrei ondoko udalerrriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerrriak	% 40	
Modu batera edo bestera udalerrrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	52	

Eskaintzen diren kirol-jarduerari dagokienez, kategoria honetako udalerrriek 105 jarduera eskaintzen dizkiete herritarrei. Horietatik % 45 dira 0 eta 17 urte bitartekoentzat; % 52, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoentzat; eta, gainerakoak, % 4a, 65 urtetik gorakoentzat.

20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrrien % 20k adierazi dute kirol-jarduera aztertzen dutela beren kirol-egoera bistartzeko.

Kirol-zerbitzuen % 100ek adierazi dute beren udal-antolaketa sailekin edo beste entitate batzuekin harremanak dituztela. 21. grafikoan ikusten den moduan egiten dute.

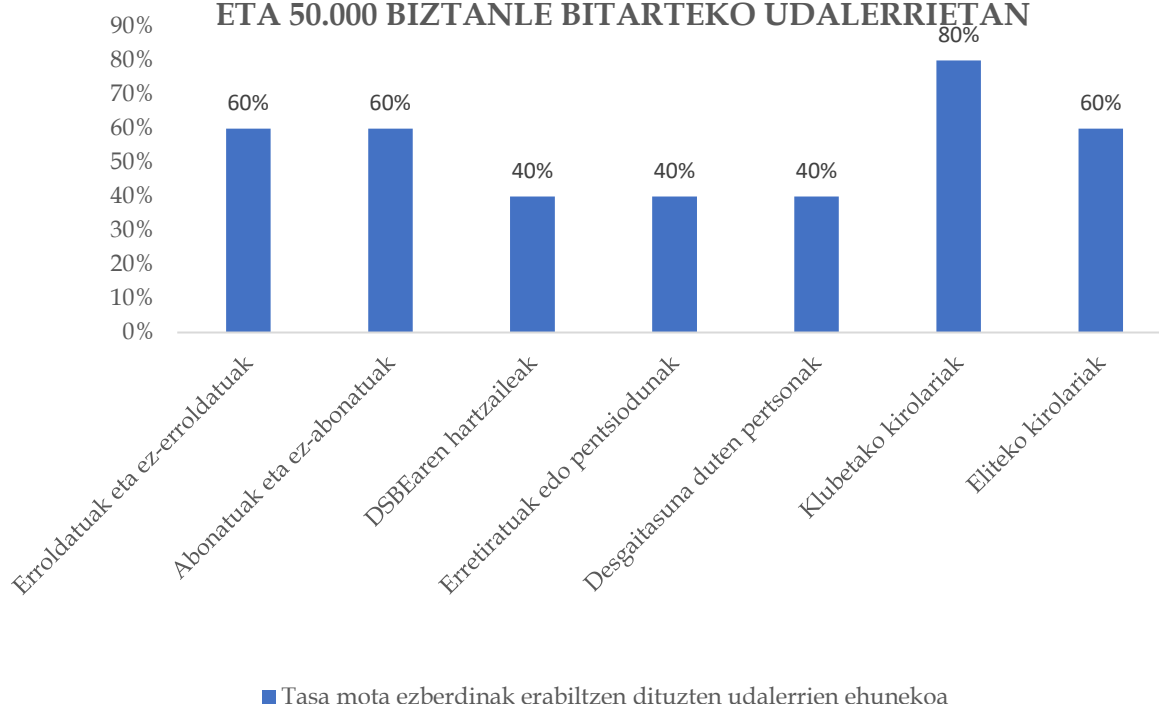
21. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak

Udalerri hauetan, kirola egiten duten herritarren % 80k parte hartzen dute kirol-zerbitzuei buruz duten iritzia emateko. Era berean, % 80ek aztertzen dute eskaintzen dituzten zerbitzuekiko herritarren gogobetetze-maila. Lagineko udalerri batek ere ez du neurtzen herritarrek kirola egitean duten gogobetetze pertsonala.

Kategoria honetako udalerri bakar batek ere ez du aztertzen kirolik egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten. Gainera, % 60k neurriak hartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko.

20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan, honako kanal hauek erabiltzen dituzte herritarrek kirol-kudeaketa publikoko politikari buruz eztabaidatzeko: Kirolaren Mahaia, Udaleko Kirol Batzordea, tokiko osasun-sareetan laguntzeko foroak, erabiltzaileen gogobetetze-inkestak, eta kexen eta iradokizunen postontzia.

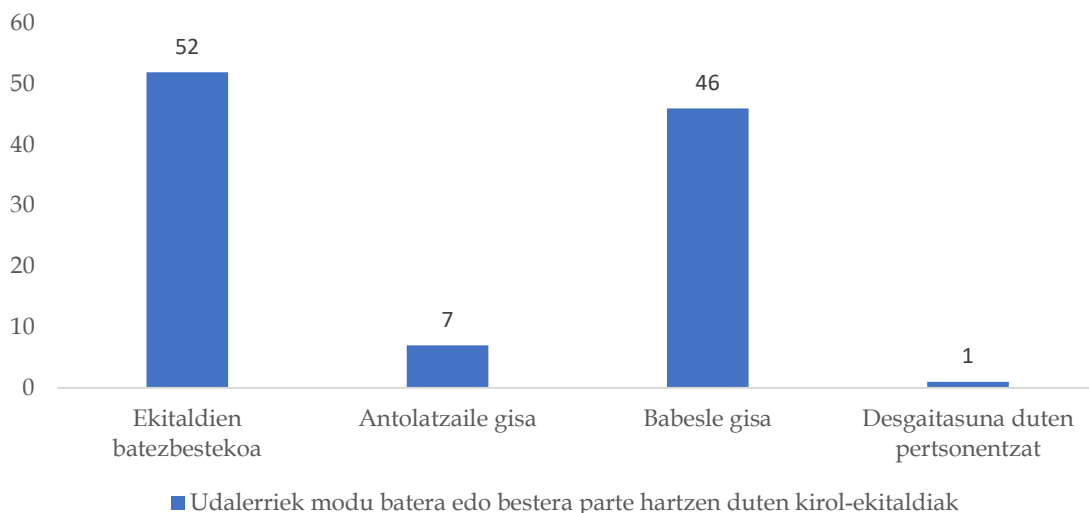
**ERABILTZAILEAREN PROFILAREN ARABERA TASA BAT EDO
BESTE ERABILTZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA, 20.001
ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN**

22. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera

Instalazioen edo zerbitzuen erabilera dela-eta udaleko kirol-zerbitzuak biztanleekin erlazionatzeko moduari dagokionez, talde honetako udalerrien % 60k berezi egiten dute abonatuak diren ala ez (ikus 22. grafikoa). Halaber, herritar erabiltzaileen ordaintzeko modua zehazteko, honako irizpide hauek hartzen dituzte aintzat: udalerriko erroldan inskribatuta egotea ala ez (% 60), DSBEaren laguntzak jasotzea (% 40), erretiratuak edo pentsiodunak izatea (% 40); desgaitasuna duten pertsonak izatea (% 40). Horiez gain, prezio berezia egiten diete kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariei (% 80), eta eliteko kirolariei hobaria eskaintzen diete (% 60).

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-EKITALDIAK

23. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldiak

Udalerri horiek batez beste 52 ekitaldi antolatzen dituzte beren instalazioetan, kaleetan edo paraje naturaletan. Urtean 7 kirol-ekitaldi antolatzen dituzte, 46 babesten dituzte, desgaitasuna duten pertsonentzako urtean jarduera batean hartzen dute parte (ikus 23. grafikoa).

Futbola, saskibaloia, areto-futbola, pilota, atletismoa eta igeriketa dira kategoria honetako udalerrietan (% 80) ekitaldi gisa gehien egiten diren kirol-modalitateak. Jarraian daude eskubaloia, gimnastika erritmikoa, triatloia, tenisa eta xakea (% 60). Kategoria horretako udalerriek 28 modalitatetan hartzen dute parte beren instalazioetan, kaleetan edo ingurune naturaletan. (ikus 27. taula)

27. taula. Kirol-modalitateak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

5.001 ETA 20.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN ANTOLATZEN DIREN KIROL-EKITALDIEN RANKINGA

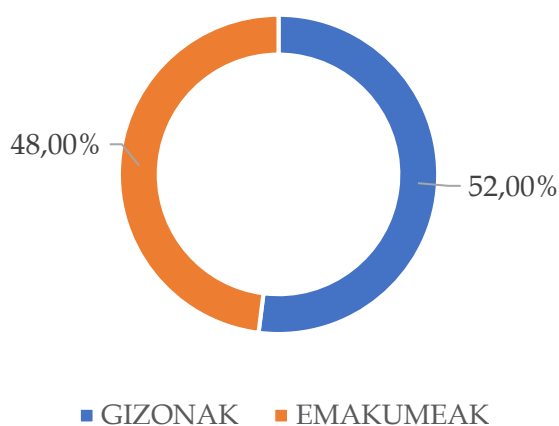
KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 80
<i>Saskibaloia</i>	% 80
<i>Areto-futbola</i>	% 80
<i>Pilota</i>	% 80
<i>Atletismoa</i>	% 80
<i>Igeriketa</i>	% 80
<i>Eskubaloia</i>	% 60
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 60
<i>Triatloia</i>	% 60
<i>Tenisa</i>	% 60
<i>Xakea</i>	% 60
<i>Ping-ponga</i>	% 40
<i>Halterofilia</i>	% 40

<i>Txirrindularitza</i>	% 40
<i>Padela</i>	% 40
<i>Errugbia</i>	% 40
<i>Arraunketa</i>	% 40
<i>Irristaketa</i>	% 40
<i>Futbol amerikarra</i>	% 20
<i>Patin-hockeya</i>	% 20
<i>Arku-tiroa</i>	% 20
<i>Zikloturismoa</i>	% 20
<i>Herri-kirola</i>	% 20
<i>Kayaka</i>	% 20
<i>Boxeo</i>	% 20
<i>Desgaitasuna duten pertsonentzako kirola</i>	% 20
<i>Karatea</i>	% 20
<i>Mendia</i>	% 20

2.3.3.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerri-talde horrek mila biztanleko 2,22 langile behar ditu; hau da, kirol-zerbitzua garatzeko 79 langile behar ditu. Horietatik % 52 gizonak dira eta % 48a emakumeak.

LANGILEEN EHUNEKOA, SEXUAREN ARABERA, 20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

24. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera

Honako hau da 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko arduradun teknikoaren profila: gizona, 52 urtekoa, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna; kirol-masterren bat egin du, eta 21 urte darama arduradun teknikoaren lanpostuan eta 24 urte udalerri horretan. (ikus 28. taula)

28. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	LZn sartuta dago	% 100
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	52 urte
	Sexua: gizona	% 60
	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 100
	Masterren bat egin du	% 80
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	21 urte
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	24 urte

Udalerri hauetan, honako hau da arduradun politikoen profila: gizona (% 60), 46 urtekoa, batez beste 2 urte eta erdi daramatza kargu horretan, kirol-arloko titulazio akademikoa du (% 80), kirola egiten du (% 80), eta lotura du edo izan du ordezkatzeko duen udalerriko klubekin (% 80). (ikus 29. taula)

29. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoen profila

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN POLITIKOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoen batezbesteko adina	46 urte
	Sexua: gizona	% 60
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 80
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	2 urte eta erdi
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 80
Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 80	

20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien % 25ek adierazi dute badituztela aholku-organoak beren herriko kirolaren norabidea aztertzeko. Kirolaren Aholku Kontseilua deitzen diote. (ikus 30. taula)

30. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako organo aholku-organoen profila

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO AHOLKU-ORGANOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
----------	------------	---------------

KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organoak dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 25
	Aholku-organoaren izena: <ul style="list-style-type: none"> Kirolaren Aholku Kontseilua 	

2.3.3.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

31. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai teknikoa

20.001 ETA 50.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,021
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,063
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,057
	Padel-pistak mila biztanleko	0,081
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	28,15
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	16,35
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	0,92
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	25,55
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,082
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 9
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 71
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 75
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,041
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 20
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 80
	Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 80
	Pilotalekuak mila biztanleko	0,09
	Estalitako pilotalekuak	% 70
	Estali gabeko pilotalekuak	% 30
	Aldagelak mila biztanleko	0,7
Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerrriak	% 60	

Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerriak	% 80
Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerriak	% 40
Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerriak	% 0

20.001etik 50.000ra bitarteko udalerrri hauek, 1.000 biztanleko, baliabide hauek eskaintzen dituzte kirola egiteko: 0,021 atletismo-pista, 0,063 kiroldegi-pabiloi estali, 0,057 tenis-pista eta 0,081, padel-pista. Fitness-aretoen 28,15 m² eta gimnastika-aretoen 16,35 m² dituzte 1.000 biztanleko.

Gainera, areto bakoitzean 0,92 spinning-bizikleta daude 1.000 biztanleko. Ur berodun igerilekuei dagokienez, ur-xafla 25,55 m²-koa da 1.000 biztanleko. Mila biztanleko 11ko futboleko 0,082 zelai daude eta 5-7ko futboleko 0,041 zelai. 11ko futbol-zelaiaren % 9k belar naturaleko azalera du eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 20k. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaiaren % 71 eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 80. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaiaren % 80an eta 5-7 futbol-zelaiaren % 75ean.

1.000 biztanleko 0,09 pilotaleku daude. Horietatik % 70 estaliak dira eta % 30a estali gabeak. 1.000 biztanleko 1,76 aldagela dituzte.

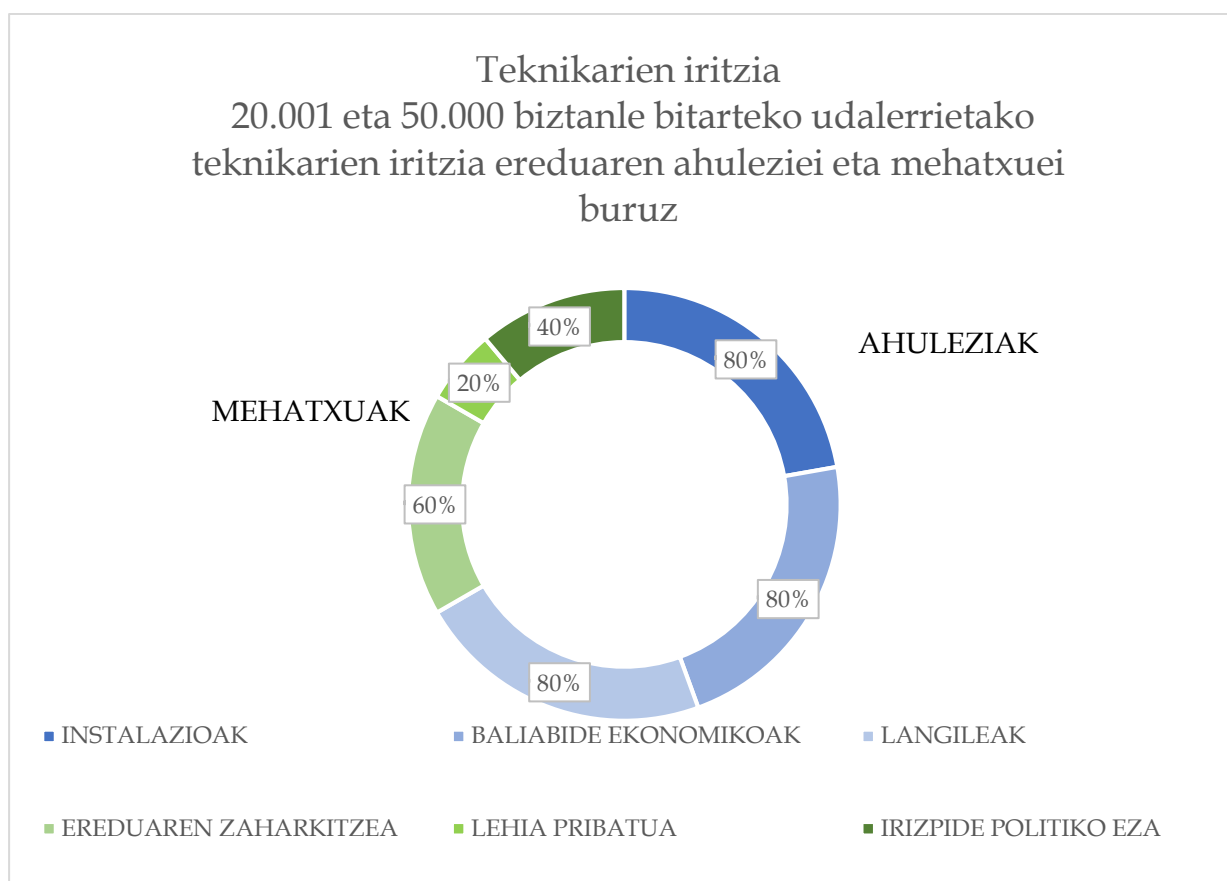
Kalean erabilera libreko instalazio irekiak dituzten udalerrien % 60k adierazi dute bidegorria edo bizikletentzako eta oinezkoentzako bidea dutela. Udalerrien % 80k adierazi dute gimnasio bio-osasungarriak edo kaleko gimnasioak dituztela. Biztanleria-kategoria honetako udalerrien % 55ek eskaintzen dituzte jarduera fisikoa eta kirol-jarduera bultzatzen dituzten jolasak bide publikoan. Halaber, udalerrien % 40k adierazi dute erabilera libreko kirol-instalazioak dituztela hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 32. taulan.

32. taula. Erabilera libreko instalazioak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**Udalerriek kirola sustatzeko lagatzen
dituzten erabilera libreko
instalazioak**

Pilotalekua
Saskibaloikantxak
Areto-futboleraiko kantxak
Skate-parkeak
Ping-pongeko mahaiak
Erabilera anitzeko pistak
Tenis-pistak

2.3.3.5 Arduradun teknikoek iritzia buruzko datuak, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan

25. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia

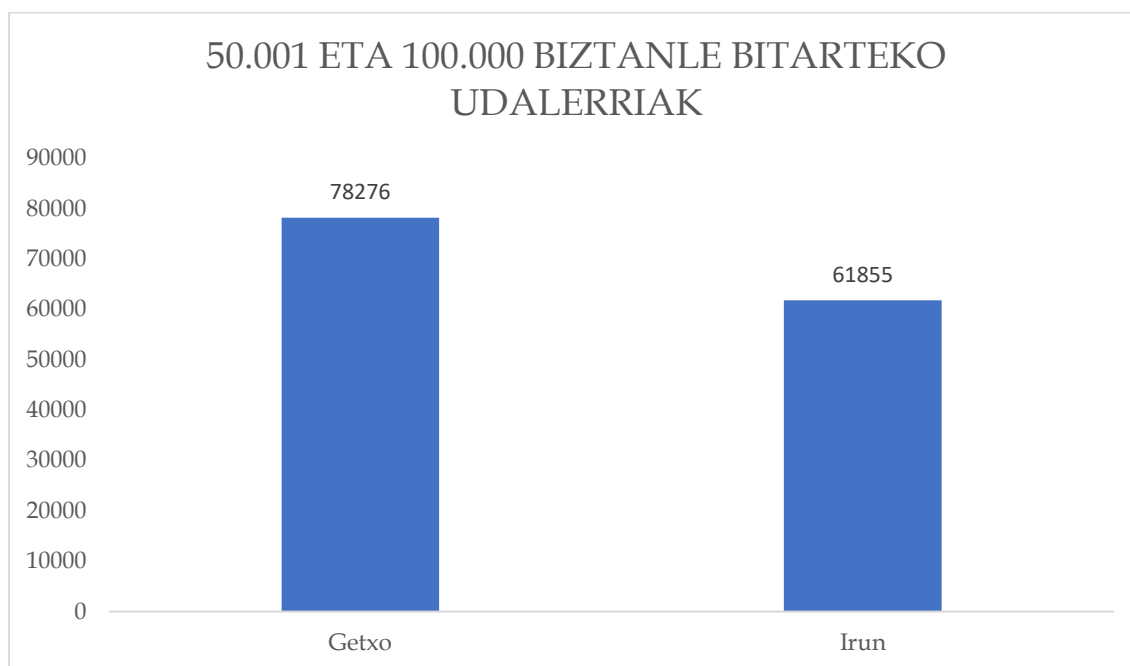
20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-zerbitzuen arduradun teknikoek ustez honako hauek dira ereduaren mehatxuak: ereduaren zaharkitzea (% 60), udalerrietan zerbitzuak eskaintzen dituen lehia pribatua (% 20) eta irizpide politiko eza (% 40). Gainera, ahuleziaz hartzen dituzte instalazioak (% 80), baliabide ekonomikoak (% 80) eta langileak (% 80).

Libreki adierazi zuten gidalerro, irizpide eta zuzendaritza politiko zehatz eta koordinatu batzuen arabera lan egin beharko litzatekeela. Disrupzio teknologikoa ere mehatxuen arten sartu zuten.

2.3.4. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak

Aldagai orokorrean, laginean hautatutako udalerrietako biztanle kopuruari buruzko datuak aipatuko ditugu. 26. grafikoa.

26. grafikoa. Lagineko 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak

Kategoria honen datu demografikoaren profila 70.066 biztanleko udalerri bat da.

Euskadin bi udalerrik baino ez dituzte 50.001-100.000 biztanle, bat Bizkaikoa da eta bestea Gipuzkoakoa. Hortaz, bi udalerri horien laginak kategoria honen unibertsoaren % 100 ordezkatzen du.

Arabak ez du biztanle-multzo hori duen udalerririk.

2.3.4.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Aldagai ekonomikoan, profila 33. taulan agertzen dena da.

33. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai ekonomikoa

50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	87.113.553 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	5.529.176,28 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	1.071.108,49 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	3.457.478,89 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	5.576.933,76 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	33.973,21 €
	Kiroleko gastua, guztira	4.528.687,38 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	2.805.453,49 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-1.723.234 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 2
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 55
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 6
	Gastua biztanle/urte	64,64 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	40,04 €
	Defizita biztanleko	24,59 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	863.664,00 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	50.000,00 €
	Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,99
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,06
	Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerrien ehunekoa	% 50

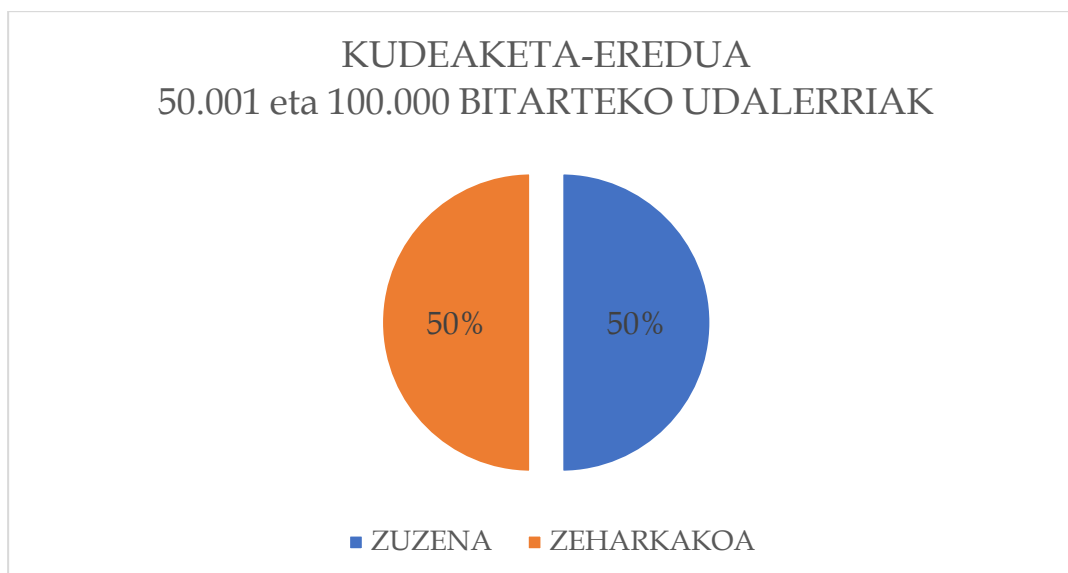
50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako batez besteko datuek erakusten dute 87.113.553 €-ko aurrekontu orokorra dutela. Zenbateko horretatik 5.529.176,28 € Kirol Sailera bideratzen dira (hau da, % 6); horietatik, 1. kapituluan 1.071.108,49 € erabiltzen dira langile-gastuetarako, eta 3.457.478,89 € 2. kapituluan, mota guztietako ondasun arruntak eta zerbitzuak erosteko arloak behar bezala jardun dezan.

Bestalde, arloak 5.576.933,76 €-ko sarrerak sortzen ditu 3. kapituluan (zerbitzu publikoen eta zerga-tasen kontraprestazioa), eta 33.973,21 €-koak 5. kapituluan (ondarearen etekinak). Hortik ondorioztatzen da kirol-arloan defizita -1.723.234 €-koa dela, eta, beraz, kirol-arloko defizita % 2koa dela udalaren aurrekontuari dagokionez. Aurrekoaren arabera, autofinantzaketa % 55ekoa da.

Kirol-arloan udalerriko herritar bakoitzeko egiten den gastua 64,64 €-koa da urtean, eta diru-sarrera, aldiz, 28,28 €-koa. Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 40,04 €-koa da.

Kirol-arloko defizitak udalaren defizitaren % 2 hartzen du.

Kudeaketa-ereduak

27. grafikoa. Kudeaketa-eredua 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerrri hauek bi kudeaketa-eredu hautatzen dituzte: zeharkakoa eta zuzeneko. Eta honela izendatzen dituzte: Tokiko Organismo Autonomoa eta, bestetik, Kirol Zerbitzua-Kultura eta Kirol Arloa

2.3.4.2 Aldagai sozialari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

34. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 26
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 14
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 12
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 7
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 4
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 15
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 8
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 8
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 4
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 2
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 2
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 7
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 5
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 2
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	Daturik ez
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	Daturik ez
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	Daturik ez
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	Daturik ez
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	Daturik ez
18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	Daturik ez	

65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	Daturik ez
65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	Daturik ez
65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	Daturik ez
Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 6
Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,01
Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 100
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,04
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAeko klubei dagokienez	% 0,89

50.001 eta 100.000 biztanle arteko udalerrietan, biztanleriaren % 14 dira, batez beste, kirol-zerbitzuetako abonatu. Horietatik % 12 gizonak dira % 12a emakumeak.

Kirol-eskaintzaren % 7 izaten da 0-17 urte bitartekoentzat; % 15, berriz, 18-64 urte bitartekoentzat; eta % 4, ostera, 65 urtetik gorakoentzat.

Udalerrri hauek ez dute ikastarogileei buruzko daturik eman.

Kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klub federatuei dagokienez, kirolariak biztanleriaren % 6 ordezkatzeko dute. Halaber, adierazi behar da udalerrri-tipo horiek lankidetzan aritzen direla Espainiako klubak % 0,04rekin eta Euskadiko klubak % 0,89rekin. Kirol-klubek udaleko kirol-instalazioei ematen dieten erabilerari dagokionez, honako hauek daude rankingaren gailurrean: futbola, pilota, igeriketa, areto-futbola, eskubaloia, waterpolo, arraunketa, saskibaloia, piraguismoa, belar-hockeya, mendia eta gimnastika erritmikoa (kasuen % 100) (ikus 35. taula)..

35. taula. Kirol-modalitateak 50001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-
INSTALAZIOETAN KLUBEK EGITEN DITUZTEN KIROL-MODALITATEEN
RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 100
<i>Pilota</i>	% 100
<i>Igeriketa</i>	% 100
<i>Areto-futbola</i>	% 100
<i>Eskubaloia</i>	% 100
<i>Waterpolo</i>	% 100
<i>Arraunketa</i>	% 100
<i>Saskibaloia</i>	% 100
<i>Piraguismoa</i>	% 100
<i>Belar-hockeya</i>	% 100
<i>Mendia</i>	% 100
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 100
<i>Ping-ponga</i>	% 50
<i>Halterofilia</i>	% 50
<i>Gimnastika artistikoa</i>	% 50
<i>Bela</i>	% 50
<i>Patin-hockeya</i>	% 50
<i>Beisbola</i>	% 50
<i>Linea-irristaketa</i>	% 50

Surfa	% 50
Errugbia	% 50
Badmintona	% 50
Arraun-surfa	% 50
Padela	% 50
Judoa	% 50
Txirrindularitza	% 50
Atletismoa	% 50
Squasha	% 50
Eskrima	% 50
Billarra	% 50
Plater-tiroketa	% 50
Tenisa	% 50
Arku-tiroa	% 50
Herri-kirola	% 50

Desgaitasuna duten pertsonen dagokienez, kategoria honetako udalerrien % 100ek eskaintzen dizkiete jarduerak.

36. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala

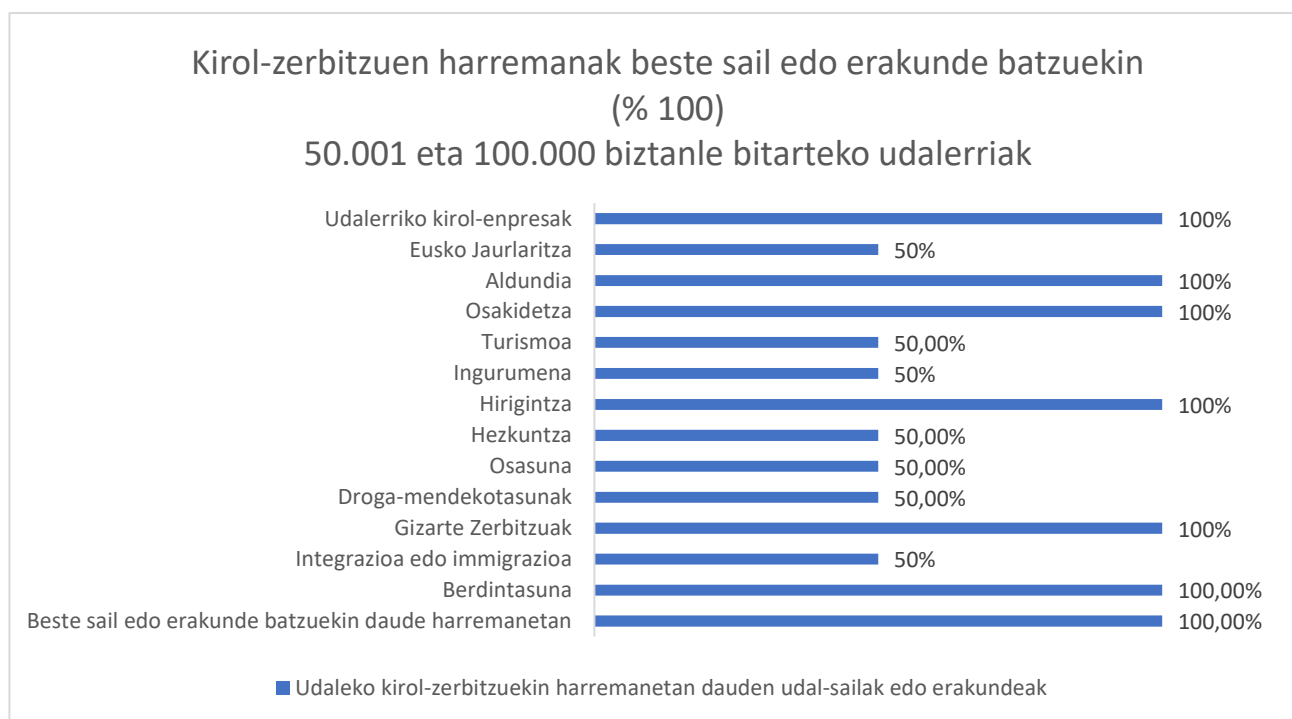
ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA, 50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskaintako kirol-jardueren kopurua	Daturik ez
	0-17 urte bitartekoei eskaintako kirol-jarduerak	Daturik ez
	18-64 urte bitartekoei eskaintako kirol-jarduerak	Daturik ez
	65 urte baino gehiagokoei eskaintako kirol-jarduerak	Daturik ez
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerriak	% 50
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 100
	Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerriak	% 50
Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 100	
Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 50	

Kirolik egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerrriak	% 0
Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerrriak	% 50
Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerrriak	% 0
Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerrriak	% 0
Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	386

50.001 era 100.000 biztanle bitarteko udalerrien % 50ek adierazi dute kirol-jarduera aztertzen dutela beren kirol-egoera bistaratzeko.

Kirol-zerbitzuen % 100ek adierazi dute beren udal-antolaketa sailekin edo beste entitate batzuekin harremanak dituztela. 28. grafikoan ikusten den moduan egiten dute.

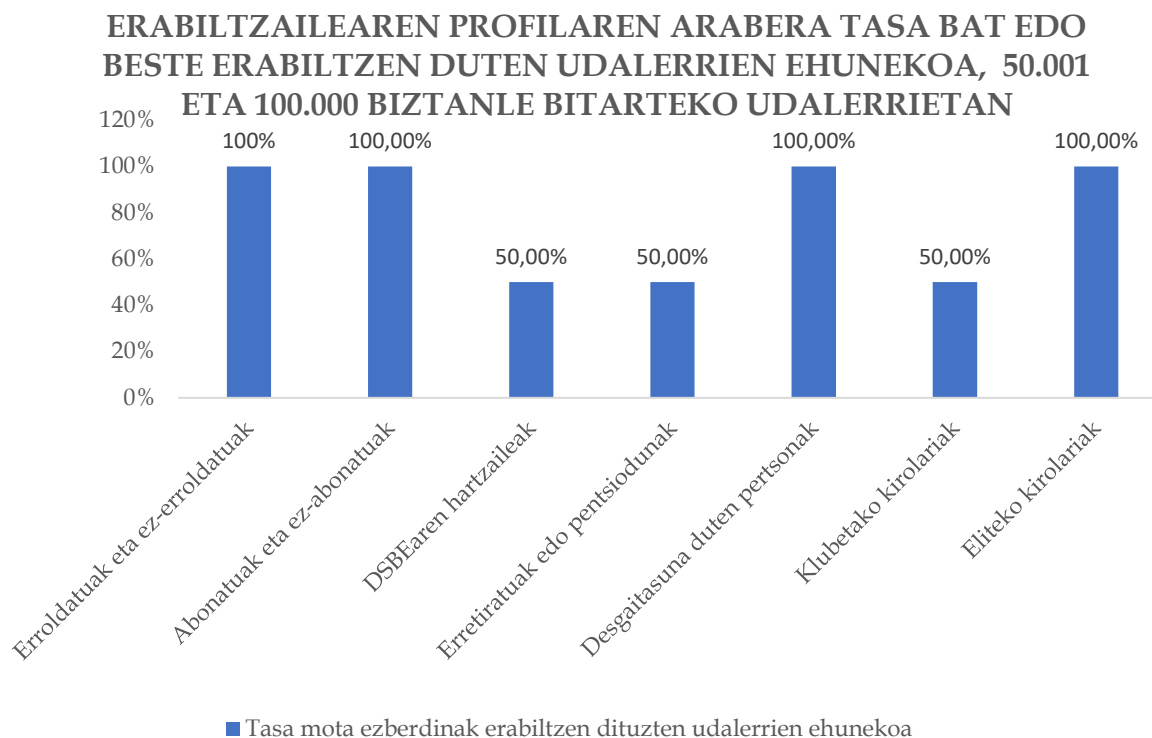

28. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak

Udalerrien % 50ek jasotzen dute herritarrek kirol-zerbitzuei buruz duten iritzia. Era berean, % 100ek aztertzen dute eskaintzen dituzten zerbitzuekiko herritarren gogobetetze-maila. Lagineko udalerrri batek ere ez du neurtzen herritarrek kirola egitean duten gogobetetze pertsonala.

Kategoria honetako udalerrri bakar batek ere ez du aztertzen kirolik egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten. Gainera, % 50ek neurriak hartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko.

Parte-hartzerako bide diren heinean, herritarrei kirol-espazioen birmoldaketaz duten iritziaz

galdetu dietela adierazi dute.

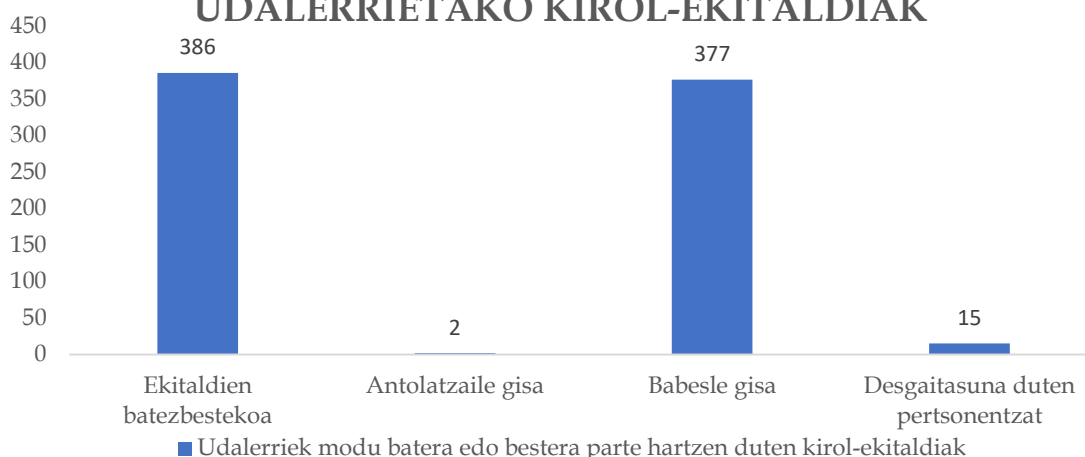
29. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera

Biztanle-tarte horretako udalek honako hauen arabera ezartzen dituzte udal-kirol instalazioetarako sarbideen eta beren kirol-eskaintzaren tarifak (ikusi 29. grafikoa): % 100ek abonatuak edo abonatu gabeko erabiltzaileak bereizten dituzte, eta honako irizpide hauek hartzen dituzten aintzat abonatuen prezioa zehazteko: udalerrian erroldatuta egotea edo ez egotea (udalerrien % 100ek), DSBEaren jasotzaile izatea (% 50ek), erretiratuak edo pentsiodunak izatea (% 50ek), desgaitasuna duten pertsonak izatea (% 100ek), kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariak izatea (% 50ek), eta sarbide-tarifa kalkulatzeko garrantzia ematen dieten eliteko kirolaritzat hartzen diren pertsonen (% 50ek).

Irungo Udalak, halaber, hobaria ematen du bizikidetzaren errentaren arabera; hau da, abonuaren kostuaren % 75 laguntzen du diruz.

50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO KIROL-EKITALDIAK

30. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldiak

50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan, urtean 386 ekitaldi sortzen dira batez beste. Eta kirol-ekitaldi horietako parte-hartzearen batezbestekoak adierazten du tarte horretako udalerriek 2 antolatzen dituztela urtean, 377 babesten dituztela eta desgaitasuna duten pertsonentzat urtean 15 ekitaldi antolatzen direla (ikus 30. grafikoa).

38 kirol-modalitateetako ekitaldiak antolatzen dira tarte horretako udalerrietan (ikusi 37. taula).

37. taula. Kirol-modalitateak 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN ANTOLATZEN DIREN KIROL-EKITALDIEN RANKINGA

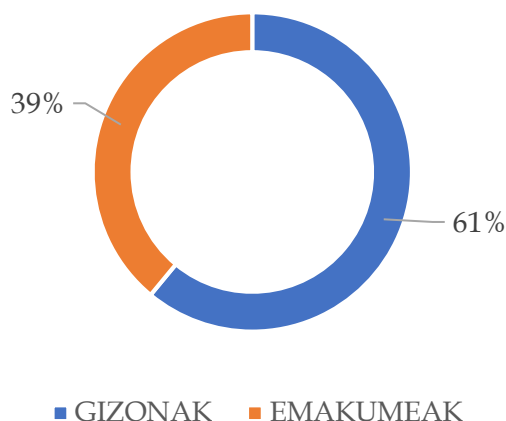
KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Pilota</i>	% 100
<i>Txirrindularitza</i>	% 100
<i>Igeriketa</i>	% 100
<i>Tenisa</i>	% 100
<i>Saskibaloia</i>	% 100
<i>Futbola</i>	% 100
<i>Eskubaloia</i>	% 100
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 100
<i>Padela</i>	% 100
<i>Arku-tiroa</i>	% 100
<i>Mendia</i>	% 100
<i>Eskrima</i>	% 100
<i>Arraunketa</i>	% 100
<i>Piraguismoa</i>	% 100
<i>Triatloia</i>	% 50
<i>Errugbia</i>	% 50
<i>Boleibola</i>	% 50
<i>Atletismoa</i>	% 50
<i>Xakea</i>	% 50
<i>Arraun-surfa</i>	% 50

<i>Areto-futbola</i>	% 50
<i>Irristaketa</i>	% 50
<i>Patin-hockeya</i>	% 50
<i>Skatea</i>	% 50
<i>Boxeo</i>	% 50
<i>Desgaitasuna duten pertsonentzako kirola</i>	% 50
<i>Badminton</i>	% 50
<i>Herri-kirola</i>	% 50
<i>Ultimate</i>	% 50
<i>Bela</i>	% 50
<i>Urpeko kirolak</i>	% 50
<i>Halterofilia</i>	% 50
<i>Squasha</i>	% 50
<i>Waterpolo</i>	% 50
<i>Plater-tiroketa</i>	% 50
<i>Billarra</i>	% 50
<i>Judo</i>	% 50

2.3.4.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

Udalerri-talde horrek mila biztanleko 1,17 langile behar ditu, hau da, kirol-zerbitzua garatzeko 82 langile. Horietatik % 61 gizonak dira eta % 39a emakumeak.

LANGILEEN EHUNEKOA, SEXUAREN ARABERA, 50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAN

31. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera

Honako hau da 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila: gizona, 48 urtekoa, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna, kirol-masterren bat egin du, 14 urte darama arduradun teknikoaren lanpostuan eta 13 urte udalerri horretan. (ikus 38. taula)

38. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila

**50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN
TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	LZn sartuta dago	% 100
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	48 urte
	Sexua: gizona	% 100
	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 100
	Masterren bat egin du	% 100
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	14 urte
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	13 urte

Udalerri hauetan, honako hau da arduradun politikoen profila: gizona, 44 urtekoa, batez beste 7 urte darama kargu horretan, kirol-arloko titulazio akademikoa du (% 50), kirola egiten du (% 100), eta lotura du edo izan du ordezkatzan duen udalerriko klubaren batekin (% 100) (ikus 39. taula).

39. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoen profila

**50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO ARDURADUN POLITIKOEN
PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoen batezbesteko adina	44 urte
	Sexua: gizona	% 100
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 50
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	7 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 100
	Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 100

Tarte horretako udalerrien % 50ek dute aholku-organoa eta Kirolaren Mahaia deitzen diote.

40. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila

**50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIETAKO AHOLKU-ORGANOEN
PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organok dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 50
	Aholku-organoren izena: <ul style="list-style-type: none"> • Kirolaren Mahaia 	

2.3.4.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

41. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrri-profilaren aldagai teknikoa

50.001 ETA 100.000 BIZTANLE BITARTEKO UDALERRIEN ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,014
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,037
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,13
	Padel-pistak mila biztanleko	0,08
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	11,70
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	33,59
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	0,45
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	22,05
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,085
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 24
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 76
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 100
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,15
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 0
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 90
	Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 100
	Pilotalekuak mila biztanleko	0,17
	Estalitako pilotalekuak	% 67
	Estali gabeko pilotalekuak	% 33
	Aldagelak mila biztanleko	1
	Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerriak	% 100
	Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerriak	% 100
	Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerriak	% 100

Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerriak

% 0

Udalerri horiek 0,014 atletismo-pista, 0,037 kiroldegi-pabiloi estali, 0,13 tenis-pista eta 0,08 padel-pista eskaintzen dizkiete beren biztanleei (1.000 biztanleko kalkulaturatuta). Fitness-aretoen 11,70 m² eta gimnastika-aretoen 33,59 m² dituzte 1.000 biztanleko.

0,45 spinning-bizikleta dituzte areto bakoitzean 1.000 biztanleko. Igerilekuei dagokienez, 22,05 m² ur berodun xafla dago 1.000 biztanleko. Futbol-zelaiei erreparatuta, 11ko 0,085 futbol-zelai eta 5-7ko 0,15 futbol-zelai daude eskuragarri. 11ko futbol-zelaiaren % 24k belar naturaleko azalera dute eta ez dago belar naturaleko 5-7ko futbol-zelairik. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaiaren % 38 eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 25. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaiaren % 76an eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 90ean.

1.000 biztanleko 0,17 pilotaleku daude. Horietatik % 67 estaliak dira eta % 33a estali gabeak. Halaber, aldagela bat dute 1.000 biztanleko.

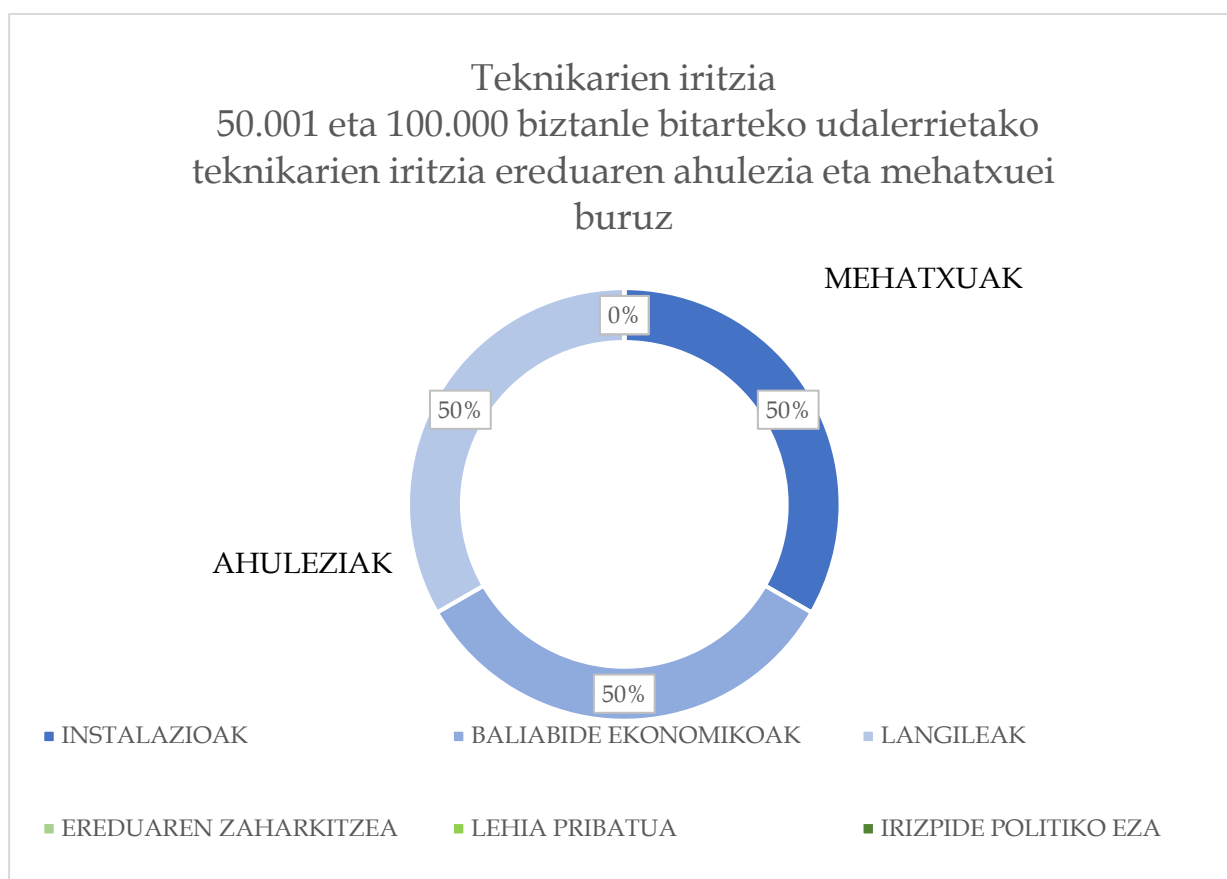
Kalean edo erabilera libreko instalazio irekietan egiten den kirolari dagokionez udalerri horien % 100ek adierazi dute bidegorria edo bizikletentzako eta oinezkoentzako bidea dutela. Gimnasio bio-osasungarriei edo kaleko gimnasioei dagokienez, tarte horretako udalerrien % 100ek badituzte halako instalazioak. Ez dute adierazi jarduera fisikoa eta kirol-jarduera bultzatzen duen jolasik dutenik. Halaber, udalerrien % 100ek adierazi dute erabilera libreko kirol-instalazioak dituztela hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 42. taulan.

42. taula. Erabilera libreko instalazioak 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

**Udalerriek kirola sustatzeko lagatzen
dituzten erabilera libreko
instalazioak**

Erabilera anitzeko pistak
Pilotalekua
Skate park-a

2.3.4.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan

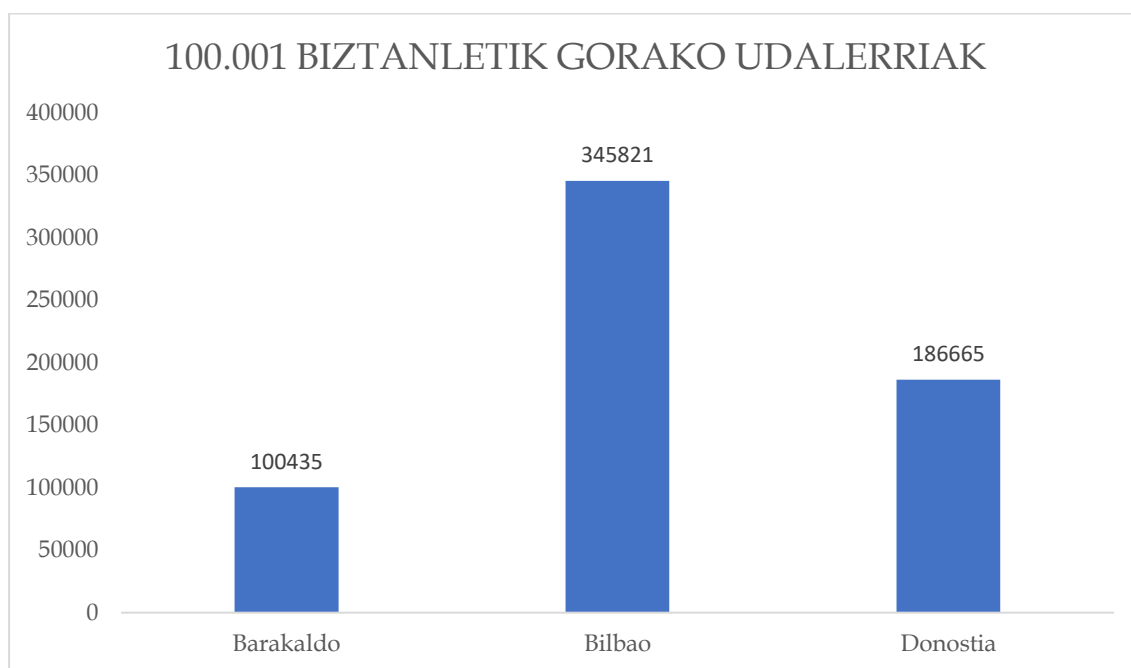

32. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia

Udalerrri hauetako teknikariek ez dute uste ereduaren zaharkitzea, lehia pribatua eta irizpideko politiko eza mehatxua direnik. Eta % 50ek uste du instalazioak, baliabide ekonomikoak eta langileak direla kirol-errealitatearen ahulezia.

2.3.6. 100.001 biztanletik gorako udalerrriak

Aldagai orokorrean, laginean hautatutako udalerrietako biztanle kopuruari buruzko datuak aipatuko ditugu. Grafikoa

33. grafikoa. 100.001 biztanletik gorako udalerrriak

Kategoria honen datu demografikoen profila 210.973 biztanleko udalerrri bat da.

Udalen hautaketa honetan Euskadiko lau udalerrri sartzen dira. Horiek guztiek 882.097 biztanle hartzen dituzte. Lagineko udalerriek kategoria honen unibertsoaren % 71,75 ordezkatzen dute. Arabak ez du ordezkaritzarik.

2.3.6.1. Aldagai ekonomikoari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

Aldagai ekonomikoan, profila 43. taulan agertzen dena da.

43. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrien profilaren aldagai ekonomikoa

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRI TIPOEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	395.736.032,63 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	12.791.105,27 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	3.491.792,79 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	7.845.554,94 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	6.028.130,88 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	2.185.188,37 €
	Kiroleko gastua, guztira	11.337.347,73 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	8.213.188,37 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-3.124.159 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 1
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 60
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 3
	Gastua biztanle/urte	53,74 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	38,93 €
	Defizita biztanleko	14,81 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	647.015,67 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	87.057 €
	Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,16
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,02
	Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerrien ehunekoa	% 0

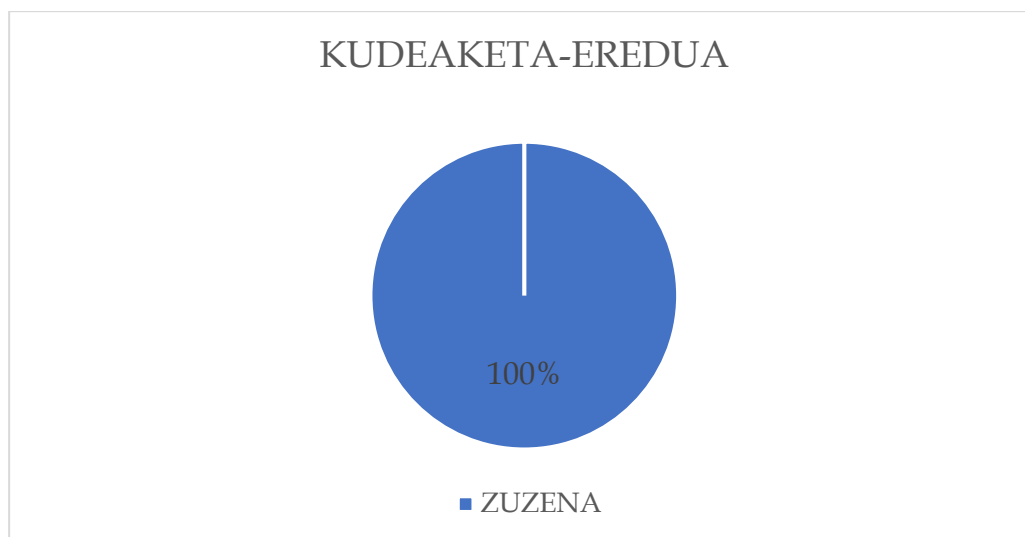
100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako batez besteko datuek erakusten dute 395.736.032,63 €-ko aurrekontu orokorra dutela. 12.791.105,27 € Kirol Sailera bideratzen da, hau da, % 3; horietatik 1. Kapituluari, 3.491.792,79 € erabiltzen dira langile-gastuetarako (kirol-aurrekontuaren % 27,2), eta 7.845.554,94 € 2. Kapituluari, mota guztietako ondasun arruntak eta arloak behar bezala funtziona dezan beharrezkoak diren zerbitzuak erosteko, hau da arloaren gastuaren % 61,3.

Halaber, ikusi da kirol-arloak 6.028.130,88 €-ko diru-sarrerak jasotzen dituela 3. kapituluari, zerbitzu publikoak emateagatik eta zerga-tasak ordaintzeagatik kontraprestazio gisa. Azkenik, 5. kapituluari 2.185.188,37 € jasotzen ditu, ondare-errendimenduengatik. Hortik ondorioztatzen da kirol-arloko defizita -3.124.159 €-koa dela; hortaz, autofinantzaketa-ehunekoa % 60koa da.

Kirol-arloan udalerriko herritar bakoitzeko egiten den gastua 53,74€-koa da urtean, eta diru-sarrerara, aldiz, 38,93 €-koa. Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 14,81 €-koa da.

Kirol-arloko defizitak udalaren defizitaren % 1 hartzen du.

Kudeaketa-ereduak

34. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako kudeaketa-eredua

Ikusi da udalerririk guztiek hautatzen dutela zuzeneko kudeaketa-eredua. Kirol-arloko Sozietate Anonimo eta Tokiko Organismo Autonomo eredua erabiltzen dute, Kirolaren Udal Institutuaren forma eta Kiroletako Udal Patronatua formatua.

2.3.6.2. Aldagai sozialari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

44. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIEN ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 23
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 12
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 11
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 6
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 3
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 14
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 7
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 8
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 3
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 5
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 3
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 1,4
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 1,6
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 4
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 2
18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 2	

65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 0,9
65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 0,2
65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 0,7
Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 1
Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,001
Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 100
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,14
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAEko klubei dagokienez	% 3

Kategoria honetan udaleko kirol-zerbitzuetara abonatuta dauden erabiltzaileen batezbestekoa biztanleen % 23koa da. Horietatik % 12 gizonak dira % 11 emakumeak.

Azterlan honetan, kirol-eskaintza zein adin-tarteri eskaintzen zaion ikusi nahi izan da, eta ondorioztatu da biztanleria gazteenari % 6 eskaintzen zaiola, 18 eta 64 urte artekoiei % 14, eta 65 urtetik gorakoiei % 2.

Bestalde, biztanleriaren % 8k egiten ditu kirol-jarduerak ikastaro formatuan. Ikastaro horien % 3 adingabeei daude zuzenduta; % 4, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoiei eta % 0,9 bukatzeko, 65 urtetik gorakoiei.

Kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klub federatuei dagokienez, kirolariek biztanleriaren % 1 ordezkatzen dute. Halaber, adierazi behar da udalerrri-tipo horiek lankidetzan aritzen direla Espainiako klubak % 0,14rekin eta Euskadiko klubak % 3rekin. Kirol-klubek udaleko kirol-instalazioei ematen dieten erabilerari dagokionez, honako hauek daude rankingaren gailurrean: futbola, saskibaloia, eskubaloia, arraunketa, pilota, areto-futbola, gimnastika erritmikoa, waterpoloa, kirol egokitua, igeriketa, atletismoa eta arku-tiroketa (kasuen % 100). Jarraian, beisbola, borroka, belar-hockeya eta patin-hockeya daude (% 66) eta gainerako modalitateak (% 33) (ikus 45. taula).

45. taula. Kirol-modalitateak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

**100.000 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO KIROL-
INSTALAZIOETAN KLUBEK EGITEN DITUZTEN KIROL-MODALITATEEN
RANKINGA**

KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 100
<i>Saskibaloia</i>	% 100
<i>Eskubaloia</i>	% 100
<i>Arraunketa</i>	% 100
<i>Pilota</i>	% 100
<i>Areto-futbola</i>	% 100
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 100
<i>Waterpoloa</i>	% 100
<i>Kirol egokitua</i>	% 100
<i>Igeriketa</i>	% 100
<i>Atletismoa</i>	% 100
<i>Arku-tiroa</i>	% 100
<i>Beisbola</i>	% 66,3
<i>Borroka</i>	% 66,3
<i>Belar-hockeya</i>	% 66,3
<i>Patin-hockeya</i>	% 66,3

<i>Ping-ponga</i>	% 33,3
<i>Tenisa</i>	% 33,3
<i>Boxeoa</i>	% 33,3
<i>Frontenisa</i>	% 33,3
<i>Irristaketa artistikoa</i>	% 33,3
<i>Abiadurako irristaketa</i>	% 33,3
<i>Linea-irristaketa</i>	% 33,3
<i>Bola-jokoa</i>	% 33,3
<i>Mendia</i>	% 33,3
<i>Petanka</i>	% 33,3
<i>Xakea</i>	% 33,3
<i>Ehiza</i>	% 33,3
<i>Triatloia</i>	% 33,3
<i>Softbola</i>	% 33,3
<i>Izotz-hockeya</i>	% 33,3
<i>Curlinga</i>	% 33,3
<i>Aikidoa</i>	% 33,3
<i>Padela</i>	% 33,3

Desgaitasuna duten pertsonen dagokienez, kategoria honetako udalerrien % 100ek eskaintzen dizkiete jarduerak.

46. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrri-profilaren 2. aldagai soziala

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIEN ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

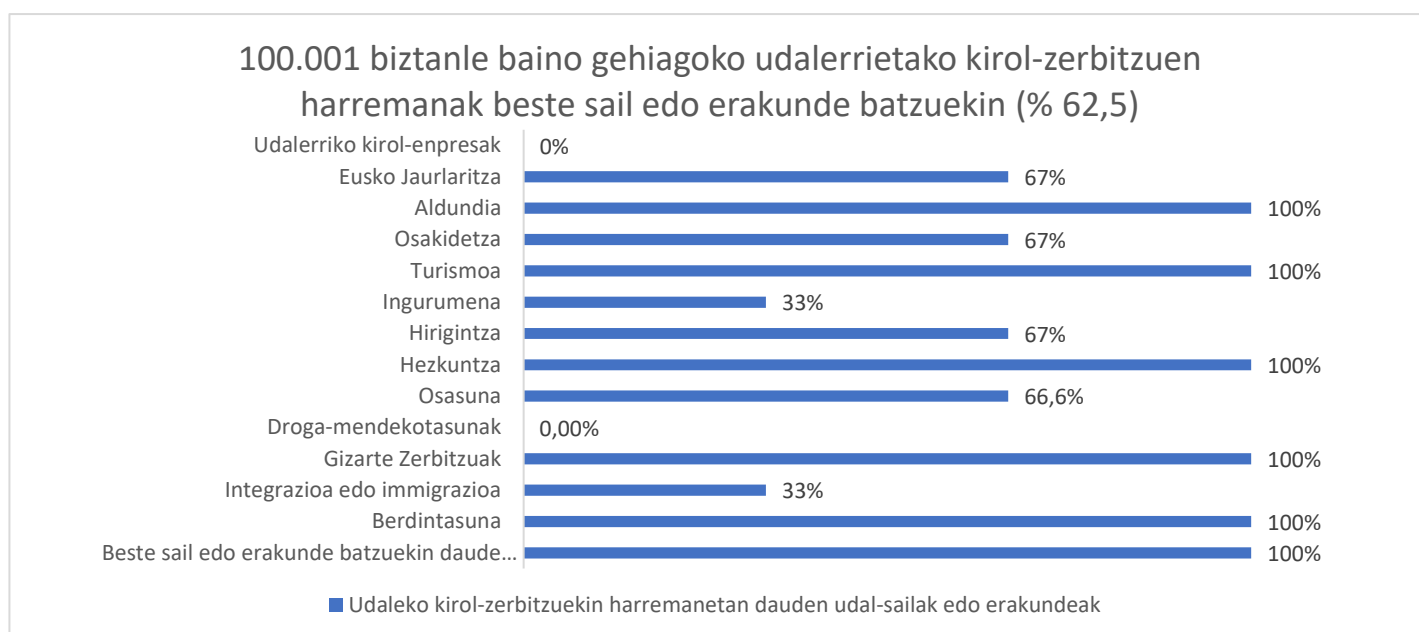
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskainitako kirol-jardueren kopurua	94
	0-17 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 30,8
	18-64 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 65,9
	65 urte baino gehiagokoei eskainitako kirol-jarduerak	% 4,2
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerrriak	% 33,3
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 33,3
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 0
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 66,6
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 66,6
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 33,3
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 66,6
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 100
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 66,6
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 0
Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerrriak	% 100	

Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 66,6
Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 33,3
Kirolik egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerriak	% 33,3
Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerriak	% 66,6
Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerriak	% 33,3
Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerriak	% 33,3
Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	153

100.000 biztanle baino gehiagoko udalerriek batez beste 94 jarduera eskaintzen dizkiete herritarrei. Horietatik % 30,8 dira 0 eta 17 urte bitartekoentzat; % 65,9, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoentzat; eta, gainerakoak, % 4,2, 65 urtetik gorakoentzat.

Udalerrien % 33,3k adierazi dute beren udal-errealitatearen kirol-jarduerari buruzko azterketa egiten dutela.

Kirol-zerbitzuen % 100ek adierazi dute beren udal-antolaketa sailekin edo beste entitate batzuekin harremanak dituztela. Udaleko beste sail batzuekin edo beste erakunde batzuekin harremana duten udalerrien laginak 35. grafikoan adierazitako moduan interakzionatzen du.

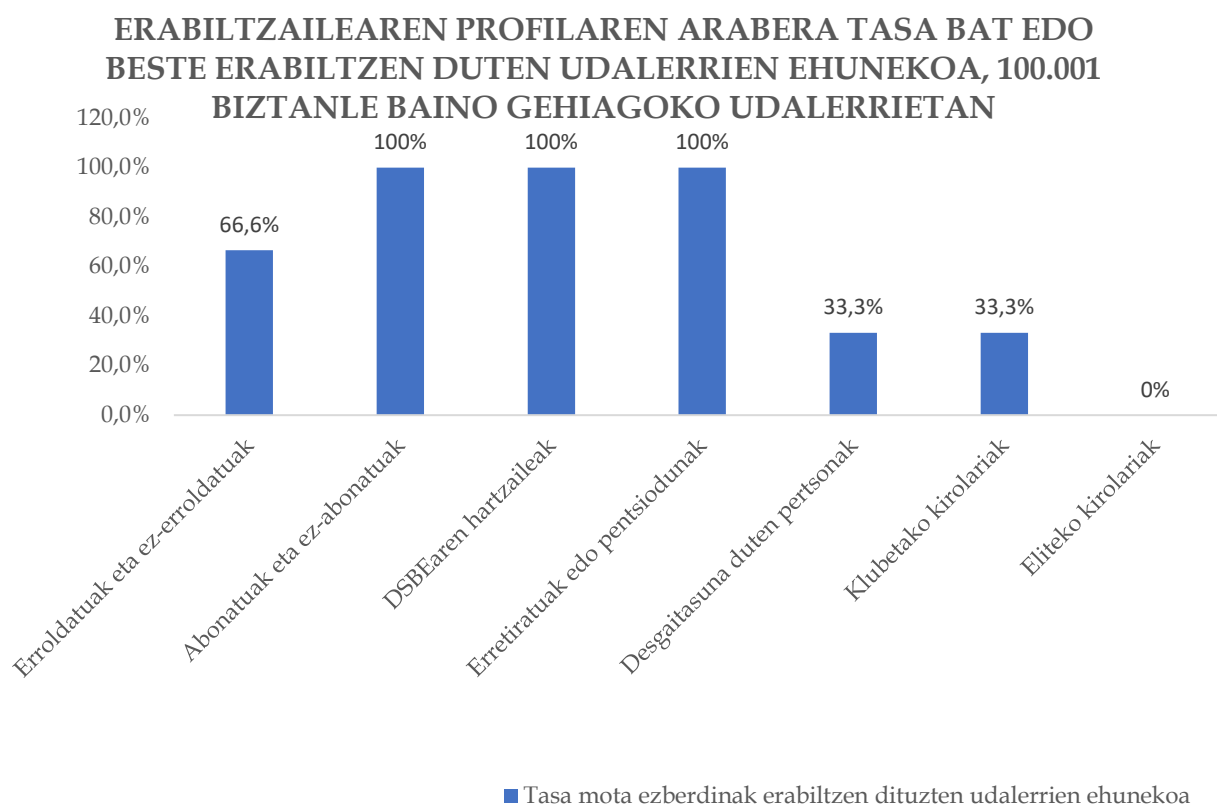

35. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrien erakunde-harremanak

Kirolean, biztanleria-tarte honetako udalerrien % 100ek sustatzen du herritarren parte-hartzea, kirol-zerbitzuen bilakaerari buruz duten iritzia eman dezaten. Halaber, udalerrien % 66,6k baloratzen dute herritarrek udal-zerbitzuekiko duten gogobetetze-maila Aldiz, herritarrek beren kirol-jarduerarekiko duten gogobetetze-maila pertsonala baloratzen duten galdetu zitzaizenean, lagineko udalerrien % 33,3k bakarrik erantzun zuten baietz.

Kategoria honetako udalen % 33,3k aztertzen dute kirolik egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten. Gainera, % 66,6k neurriak hartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko.

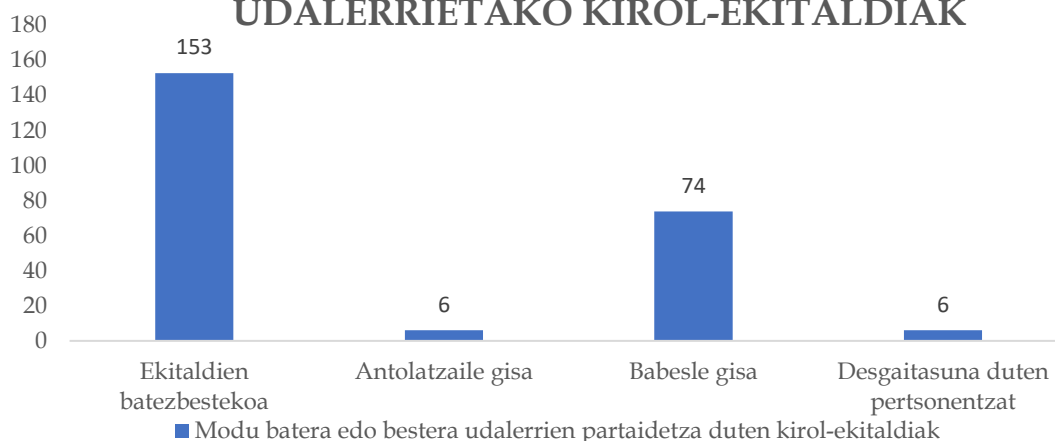
Honako hauek dira udalerrri hauek erabiltzaileei eskaintzen dizkieten kanalak kirol-zerbitzuari buruzko iritzia eman dezaten: kiroldegiei buruzko txostenak, aurrekontu parte-hartzaileetan proposamenak egiteko aukera, Eskola Kirolaren Mahaia eta Kirolaren Aholku Kontseilua.

36. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera

Udaleko kirol-instalazioetarako sarbideei eta kirol-eskaintzari aplikatzen dizkieten tasak behartzean (ikus 36. grafikoa), tarte horretako udalerrien % 66,6k abonatuak edo abonatu gabeko erabiltzaileak bereizten dituzte, eta honako irizpide hauek hartzen dituzten aintzat abonatuaren prezioa zehazteko: udalerrian erroldatuta egotea edo ez egotea (udalerrien % 100ek), DSBEaren jasotzaile izatea (% 100ek), erretiratuak edo pentsiodunak izatea (% 100ek), desgaitasuna duten pertsonak izatea (% 33,3k), kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariak izatea (% 33,3k), eta kategoria honetako udalerrri bakar batek ere ez die garrantzirik ematen sarbide-tarifa kalkulatzeko eliteko kirolaritzat hartzen diren pertsonen.

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO KIROL-EKITALDIAK

37. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa

100.000 biztanle baino gehiagoko udalerrietan batez beste 153 ekitaldi egiten dira urtean. Eta kirol-ekitaldi horietako parte-hartzearen batezbestekoak adierazten du tarte horretako udalerriek 6 ekitaldi antolatzen dituztela urtean, 74 babesten dituztela eta desgaitasuna duten pertsonentzat urtean 6 ekitaldi antolatzen dela (ikus 37. grafikoa).

Udalerriek ekitaldiak egiteko hautatzen dituzten kirol-modalitateei dagokienez, futbola, saskibaloia, eskubaloia, korrika egiteko jarduerak (herri-krosa), pilota (bere modalitate guztietan) eta areto-futbola daude rankingaren goialdean. Izan ere, udalerrien % 100ek adierazi dute kirol-espezialitate horietako ekitaldiren bat antolatzen dutela. (ikus 47. taula)

47. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako ekitaldietako kirol-modalitateak

100.000 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAN ANTOLATZEN DIREN KIROL-EKITALDIEN RANKINGA

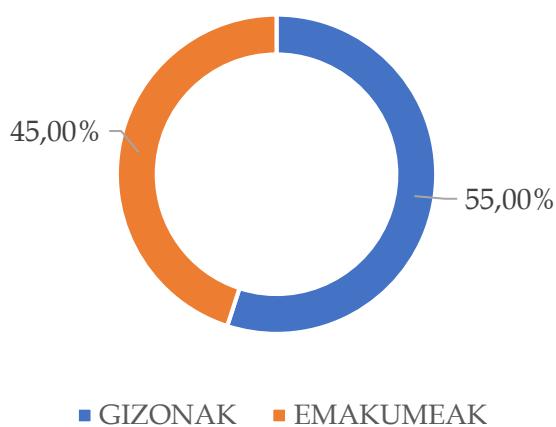
KIROLA	ANTOLATZEN DUTEN UDALERRIEN EHUNEKOA
<i>Futbola</i>	% 100
<i>Saskibaloia</i>	% 100
<i>Eskubaloia</i>	% 100
<i>Pilota</i>	% 100
<i>Running-a</i>	% 100
<i>Areto-futbola</i>	% 100
<i>Karatea</i>	% 66,6
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	% 66,6
<i>Errugbia</i>	% 66,6
<i>Atletismoa</i>	% 66,6
<i>Igeriketa</i>	% 66,6
<i>Ping-ponga</i>	% 33,3
<i>Herri-kirola</i>	% 33,3
<i>Irristaketa artistikoa</i>	% 33,3
<i>Arku-tiroa</i>	% 33,3
<i>Orientazioa</i>	% 33,3
<i>Automobilismoa</i>	% 33,3
<i>Txirrindularitza</i>	% 33,3

<i>Linea-irristaketa</i>	% 33,3
<i>Taekwondo</i>	% 33,3
<i>Dantza</i>	% 33,3
<i>Eskalada</i>	% 33,3
<i>Menditraila</i>	% 33,3
<i>Boxeo</i>	% 33,3
<i>Linea-hockeya</i>	% 33,3
<i>Eskrima</i>	% 33,3
<i>Tenisa</i>	% 33,3
<i>BTT</i>	% 33,3
<i>Kick Boxing-a</i>	% 33,3
<i>Dantza modernoa</i>	% 33,3
<i>Dardoak</i>	% 33,3
<i>Kalistenia</i>	% 33,3
<i>Defentsa pertsonala</i>	% 33,3
<i>Izotz-irristaketa</i>	% 33,3
<i>Arraunketa</i>	% 33,3
<i>Tiroketa olinpikoa</i>	% 33,3
<i>Bela</i>	% 33,3
<i>Errugbia</i>	% 33,3
<i>Heziki</i>	% 33,3

2.3.6.3. Langileen aldagaiari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

Udalerri-talde horrek mila biztanleko 0,88 langile behar ditu, hau da, kirol-zerbitzua garatzeko 186 langile. Horietatik % 55 gizonak dira eta % 45a emakumeak.

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO LANGILEEN EHUNEKOA, SEXUAREN ARABERA

47. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako langileak sexuaren arabera

Udalerrri-talde honetan, honako hau da arduradun teknikoaren profila: gizona, 49 urtekoa, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna, kirol-masterren batean prestakuntza du, 3 urte eta erdi daramatza kirol-arloko teknikari arduradun eta 15 urte udalerrian. (ikus 48. taula)

48. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako arduradun teknikoaren profila

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO ARDURADUN TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	LZn sartuta dago	% 66,66
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	49 urte
	Sexua: gizona	% 66,66
	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 100
	Masterren bat egin du	% 100
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	3 urte eta erdi
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	15 urte

Udalerrri-talde honetan, honako hau da arduradun politikoen profila: gizona, 48 urtekoa, batez beste 2 urte darama kargu horretan, kirol-arloko titulazio akademikoa du (% 66,6), kirola egiten du (% 66,6) eta lotura du edo izan du ordezkatzeko duen udalerriko klubean batekin (% 33,3) (ikus 49. taula).

49. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako arduradun politikoen profila

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO ARDURADUN POLITIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoen batezbesteko adina	48 urte
	Sexua: gizona	% 66,66
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 66,66
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	2 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 66,66
	Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 33,33

100.000 biztanle baino gehiagoko udalerrien % 66,6k adierazi dute kirol-arloko aholku-organoak dituztela. Eta Kirolaren Mahaia eta Kirolaren Aholku Kontseilua deitzen diete.

50. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako aholku-organoen profila

**100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRIETAKO AHOLKU-ORGANOEN
PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organoak dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 66,66
	Aholku-organoaren izena: <ul style="list-style-type: none"> • Kirolaren Mahaia • Kirolaren Aholku Kontseilua 	

2.3.6.4. Aldagai teknikoari buruzko datuak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

51. taula. 100.000 biztanle baino gehiagoko udalerrien profilaren aldagai teknikoa

**100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRI TIPOAREN ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA.
EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,01
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,04
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,06
	Padel-pistak mila biztanleko	0,07
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	9
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	15
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	0,10
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	16
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,04
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 11
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 89
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 100
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,01
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 0
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 100
	Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 100

Pilotalekuak mila biztanleko	0,10
Estalitako pilotalekuak	% 38
Estali gabeko pilotalekuak	% 62
Aldagelak mila biztanleko	0,27
Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerrriak	% 100
Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerrriak	% 100
Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerrriak	% 100
Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerrriak	Daturik ez

Udalerrri horiek, 0,01 atletismo-pista, 0,04 kiroldegi-pabiloi estali, 0,06 tenis-pista eta 0,07 padel-pista eskaintzen dizkiete beren biztanleei (1.000 biztanleko kalkulaturatuta). Fitness-aretoen 9 m² eta gimnastika-aretoen 15 m² dituzte 1.000 biztanleko.

0,10 spinning-bizikleta dituzte areto bakoitzean 1.000 biztanleko. Igerilekuei dagokionez, 16 m² ur berodun xafla dago 1.000 biztanleko. Futbol-zelaiei erreparatuta, 11ko 0,04 futbol-zelai eta 5-7ko 0,01 futbol-zelai daude eskuragarri. 11ko futbol-zelaiaren % 11k belar naturaleko azalera dute eta ez dago belar naturaleko 5-7ko futbol-zelairik. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaiaren % 89 eta 5-7ko futbol-zelaiaren % 100. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaiaren % 100ean eta 5-7 futbol-zelaiaren % 100ean.

1.000 biztanleko 0,10 pilotaleku daude. Horietatik % 38 estaliak dira eta % 62a estali gabeak. 1.000 biztanleko 0,27 aldagela dituzte.

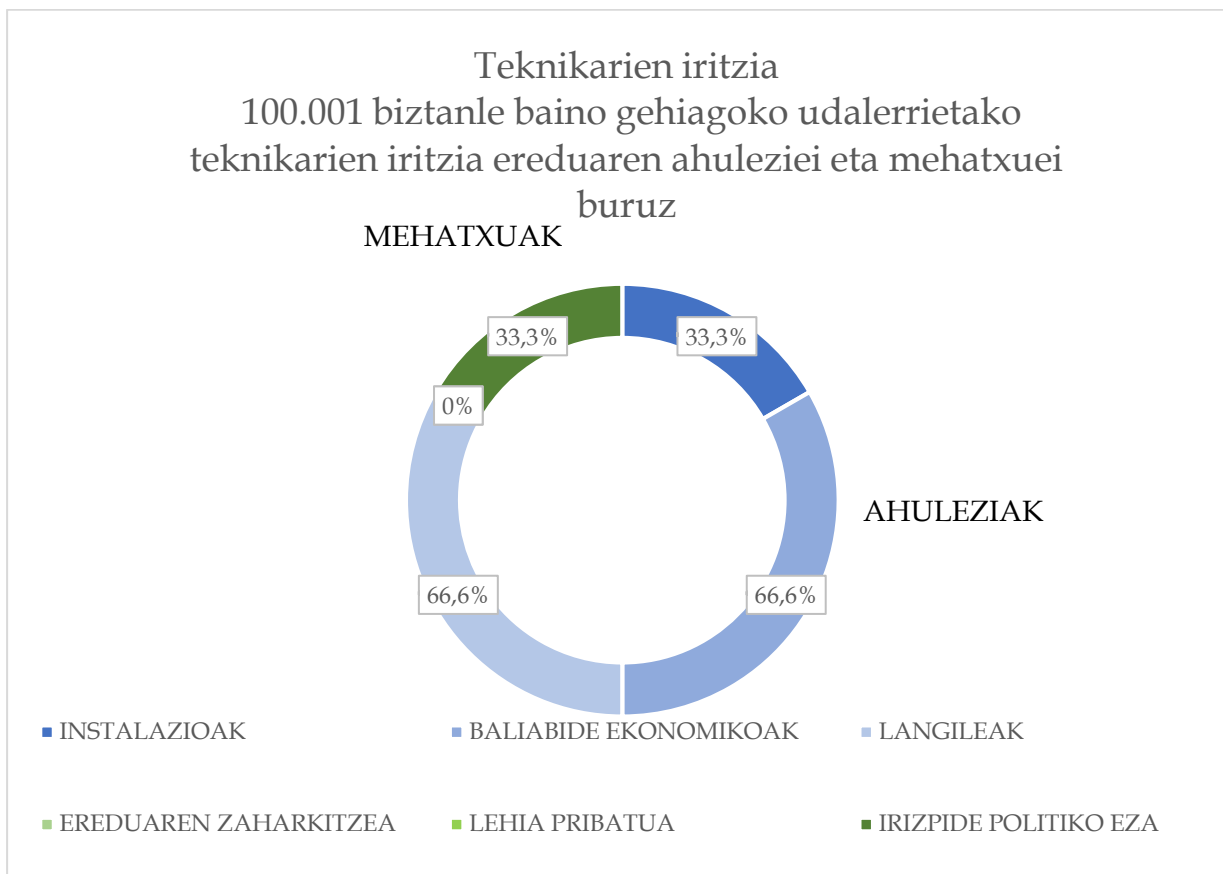
Kalean edo erabilera libreko instalazio irekietan egiten den kirolari dagokionez udalerrri horien % 100ek adierazi dute bidegorria edo bizikletentzako eta oinezkoentzako bidea dutela. Gimnasio bioosasungarriei edo kaleko gimnasioei dagokionez, tarte horretako udalerrrien % 100ek badituzte halako instalazioak. Jarduera fisikoa eta kirol-jarduera bultzatzen duten jolasei dagokionez, udalerrri hauek ez daturik aurkeztu. Halaber, udalerrrien % 100ek adierazi dute erabilera libreko kirol-instalazioak dituztela hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 52. taulan.

52. taula. Erabilera libreko instalazioak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrrietan

**Udalerrriek kirola sustatzeko lagatzen
dituzten erabilera libreko
instalazioak**

Tuta
Petanka
Skate-pista
Kalba
5-7ko futbol-kantxa
Saskibaloiko-kantxa
Ping-pong pista
Pilotalekua
Bola-jokorako pista
Rokodromoa

2.3.6.5. Arduradun teknikoen iritziari buruzko datuak, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan

39. *grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako teknikarien iritzia*

Udallerri tipo honetako arduradun teknikoentzat, honako hauek dira ahuleziak: % 33,3rentzat, instalazioak; % 66,6rentzat, baliabide ekonomikoak eta % 66,6rentzat, langileak. Mehatxutzat hartzen dute, berriz, irizpide politiko eza (% 33,3).

2.4 EZTABAIDA

Aurreko kapituluko datuek udalerriek duten jokabidearen ikuspegi orokorra ematen digute, eta horri esker, posible da beren jarduteko modua aztertzea, tokiko erakunde-multzoaren kategoriaren arabera.

Hemendik aurrera, atal honetan, datu horien analisia egingo dugu; horretarako, datuen arteko aldeak aztertuko ditugu, kategoriaren arabera.

Aurreko paragrafoetan aipatu dugu udal-administrazioen errealitateak bilakaera heterogeneoa izango duela, eta hori udal-kirolean ere islatzen da. Hainbat adierazle aztertuta, argi geratzen da alde nabarmenak daudela udalerrien artean.

Azterlan honen helburua da udal-kirolaren errealitatearen berri ematea.

Bardach-en aburuz (1998), politika publikoen analisiak eztabaidagai eta aztergai izan behar du: *“arazoa zehaztea; kirolaren esparruan aintzat hartu beharreko inguruabarrak eta testuingurua finkatzea; informazioa biltzea. Urrats hori funtsezkoa da eta politika publikoak analizatzeko, ebaluatzeko eta politika publikoak proposatzeko diagnostikoei lotuta dago...”*.

Politika publikoak egiteko, hainbat urrats egin behar dira. Horietako bat ebaluazioa da, azterketa. Kirola ez da salbuespen.

Bardach-ek (1998) behin eta berriz esaten du alternatibak eraikitzeo eta irizpideak hautatzeko beharra dagoela. Horrek berekin dakar zenbait agertoki ezberdin planteatu, proiektatu, erkatu eta eztabaidatu behar direla.

Gauzak horrela, ebaluazioa da erabakiak hartzeko erabiltzen den inputetako bat. Horixe da, hain zuzen, azterlanaren atal honen xedea: Euskadiko udal-politiken jarduteko moduari buruzko informazioa ematen duten datuen analisiaren berri ematea, gehien komeni diren irtenbideak har daitezen.

Jakintzat ematen da datuak aztertzeak ez dituela kirolaren kudeaketa publikoak dituen arazo guztiak konponduko eta, berez, ez dituela zientifikoki egiazkoak diren irtenbideak emango berak bakarrik. Horren aurrean, tokiko erakundeek bide beretik jarraitzeko edo norabidea aldatzeko erabakiak hartu behar dituzte, eta hori aztertutakoa, teknikarien ekarpena eta nahi politikoak eztabaidatuz egin behar da

2.4.1. Aldagai ekonomikoaren konparazioa, udalerrriaren kategoriaren arabera

53. taula. Aldagai ekonomikoaren konparazioa, udalerrriaren kategoriaren arabera

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa
<i>Orokorra</i>	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856
<i>Ekonomikoa</i>	Udalaren aurrekontua	4.988.763,18 €	18.996.405 €	49.957.306 €	87.113.553 €	395.736.032,63 €	111.358.411,96 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	613.673,41 €	1.365.659 €	3.221.909 €	5.529.176,28 €	12.791.105,27 €	4.704.304,59 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	79.787,70 €	170.962 €	932.528 €	1.071.108,49 €	3.491.792,79 €	1.149.235,80 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	354.367,37 €	654.886 €	1.828.356 €	3.457.478,89 €	7.845.554,94 €	2.828.128,64 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	109.926,73 €	365.686 €	1.463.410 €	5.576.933,76 €	6.028.130,88 €	2.708.817,47 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	0 €	110.055 €	12.777 €	33.973,21 €	2.185.188,37 €	468.398,72 €
	Kiroleko gastua, guztira	424.181,61 €	766.313 €	2.760.884 €	4.528.687,38 €	11.337.347,73 €	3.963.482,74 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	96.185,89 €	392.471 €	1.476.187 €	2.805.453,49 €	8.213.188,37 €	2.596.697,15 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-327.996 €	-373.841 €	-1.284.697 €	-1.723.234 €	-3.124.159 €	-1.366.785,40 €
	Defizitaren ehunekoa, udal-aurrekontuari dagokionez	% 7	% 2	% 3	% 2	% 1	% 3
	Autofinantzaketaren ehunekoa	% 23	% 51	% 53	% 55	% 60	% 48
	Kirolean egindako gastuaren ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 12	% 7	% 6	% 6	% 3	% 7
	Gastua biztanle/urte	117,42 €	55,22 €	77,22 €	64,64 €	53,74 €	73,65 €
	Diru-sarrera biztanle/urte	26,63 €	28,28 €	41,29 €	40,04 €	38,93 €	35,03 €
	Defizita biztanleko	90,80 €	26,94 €	35,93 €	24,59 €	14,81 €	38,61 €
	Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	25.476,01 €	145.454 €	304.571 €	863.664 €	647.015,67 €	397.236,14 €
	Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	11.501,78 €	44.322 €	45.816 €	50.000 €	87.057 €	47.739,36 €

Dirulaguntza bidezko ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,51	% 0,77	% 0,61	% 0,99	% 0,16	% 0,61
Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenen ehunekoa, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,23	% 0,23	% 0,1	% 0,06	% 0,02	% 0,13
Administrazio-arloko kirol-emakida duten udalerrien ehunekoa	% 50	% 27	% 0	% 50	% 0	% 25

Kirolera bideratutako diru kopurua aztertuta, ikusten da alde nabarmena dagoela biztanle kopuru txikiena duten udalerriek eta gainerako udalerriek egiten duten inbertsioaren artean. Izan ere, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerriek aurrekontu orokorren % 12 inbertitzen dute kirolean, eta gainerako kategorietan, aldiz, inbertsio hori % 3 eta % 7 bitartekoa da.

Bestalde, kirol-zerbitzuen autofinantzaketa alderantziz proportzionala da aurreko kasuarekiko: 5.001 herritar baino gehiago dituzten udalerrien kategoria guztietan autofinantzaketa % 53 eta % 60 artekoa, eta, aldiz, batezbestekoa % 23koa da udalerrri txikiagoetan.

Aurreko paragrafoetan adierazitakotik ondorioztatu behar da 1 eta 5.000 biztanle arteko udalerriek diru gehiago bideratu behar dutela beren aurrekontu orokorretatik kirolera, zerbitzu berbera ematearen truke diru gutxiago jasotzen dutelako. Gauzak horrela, gastua diru-sarrera baino handiagoa da.

Kirola ekitaldien antolaketaren bidez sustatzeari dagokionez, udalerrri txikienei hurrengo kategoriako udalerrriak gehitzen zaizkie; hau da, 5.001 biztanletik 20.000 biztanle arteko udalerrriak. Beste modu batera esanda, udalerrri txikiak biltzen dituzten bi kategoriek ehuneko handiagoa bideratzen dute kontzeptu horretara udalerrri handiagoek baino. Zehazki, udalerrri txikiak aurrekontuaren % 0,23 bideratzen dute ekitaldietara eta gainerakoek, berriz, % 0,02 eta % 0,1 artean.

Udalerrriko herritarren artean kirola sustatzeko egiten den beste gastu bat ekitaldi horiek antolatzen dituzten erakundeei laguntza ekonomikoak ematea da. Kasu horretan, alderik nabarmenena biztanle kopuru handiena duten udalerrrietan antzeman daiteke; zehazki, 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrrien kategorian % 0,16koa da gastua, eta gainerako kategorietan, ostera, aurrekontu-aplikazioaren % 0,50etik gorakoa da.

2.4.2. Aldagai sozialaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

54. taula. Aldagai sozialaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa
Orokorra	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856
Soziala	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 25	% 31	% 33	% 26	% 23	% 28
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 13	% 15	% 16,3	% 14	% 12	% 14
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 12	% 15	% 16,7	% 12	% 11	% 13
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 6	% 7	% 8	% 7	% 6	% 7
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 3	% 3,6	% 4,7	% 4	% 3	% 4
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3	% 3,4	% 3,7	% 3	% 3	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 13,83	% 15	% 14	% 15	% 14	% 14
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7,34	% 7	% 7	% 8	% 7	% 7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 6,49	% 8	% 7	% 8	% 7	% 7
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2	% 2	% 2	% 4	% 2	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1	% 1	% 1	% 2	% 1	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1	% 1	% 1	% 2	% 1	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 20,6	% 18	% 4	% 7	% 8	% 12
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuarten, ikastarogileak	% 8,4	% 7	% 3	% 5	% 3	% 5
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuarten, ikastarogileak	% 12,2	% 11	% 1	% 2	% 5	% 6
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 5	% 4	% 0,9	Daturik ez	% 3	% 3
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 3	% 2	% 0,4	Daturik ez	% 1,4	% 2
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 2	% 3	% 0,5	Daturik ez	% 1,6	% 2
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 13	% 10	% 2	Daturik ez	% 4	% 7
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 5	% 4	% 0,8	Daturik ez	% 2	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 8	% 7	% 1,2	Daturik ez	% 2	% 5
	65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 2	% 1	% 0,3	Daturik ez	% 0,9	% 1
	65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 1	% 0,3	% 0,03	Daturik ez	% 0,2	% 0,4
65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 1	% 1	% 0,27	Daturik ez	% 0,7	% 1	
Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 5	% 2	% 2	% 6	% 1	% 3	
Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,14	0,08	0,00003	0,01	0,001	0,05	

Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 37,5	% 36	% 40	% 100	% 100	% 63
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,006	% 0,02	% 0,03	% 0,04	% 0,14	% 0,05
Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAEko klubei dagokienez	% 0,05	% 0,35	% 0,72	% 0,89	% 3	% 1

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa
Orokorra	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856
Soziala	Eskainitako kirol-jardueren kopurua	16	34	105	Daturik ez	94	62
	0-17 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 22,2	% 25	% 42	Daturik ez	% 30,8	% 30
	18-64 urte artekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 55,5	% 59	% 54	Daturik ez	% 65,9	% 59
	65 urte baino gehiagokoei eskainitako kirol-jarduerak	% 22,2	% 15	% 4	Daturik ez	% 4,2	% 11
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerrriak	% 12,5	% 55	% 20	% 50	% 33,3	% 34
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 62,5	% 27	% 100	% 100	% 100	% 78
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 62,5	% 91	% 100	% 100	% 100	% 91
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 25	% 45	% 40	% 50	% 33,3	% 39
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 25	% 73	% 80	% 100	% 100	% 76
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 37,5	% 55	% 20	% 50	% 0	% 33
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 87,5	% 45	% 40	% 50	% 66,6	% 58
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 37,5	% 91	% 60	% 50	% 100	% 68
Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerrriak	% 25	% 55	% 60	% 100	% 66,6	% 61	

Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 25	% 36	% 60	% 50	% 33,3	% 41
Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 37,50	% 45	% 45	% 50	% 100	% 56
Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 75	% 73	% 100	% 100	% 66,6	% 83
Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 75	% 91	% 20	% 100	% 100	% 77
Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 50	% 73	% 20	% 50	% 66,6	% 52
Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 0	% 18	% 20	% 100	% 0	% 28
Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerriak	% 37,5	% 55	% 80	% 50	% 100	% 65
Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 37,5	% 64	% 80	% 100	% 66,6	% 70
Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 25	% 0	% 0	% 50	% 33,3	% 22
Kirol-egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerriak	% 12,5	% 18	% 0	% 0	% 33,3	% 13
Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzen dituzten udalerriak	% 50	% 64	% 60	% 50	% 66,6	% 58
Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerriak	% 0	% 36	% 40	% 0	% 33,3	% 22
Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerriak	% 75	% 55	% 40	% 0	% 33,3	% 41
Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	11	50	52	386	153	130
Eskainitako kirol-jardueren kopurua	16	34	105	Daturik ez	94	62

Aldagai sozialean, udaleko kirol-zerbitzuetara abonatu dauden herritarren kopurua % 23 ingurukoa da 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrien kategorian, eta ehuneko hori % 33ra ere iristen da 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien kategorian. Udalerri-kategoria guztietan dira gehiago gizon abonatuak emakume abonatuak baino, salbuespen bakarrarekin: 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan; bertan, kontrakoa gertatzen da. Edozein kasutan, kategoria bakarrean ere ez da esanguratsua gizon eta emakume abonatuaren arteko aldea.

Puntu honetan, Kirol Sailak bere instalazioetan artatzen dituen erabiltzaileen adinari buruzko ohar bat egin behar da. Tokiko erakunde guztietan geratu da agerian 18 eta 64 urte bitarteko adin-tartea dela artatuena. Are gehiago, adin-tarte horri egindako eskaintzaren batezbestekoa 0 eta 17 urte bitartekoei egindako eskaintzaren bikoitza da. Oso atzean geratzen da 65 urte baino gehiagokoen multzoa, herritarren % 2 baino ez baitu ordezkutzen. Kasu honetan, ez dago alde nabarmenik udal-kategorien artean.

Erabiltzaileei ikastarogile gisa ematen zaien arretari dagokionez, ostera, nabarmenak dira aldeak: erakunde txikienetan, hau da, 1 eta 5.000 eta 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan, % 18 eta % 20 bitartera iristen da zifra hori. Gainerakoetan, aldiz, ez du % 8 gainditzen.

Kirolari ikastarogileen adinari erreparatuta, abonatuaren atalean gertatzen dena errepikatzen da hemen: ikastaroak 18 eta 64 urte bitartekoei ematen zaizkie nagusiki, eta horien atzetik datoz adingabekoak. Nagusienek jasotako ikastaroen kopurua nabarmen txikiagoa da, ehunekoari erreparatzen badiogu.

Desgaitasuna duten pertsonen ematen zaien zerbitzuari dagokionez, hiru udalerri-kategoria txikienetan, udalen % 36 eta % 40 artean sustatzen dituzte pertsona horientzako jarduerak. Aldiz, udalerri handiagoetan, % 100ek egiten du.

Dokumentu honetan baieztatu egiten da beharrezkoa dela udalerri bakoitzeko kirol-errealitatea aztertzea etorkizuneko kirol-politikak zehazteko. Horrenbestez, lehen aldiz galdetu da udalerriek beren kirol-jarduerari buruzko azterketarik egiten duten. 5.001-20.000 eta 50.001-100.000 biztanle bitarteko udalerrien erdiek egiten dituzte mota horretako azterketak. Atzetik datoz 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerriak; horien % 33k egiten ditu. Bestalde, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien % 20k egiten dituzte eta 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrien artean, soilik % 12k. Beraz, azken horiek dira beren kirolaren bilakaera aztertzeke ahaleginik txikiena egiten dutenak.

Kirolak duen zeharkako izaera ia udal-zerbitzu osoan nabarmentzen da. Hortaz, kirol-arloak ezinbestean egon behar du gainerako sailekin harremanetan, ahalik eta udalerririk kirolzaleena lortzeko. Udalerriko kirol-zerbitzuak gainerako udal-zerbitzuekin zein neurritan dauden harremanetan egiaztatzeke, udalerriei galdetu zitzaizkien ea zenbaterik baieztatzen duten beste sail batzuekin harremanetan daudela. Emaitza aztertuta, ondorioztatu daiteke udalerri txikietan Kirol Saila gutxiago koordinatzen dela gainerako udal-sailekin. Bereziki nabarmena izan zen 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien kategoria; izan ere, % 27k konfirmatu zuten harreman hori egon bazegoela beren udalerrietan. Ostera, udalerri txikiagoen kategorian udalerrien % 62k adierazi zuen hori bera. Gainerako kategorietan, udalerrien % 100ek egiten dute lan udaleko beste atal batzuekin. Hain zuzen, Berdintasun Sailarekin egiten dute lan Kirol Sail gehienek.

Udaletatik kanpoko erakundeekin batera egiten diren jardueren esparruan, udalen % 83k esan dute Euskal Osasun Zerbitzuarekin (Osakidetza) lankidetzan dihardutela. Bestalde, udalen

% 77k adierazi dute beren lurraldeko foru-aldundiarekin batera egiten dutela lan kirola sustatzeko. Arlo honetan, alde nabarmena dago 20.001 eta 50.000 biztanle arteko udalerrietan; izan ere, tamaina horretako udalerrien % 20k daukate harreman hori. Gainera, udal guztien % 52k adierazi dute Eusko Jaurlaritzaren administrazioako sailekin harremanetan daudela kirola kudeatzeko. Kasu honetan ere, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak dira zifra horretatik gehien aldentzen direnak (% 20).

Ulertzen da udaleko kirol-politikak orokorra izan behar duela eta barne hartu behar dituela herritarrak eta herritarren artean kirola sustatzen duten erakundeak, guzti-guztiak, salbuespenik gabe. Premisa hori bete egiten den ala ez egiaztatzeko, kirol-zerbitzu publiko eta pribatuaren arteko harremana aztertzea erabaki zen. Horretan, 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak nabarmendu ziren, % 100ek adierazi baitzuen harreman hori egon badagoela beren udalerrietan. Gainerakoan artean, 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerriak eta 100.001 biztanle baino gehiagokoak azpimarratu behar dira; izan ere, udalerririk bakar batek ere ez du bere udalerrian kirol-zerbitzua ematen duen sektore pribatuarekin harremanik.

Hori ikusita, beharrezkoa dirudi herritarrei galdetzea zein iritzi duten beren udalerrietako kirolaren egoerari eta jasotzen duten zerbitzuari buruz; ziur zerbitzua hobetzeko proposamen ugari aterako direla herritarrei galdetuta. Egiaztatu da udalen % 65ek dituztela herritarren partaidetzarako kanalak. Edonola ere, alde handiak daude udalerririk handien eta 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerririk artean; izan ere, udalerririk handien % 100ek daukate herritarrek proposamenak egitea ahalbidetzen duen eredu bat eta, aldiz, udalerririk txikien % 37k bakarrik dute kudeaketarako tresna hori.

Ildo beretik, herritarrek jasotzen dituzten zerbitzuekiko duten gogobetetasunari ere erreparatu zitzaien. Berriz ere, 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerririk txikien % 37k aztertzen dute beren herritarren gogobetetasuna; gainerako kasu guztietan, ordea, erakundeen % 60k baino gehiagok egiten dute.

Kirola ezinbestekoa da herritarrak gogobeteta egon daitezen, ez dago zalantzarik. Alabaina, aztertu nahi dena da herritarrei kirolarekiko duten gogobetetasun pertsonalaz galdetzen zaien ala ez. Bada, udalerririk % 22an egiten da kontsulta hori. Bi udalerririk-multzo dira azpimarratzekoak: 5.001 eta 20.000 eta 20.001 eta 50.000 biztanle bitartekoak; izan ere, % 0k egiten diete galdera hori beren herritarrei.

Argi dago udaletako kirol-zerbitzuak bat datozela erabiltzaileei ahalik eta produkturik onena emateko helburuarekin. Hala ere, kirola egiten ez dutenengan jartzen baldin badugu arreta, bi galdera planteatzen dira: batetik, udalerririk neurritu egiten al duten zergatik ez duten kirol-jarduerarik egiten kirolik egiten ez dutenek; eta bestetik, neurritu garatu den herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko. Emaitzei erreparatuta, datuek agerian utzi dute herritarrei zergatik ez duten kirolik egiten galdetzen dieten udalerririk batezbestekoa % 13koa dela; edonola ere, asko aldentzen dira ehuneko horretatik 20.001 eta 50.000 eta 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerririk, % 0k egiten baitute azterketa hori.

Herritar sedentarioak kirol-bizitza aktiboagoa izatera erakartzeko neurriak dagokienez, udalerririk % 58k adierazi dute mota horretako neurriak hartzen dituztela.

Beharbada, aurreko puntuko lehen esaldian adierazitakoa lortzeko modurik onena kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua ematea izan daiteke. EAeko udalerririk

aditzera eman dutenez zerbitzu hori ez da ematen ez udalerrri txikienetan, ez 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan. Gainerako kategorietan, zerbitzu hori ematen duten udalerrrien ehunekoak ez du % 40 gainditzen.

2.4.3. Langileen aldagaiaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

56. taula. Langileen aldagaiaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa
<i>Orokorra</i>	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856
	Kirol-arloko langileak 1.000 biztanleko	2,3 pertsona	1,8 pertsona	2,22 pertsona	1,17 pertsona	0,88 pertsona	2 pertsona
<i>Langileak</i>	Kirol-arloko langileak	8 pertsona	26 pertsona	72 pertsona	82 pertsona	186 pertsona	75 pertsona
	Kirol-arloan lanean diharduten gizonak	% 62,5	% 44	% 52	% 61	% 55	% 55
	Kirol-arloan lanean diharduten emakumeak	% 37,5	% 56	% 48	% 39	% 45	% 45
	Udal LZn sartutako kirol-arloko arduradun teknikariak	% 50	% 73	% 100	% 100	% 66,66	% 78
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	36 urte	56 urte	52 urte	48 urte	49 urte	48 urte
	Kirol-arloko arduradun teknikariak, sexuaren arabera	% 62,5 emakumeak	% 64 gizonak	% 60 gizonak	% 100 gizonak	% 66,6 gizonak	% 77 gizonak
	Arduradunen artean, Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziadunak	% 50	% 82	% 100	% 100	% 100	% 86
	Masterren bat egin duten arduradun teknikariak	% 37,5	% 55	% 80	% 100	% 100	% 75
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	5 urte	24 urte	21 urte	14 urte	3 urte eta erdi	14 urte
	Udalerrrian lan egindako batez besteko denbora	7 urte	23 urte	24 urte	13 urte	15 urte	16 urte
	Kirol-arloko arduradun politikoaren batezbesteko adina	45 urte	43 urte	46	44 urte	48 urte	45 urte
	Kirol-arloko arduradun politikoak, sexuaren arabera	% 62,5 gizonak	% 73 gizonak	% 60 gizonak	% 100 gizonak	% 66,6 gizonak	% 72 gizonak
	Kirol-arloko titulazio akademikoak dituzten politikariak	% 0	% 27	% 80	% 50	% 66,66	% 45
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	3 urte	5 urte	2 urte eta erdi	7 urte	2 urte	4 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 62,5	% 82	% 80	% 100	% 66,66	% 78

Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 62,5	% 64	% 80	% 100	% 33,33	% 68
Kirol-arloko aholku-organoak	% 25	% 18	% 25	% 50	% 66,66	% 37

Kirol-zerbitzuetako langileen banaketa paritarioa da sexuari dagokionez: langileen % 55 gizonak dira eta % 45a, berriz, emakumeak. Egoera apur bat ezberdina da 5.000 biztanle baino gutxiagoko eta 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan, ehunekoak batezbesteko horretatik apur bat aldentzen baitira: kirol-arloan lan egiten duten emakumeen ehunekoa ez da % 40ra iristen. Dena den, 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrri batzuetan guztiz kontrakoa da joera, eta emakume gehiago daude kirol-zerbitzuetan lanean gizonak baino.

Arduradun teknikoari erreparatuta, udalerrien % 77an gizona da. Adierazle horrek emakumeen aldeko joera erakusten du 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan; bertan, kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak emakumeak dira aztertutako udalerrien % 62,5ean. Ardura tekniko hori ondo finkatuta dago udalen % 78an; izan ere, horietan guztietan dago figura hori erakundeko lanpostu-zerrendan jasota. Item honetan ere, aldeak daude udalerrri txikienetan: zehazki, % 50ean bakarrik dago kirol-arloko teknikaria udaleko lanpostu-zerrendan jasota.

Ildo horretan, kirol-zuzendaritza teknikoetako langileek duten prestakuntza akademikoa Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziak edo graduak dira aztertutako kasuen % 86an. Are gehiago, hiru udalerrri handienen kategorietako kirol-arduradunen prestakuntzari erreparatuta, % 100ean betetzen da goian adierazitakoa. Alta, udalerririk txikienetan udal-kirola kudeatzen duten teknikarien % 50ek bakarrik dute arestian aipatutako titulazioa.

Kirol-arloko arduradun politikoei, hau da, zinegotziei dagokienez, % 72 gizonak dira.

Titulazio akademiko ofizialetan oinarrituta, udal-kirolaren arduradun politikoei kirolaren gainean zein ezagutza-maila duten jakitea zen azterlan honen beste helburuetako bat, eta ikusi da zinegotzien % 45ek dutela titulazio ofizialen bat kirol-arloan. Alabaina, kasu honetan alde handiak daude udalerrri multzo batetik bestera. Udalerrri txikienetan, 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan, alegia, zinegotzien % 0k dauka titulazioaren bat, baina, aldiz, 20.001 eta 50.000 biztanle bitartekoetan, zinegotzien % 80k.

Dena den, handia da kirolarekin harremana duten zinegotzien kopurua: zinegotzi guztien % 78k esan dute kirola egiten dutela eta % 68k, berriz, lotura dutela edo izan dutela kirol-klubekin.

Udalerrietan bertan kirolari buruz sortu behar den eztabaidari erreparatuta, emaitzek erakusten dute Euskadiko udaletako % 37an daudela egin beharreko gogoetak egiteko aholku-organoak. Biztanle gehien duten udalerrietan dago kontsulta-organo gehien.

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa	
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	
<i>Orokorra</i>	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856	
	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,03	0,5	0,021	0,014	0,01	0,1	
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,34	1,6	0,063	0,037	0,04	0,4	
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,03	1,6	0,057	0,13	0,06	0,4	
	Padel-pistak mila biztanleko	0,11	2,2	0,081	0,08	0,07	1	
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	26,34	345,9	28,15	11,70	9	84	
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	36,08	425,7	16,35	33,59	15	105	
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	3,61	26,7	0,92	0,45		6	
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	33,42	493	25,55	22,05		118	
	<i>Teknikoa</i>	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,21	0,15	0,082	0,085	0,04	0,1
		Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 38	% 21	% 9	% 24	% 11	% 21
		Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 38	% 74	% 71	% 76	% 89	% 70
		Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 63	% 77	% 75	% 100	% 100	% 83
		5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,57	0,16	0,041	0,15	0,01	0,2
		Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak %	% 75	% 0	% 20	% 0	% 0	% 19
		Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 25	% 100	% 80	% 90	% 100	% 79
		Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 75	% 61	% 80	% 100	% 100	% 83
		Pilotalekuak mila biztanleko	0,64	0,31	0,09	0,17	0,10	0,3
		Estalitako pilotalekuak	% 75	% 68	% 70	% 67	% 38	% 64
	Estali gabeko pilotalekuak	% 25	% 32	% 30	% 33	% 62	% 36	
Aldagelak mila biztanleko	2	1,76	0,7	1	0,27	1		
Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerrriak	% 50	% 55	% 60	% 100	% 100	% 73		
Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerrriak	% 50	% 82	% 80	% 100		% 82		
					% 100			

Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerrriak	% 50	% 55	% 40	% 100	% 69
Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerrriak	% 13	% 27	% 0	% 0	% 10
				Daturik ez	

2.4.4. Aldagai teknikoaren konparazioa, udalerrriaren kategoriaren arabera

57. taula. Aldagai teknikoaren konparazioa, udalerrriaren kategoriaren arabera

Kirola egiteko instalazioei eta elementuei buruzko aldagai honetan behin eta berriz azaleratzen da udalerrri txikien baliabide gutxiago dituztela metroei edo elementu kopuruari erreparatuta, kalkuluak 1.000 biztanleko eginda. Aipatzeko modukoa da 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriekiko diferentzia, beren tamaina edozein izanik ere, herritarrek metro karratu gehiago dutelako kirola egiteko espazioetan.

Belar artifizialeko futbol-zelaiak egiteko joera dago; hain zuzen, futbol-instalazioetako stockaren % 70 hartzen dute. 5.000 biztanle baino gutxiagoko udalerrietan aldatzen da gehien ehuneko hori gainerako udalerrri-kategorietan: futbol-zelaiak % 38 da belar artifizialeko udalerrri horietan. Futbol-zelaietako argiztapena ere % 100ekoa izateko bidean dago; argi naturalik ez dagoenean jolasteko aukera ematen duen zerbitzu elektrikoaz hornitutako zelaien batezbestekoa % 83koa da.

Pilotalekuei erreparatuta, konstante bat hauteman daiteke: pilotaleku estaliak % 64 eta estali gabeko pilotalekuek % 36 hartzen dute. Hala ere, joera hori aldatu egiten da herritar gehien duten udalerrietan: pilotalekuen % 38 estaliak dira eta % 62a, aldiz, estali gabekoak.

Bizikleta-bidea edo bidegorria EAeko udalerrien % 73an dago. Alabaina, alde nabarmenak daude ehunekoetan: % 50 txikienetan; % 55 hurrengoetan; % 60, berriz, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan eta % 100 gainerakoetan.

Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak daude EAeko udalerrien % 82an. Alderik nabarmenena 5.000 biztanletik beherako udalerrietan dago, udalerrien % 50ek bakarrik dituztelako kirol-ekipamendu horiek.

Kalea herritarrak kirola egitera motibatuzeko elementu gisa erabiltzeari dagokionez, udalerrien % 69k esan dute erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituztela. Herritar gehien duten udalerrien bi kategorietako udalerrri guztiek dituzte mota horretako instalazioak; aldiz, ehuneko hori % 40ra murrizten da 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan eta % 50era biztanle kopuru gutxien dutenetan.

2.4.5. EAEko udalerrietako arduradun teknikoen iritziaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

58. taula. EAEko udalerrietako arduradun teknikoen iritziaren konparazioa, udalerraren kategoriaren arabera

Aldagaia	Adierazlea	1etik 5.000ra	5.001etik 20.000ra	20.001etik 50.000ra	50.001etik 100.000ra	100.001 baino +	Udalerrri tipoa
		Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa	Batezbestekoa
Orokorra	Biztanleak	3.612	13.877	35.754	70.066	210.973	66.856
<i>EAEko udalerrietako arduradun teknikoen iritzia</i>	Instalazioak ahulezia direla uste duten arduradun teknikariak	% 63	% 45	% 80	% 50	% 33,3	% 54
	Baliabide ekonomikoak ahulezia direla uste duten arduradun teknikariak	% 50	% 45	% 80	% 50	% 66,6	% 58
	Langileak ahulezia direla uste duten arduradun teknikariak	% 50	% 27	% 80	% 50	% 66,6	% 55
	Ereduaren zaharkitzea ahulezia dela uste duten arduradun teknikariak	% 50	% 27	% 60	% 0	% 33,3	% 34
	Lehia pribatua ahulezia dela uste duten arduradun teknikariak	% 13	% 0	% 20	% 0	% 0	% 7
	Irizpide politiko eza ahulezia dela uste duten arduradun teknikariak	% 25	% 27	% 40	% 0	% 0	% 18

Ezinbestekoa da EAEko udalerrietan kirola kudeatzeaz eta sustatzeaz arduratzen diren teknikarien iritzia ezagutzea, haiek baitira beren udalerrietako kirol-errealitatea ondoen ezagutzen dutenak.

Egindako galderei laginean parte hartu zuten teknikarien % 89k erantzun zieten.

Kirol-instalazioei buruzko galderan, ikusten da 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udaletako arduradunen % 80k uste dutela instalazioak direla beren zerbitzuko ahulezia; aldiz, udalerrri handiagoetan, teknikarien % 33k uste dute hori.

5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien % 45ean, instalazioetako teknikariak ahuleziaz jotzen dituzte kirola kudeatzera bideratutako baliabide ekonomikoak, eta ehuneko hori % 80ra iristen da 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan.

5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan, teknikarien % 27k uste dute ahulezia langileak direla; dena den, ehuneko hori oso urrun dago hori bera pentsatzen duten 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien ehunekotik; bertan, % 80 daude langileengatik kezkatuta.

Kirola kudeatzeko ereduaren zaharkitzeari dagokionez, alderik handiena 50.001 eta 100.000 eta 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien artean dago; lehenengoan, teknikarien % 0k uste dute eredu zaharkituta dagoela, eta, aldiz, bigarrean, teknikarien % 60k.

Beren udalerrian kirol-zerbitzuak ematen dituzten enpresa pribatuak mehatxutzat jotzen dituzte teknikarien % 7k. Denak ala denak dira 1 eta 5.000 eta 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietakoak.

Irizpide politiko eza ez da mehatxutzat hartzen biztanle kopururik handieneko bi udalerrri multzoetan; alabaina, kezagarritzat jotzen dute 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko teknikarien % 40k.

2.4.6. Udalerriaren profila: 1 eta 5.000 biztanle bitartean

Azterlanak honako datu demografiko hau eman du aditzera: 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrri tipoak 3.612 biztanle ditu Batez beste, eta, bertan, udaleko aurrekontu orokorraren % 12 bideratzen da Kirol Sailera. Sail hori autofinantzatu egiten da udalerrien % 23an, eta aurrekontu orokorrarekiko defizita % 7koa da. Kirolean biztanleko eta urteko egiten den gastua 117,42 €-koa da; aldiz, biztanleko eta urteko eskuratzen den diru-sarrera 26,23 €-koa. Gauzak horrela, kirol-arloan dagoen defizita, biztanleko eta urteko, 90,80 €-koa da.

Udalak aurrekontu orokorraren % 0,51 bideratzen du udalerrian kirola sustatzera, kirol-erakundeetara emandako laguntza ekonomikoen bidez. Horrez gain, % 0,23 bideratzen du kirol-ekitaldiak antolatuz.

Udaleko kirol-zerbitzuek biztanleriaren honako ehuneko hauek kudeatzen dituzte: abonatuak % 25, ikastarogileen % 20,6 eta federatuak % 5.

16 kirol-jarduerak eskaintzen dituzte, eta horietatik % 22,22 daude zuzenduta 0 eta 17 urte bitartekoei; % 55,55, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei, eta, azkenik, % 22,22a 65 urte baino gehiagokoei.

Udalen % 37,50ek eskaintzen dituzte kirol egokituko jarduerak. Ildo beretik, Espainian eta Euskadin inskribatutako klubak % 0,01 eta % 0,05 artatzen dituzte, hurrenez hurren.

Udalerri horien % 12,5ek beren udalerrian egiten den kirol-jarduerak aztertzen dute.

Udalerrien % 25ek dituzte kirol-arloko kontsulta-organoak.

Udalerrien % 62,5 harremanetan dago beste sail batzuekin edo kanpoko erakundeekin beren udalerriko kirola kudeatzeko. Alabaina, ez dute harremanik kirol-zerbitzuak beren udalerritik kanpo ematen dituzten enpresa pribatuekin.

Udalerrien % 37,5ek herritarren parte-hartzea sustatzen dute partaidetza-kanalen bidez.

Ildo beretik, udalerrien % 37,5ek aztertzen dute herritarrek zer gogobetetze-maila duten zerbitzuari dagokionez, eta % 25ek, berriz, herritarrek zer sentimendu duten udalerriko kirolaren gainean.

Udalerrien % 12,5 daude kezkatuta herritarrek kirolik ez egitea eragiten duten arazoengatik. Hala ere, udalerrien % 50ean dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak.

Dena den, ez dute kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzurik.

Batez beste 11 kirol-ekitalditan hartzen dute parte, modu batera edo bestera.

Batez beste, 8 pertsonak egiten dute lan kirol-zerbitzuan. Horien % 62,50 gizonak dira eta % 37,50a, berriz, emakumeak.

Kirol-arloko arduradun teknikoa 36 urteko emakumea da. Horien % 50 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziadunak dira, eta % 37,5ek kirol-arloko masterren bat daukate. 5 urte darama kirol-arloko arduradun-lanpostuan, baina 7 udalerrian lanean.

Arduradun politikoa, hau da, zinegotzia, gizona da, 45 urtekoa, eta 3 urte darama karguan; ez du prestakuntza akademiko ofizialik kirol-arloan, baina kirolaria da eta harremana du edo eduki du kirol-klubekin.

Instalazioei dagokienez, gutxienez sei kaleko 0,1 atletismo-pista dituzte, 1,1 kirol-pabiloi estali, 0,1 tenis-pista eta 0,4 padel-pista. Halaber, 116,6 m² fitness-areto, 184,3 m² gimnastika-areto eta 153,9 m² ur berodun igerileku dituzte. Gainera, 18 spinning-bizikleta dauzkate areto bakoitzean. 11ko futboleko 1 zelai dute, eta belar artifizialekoa da udalerrien % 75ean. Ildo beretik, argi artifiziala dute zelai horien % 63k. Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelai bat ere badute, baita argi artifiziala ere, udalerrien % 75ean.

Udalerri tipo honetan, 2 pilotaleku daude, eta horien % 75 estaliak dira.

Azkenik, 9 aldagela daude herritarrentzako.

2.4.7. Udalerriaren profila: 5.001 eta 20.000 biztanle bitartean

Azterlanak honako datu demografiko hau eman du aditzera: 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerri tipoak 13.877 biztanle ditu batez beste, eta, bertan, udaleko aurrekontu orokorraren % 7

bideratzen da Kirol Sailera. Sail hori autofinantzatu egiten da udalerrien % 51n, eta aurrekontu orokorrarekiko defizita % 2koa da. Kirolean biztanleko eta urteko egiten den gastua 52,22 €-koa da; aldiz, biztanleko eta urteko eskuratzen den diru-sarrerara 28,28 €-koa. Gauzak horrela, kirol-arloan dagoen defizita, biztanleko eta urteko, 26,94 €-koa da.

Udalak aurrekontu orokorraren % 0,77 bideratzen du udalerrian kirola sustatzera, kirol-erakundeetara emandako laguntza ekonomikoen bidez. Horrez gain, % 0,23 bideratzen du kirol-ekitaldiak antolatuz.

Udaleko kirol-zerbitzuek biztanleriaren honako ehuneko hauek kudeatzen dituzte: abonatuak % 31, ikastarogileen % 18 eta federatuak % 4.

34 kirol-jarduera eskaintzen dituzte, eta horietatik % 25 daude zuzenduta 0 eta 17 urte bitartekoei; % 59 berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei, eta, azkenik, % 15a 65 urte baino gehiagokoei.

Udalen % 36k eskaintzen dituzte kirol egokituko jarduerak. Ildo beretik, Espainian eta Euskadin inskribatutako klubak % 0,02 eta % 0,35 artatzen dituzte, hurrenez hurren.

Udalerririk horien % 55ek beren udalerrian egiten den kirol-jarduera bera aztertzen dute.

Udalerririk % 18k dituzte kirol-arloko kontsulta-organoak.

Udalerririk % 27 harremanetan dago beste sail batzuekin edo kanpoko erakundeekin beren udalerriko kirola kudeatzeko.

Alabaina, % 18k ez dute harremanik kirol-zerbitzuak beren udalerritik kanpo ematen dituzten enpresa pribatuekin.

Udalerririk % 55ek herritarren parte-hartzea sustatzen dute partaidetza-kanalen bidez.

Ildo beretik, udalerririk % 64k aztertzen dute herritarrek zer gogobetetze-maila duten zerbitzuari dagokionez, eta % 0k, berriz, herritarrek zer sentimendu duten udalerriko kirolaren gainean.

Udalerririk % 18 daude kezkatuta herritarrek kirolik ez egitea eragiten duten arrazoiengatik. Hala ere, udalerririk % 64an dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak.

Dena den, % 36k dute kirol arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua.

Batez beste 50 kirol-ekitalditan hartzen dute parte, modu batera edo bestera.

Batez beste, 26 pertsonak egiten dute lan kirol-zerbitzuan. Horien % 44 gizonak dira eta % 56a, berriz, emakumeak.

Kirol-arloko arduradun teknikoa 56 urteko gizona da. Horien % 82 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziadunak dira, eta % 55ek kirol-arloko masterren bat daukate. 24 urte darama kirol-arloko arduradun-lanpostuan, baina 23 udalerrian lanean.

Arduradun politikoa, hau da, zinegotzia, gizona da, 43 urtekoa, eta 5 urte darama karguan; udalerririk hauetako zinegotzirik % 27k kirol-arloko prestakuntza akademiko ofiziala daukate, kirolariak dira eta harremana dute edo eduki dute kirol-klubak batekin.

Instalazioei dagokienez, gutxienez sei kaleko 0,5 atletismo-pista dituzte, 1,6 kirol-pabiloi estali, 1,6 tenis-pista eta 2,2 padel-pista. Halaber, 345,9 m² fitness-areto, 425,7 m² gimnastika-areto eta 493 m² ur berodun igerileku dituzte. Gainera, 27 spinning-bizikleta dauzkate areto bakoitzean. 11 futboleko 2 zelai daukate, eta belar artifizialekoak dira udalerririk % 74an. Ildo beretik, argi

artifiziala dute zelai horien % 77k. Belar artifizialeko 5-7ko futboleko 2 zelai ere badauzkate, baita argi artifiziala ere, udalerrien % 61ean.

Udalerri tipo honetan, 4 pilotaleku daude, eta horien % 68 estaliak dira.

Azkenik, 23 aldagela daude herritarrentzako.

2.4.8. Udalerraren profila: 20.001 eta 50.000 biztanle bitartean

Azterlanak honako datu demografiko hau eman du aditzera: 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerri tipoak 34.754 biztanle ditu batez beste eta, bertan, udaleko aurrekontu orokorraren % 6 bideratzen da Kirol Sailera. Sail hori autofinantzatu egiten da udalerrien % 53an, eta aurrekontu orokorrarekiko defizita % 3koa da. Kirolean biztanleko eta urteko egiten den gastua 77,22 €-koa da; aldiz, biztanleko eta urteko eskuratzen den diru-sarrera 41,29 €-koa. Gauzak horrela, kirolarloan dagoen defizita, biztanleko eta urteko, 35,93 €-koa da.

Udalak aurrekontu orokorraren % 0,61 bideratzen du udalerrian kirola sustatzera, kirol-erakundeek emandako laguntza ekonomikoen bidez. Horrez gain, % 0,10 bideratzen du kirol-ekitaldiak antolatuzera.

Udaleko kirol-zerbitzuek biztanleriaren honako ehuneko hauek kudeatzen dituzte: abonatuak % 33, ikastarogileen % 4 eta federatuak % 2.

105 kirol-jarduera eskaintzen dituzte, eta horietatik % 42 daude zuzenduta 0 eta 17 urte bitartekoei; % 54 berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei, eta, azkenik, % 4a 65 urte baino gehiagokoei.

Udalen % 40k eskaintzen dituzte kirol egokituko jarduerak. Ildo beretik, Espainian eta Euskadin inskribatutako klubak % 0,03 eta % 0,72 artatzen dituzte, hurrenez hurren.

Udalerririk horien % 20k beren udalerrian egiten den kirol-jarduera bera aztertzen dute.

Udalerririk % 25ek dituzte kirol-arloko kontsulta-organoak.

Udalerririk % 100 dago harremanetan beste sail batzuekin edo kanpoko erakundeekin beren udalerriko kirola kudeatzeko.

Alabaina, % 20k ez dute harremanik kirol-zerbitzuak beren udalerritik kanpo ematen dituzten enpresa pribatuekin.

Udalerririk % 80k herritarren parte-hartzea sustatzen dute partaidetza-kanalen bidez.

Ildo beretik, udalerririk % 80k aztertzen dute herritarrek zer gogobetetze-maila duten zerbitzuari dagokionez, eta % 0k, berriz, herritarrek zer sentimendu duten udalerriko kirolaren gainean.

Udalerririk % 0 daude kezkatuta herritarrek kirolik ez egitea eragiten duten arrazoiengatik. Hala ere, udalerririk % 60an dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak.

Dena den, % 40k dute kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua.

Batez beste, 52 kirol-ekitalditan hartzen dute parte, modu batera edo bestera.

Batez beste, 72 pertsonak egiten dute lan kirol-zerbitzuan. Horien % 52 gizonak dira eta % 48a, berriz, emakumeak.

Kirol-arloko arduradun teknikoa 52 urteko gizona da. Horien % 100 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziadunak dira, eta % 80k kirol-arloko masterren bat daukate. 21 urte darama kirol-arloko arduradun-lanpostuan, baina 24 udalerrian lanean.

Arduradun politikoa, hau da, zinegotzia, gizona da, 46 urtekoa, eta 2 urte eta erdi daramatza karguan; udalerririk hauetako zinegotzirik % 80k kirol-arloko prestakuntza akademiko ofiziala daukate, kirolariak dira eta harremana dute edo eduki dute kirol-klubak batekin.

Instalazioei dagokienez, gutxienez sei kaleko 1 atletismo-pista dute, 2 kirol-pabiloi estali, 2 tenis-pista eta 2 padel-pista. Halaber, 1.417 m² fitness-areto, 785 m² gimnastika-areto eta 913 m² ur berodun igerileku dituzte. Gainera, 45 spinning-bizikleta daukate areto bakoitzean. 11ko futboleko 3 zelai daukate, eta belar artifizialekoak dira udalerririk % 71n. Ildo beretik, argi artifiziala dute zelai horien % 75ek. Belar artifizialeko 5-7ko futboleko 2 zelai ere badaukate, baita argi artifiziala ere, udalerririk % 80an.

Udalerririk tipo honetan, 4 pilotaleku daude, eta horien % 68 estaliak dira.

Azkenik, 46 aldagela daude herritarrentzako.

2.4.9. Udalerriaren profila: 50.001 eta 100.000 biztanle bitartean

Azterlanak honako datu demografiko hau eman du aditzera: 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrri tipoak 70.066 biztanle ditu batez beste, eta, bertan, udaleko aurrekontu orokorraren % 6 bideratzen da Kirol Sailera. Sail hori autofinantzatu egiten da udalerrrien % 55ean, eta aurrekontu orokorrarekiko defizita % 2koa da. Kirolean biztanleko eta urteko egiten den gastua 64,64 €-koa da; aldiz, biztanleko eta urteko eskuratzen den diru-sarrera 40,04 €-koa. Gauzak horrela, kirol-arloan dagoen defizita, biztanleko eta urteko, 24,59 €-koa da.

Udalak aurrekontu orokorraren % 0,99 bideratzen du udalerrian kirola sustatzera, kirol-erakundeei emandako laguntza ekonomikoen bidez. Horrez gain, % 0,06 bideratzen du kirol-ekitaldiak antolatzen.

Udaleko kirol-zerbitzuek biztanleriaren honako ehuneko hauek kudeatzen dituzte: abonatuak % 26, ikastarogileen % 7 eta federatuen % 6.

Udalen % 100ek eskaintzen dituzte kirol egokituko jarduerak. Ildo beretik, Espainian eta Euskadin inskribatutako klubek % 0,04 eta % 0,89 artatzen dituzte, hurrenez hurren.

Udalerri horien % 50ek beren udalerrian egiten den kirol-jarduera bera aztertzen dute.

Udalerrien % 50ek dituzte kirol-arloko kontsulta-organoak.

Udalerrien % 100 dago harremanetan beste sail batzuekin edo kanpoko erakundeekin beren udalerriko kirola kudeatzeko.

Alabaina, % 100ek du harremana kirol-zerbitzuak beren udalerritik kanpo ematen dituzten enpresa pribatuekin.

Udalerrien % 50ek herritarren parte-hartzea sustatzen dute partaidetza-kanalen bidez.

Ildo beretik, udalerrien % 100ek aztertzen dute herritarrek zer gogobetetze-maila duten zerbitzuari dagokionez, eta % 50ek, berriz, herritarrek zer sentimendu duten udalerriko kirolaren gainean.

Udalerrien % 0 daude kezkatuta herritarrek kirolik ez egitea eragiten duten arrazoiengatik. Hala ere, udalerrien % 50ean dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak.

Dena den, % 0k dute kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua.

Batez beste, 386 kirol-ekitalditan hartzen dute parte, modu batera edo bestera.

Batez beste, 82 pertsonak egiten dute lan kirol-zerbitzuan. Horien % 61 gizonak dira eta % 39a, berriz, emakumeak.

Kirol-arloko arduradun teknikoa 48 urteko gizona da. Horien % 100 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziadunak dira, eta % 100ek daukate kirol-arloko masterren bat; 14 urte darama kirol-arloko arduradun-lanpostuan, baina 13 udalerrian lanean.

Arduradun politikoa, hau da, zinegotzia, gizona da, 44 urtekoa, eta 7 urte eta erdi daramatza karguan; udalerrri hauetako zinegotzien % 100ek dauka kirol-arloko prestakuntza akademiko ofiziala, kirolariak dira eta harremana dute edo eduki dute kirol-klubek batekin.

Instalazioei dagokienez, gutxienez sei kaleko 1 atletismo-pista dituzte, 3 kirol-pabiloi estali, 10 tenis-pista eta 7 padel-pista. Halaber, 850 m² fitness-areto, 2.550 m² gimnastika-areto eta 1.600 m² ur berodun igerileku dituzte. Gainera, 45 spinning-bizikleta daukate areto bakoitzean. 11ko futboleko 6 zelai daukate, eta belar artifizialekoak dira udalerrien % 76an. Ildo beretik, argi artifiziala dute zelai horien % 100ek. Belar artifizialeko 5-7ko futboleko 10 zelai ere badauzkate, baita argi artifiziala ere, udalerrien % 100ean.

Udalerri tipo honetan, 12 pilotaleku daude, eta horien % 68 estaliak dira.

Azkenik, 74 aldagela daude herritarrentzako.

2.4.10. Udalerriaren profila: 100.001 biztanle baino gehiago

Azterlanak honako datu demografiko hau eman du aditzera: 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrri tipoak 210.973 biztanle ditu batez beste, eta, bertan, udaleko aurrekontu orokorraren % 3 bideratzen da Kirol Sailera. Sail hori autofinantzatu egiten da udalerrien % 60an, eta aurrekontu orokorrarekiko defizita % 1ekoa da. Kirolean biztanleko eta urteko egiten den gastua 53,54 €-koa da; aldiz, biztanleko eta urteko eskuratzen den diru-sarrera 38,93 €-koa. Gauzak horrela, kirol-arloan dagoen defizita, biztanleko eta urteko, 14,81 €-koa da.

Udalak aurrekontu orokorraren % 0,16 bideratzen du udalerrian kirola sustatzera, kirol-erakundeei emandako laguntza ekonomikoen bidez. Horrez gain, % 0,02 bideratzen du kirol-ekitaldiak antolatuzera.

Udaleko kirol-zerbitzuek biztanleriaren honako ehuneko hauek kudeatzen dituzte: abonatuena % 23, ikastarogileen % 8 eta federatuena % 1.

94 kirol-jarduera eskaintzen dituzte, eta horietatik % 31 daude zuzenduta 0 eta 17 urte bitartekoei; % 65 berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei, eta, azkenik, % 4a 65 urte baino gehiagokoei.

Udalen % 100ek eskaintzen dituzte kirol egokituko jarduerak. Ildo beretik, Espainian eta Euskadin inskribatutako klubak % 0,14 eta % 3 artatzen dituzte, hurrenez hurren.

Udalerri horien % 33k beren udalerrian egiten den kirol-jarduera bera aztertzen dute.

Udalerrien % 66,6k dituzte kirol-arloko kontsulta-organoak.

Udalerrien % 100 dago harremanetan beste sail batzuekin edo kanpoko erakundeekin beren udalerriko kirola kudeatzeko.

Alabaina, % 0k du harremana kirol-zerbitzuak beren udalerritik kanpo ematen duten enpresa pribatuekin.

Udalerrien % 100ek herritarren parte-hartzea sustatzen dute partaidetza-kanalen bidez.

Ildo beretik, udalerrien % 66k aztertzen dute herritarrek zer gogobetetze-maila duten zerbitzuari dagokionez, eta % 33k, berriz, herritarrek zer sentimendu duten udalerriko kirolaren gainean.

Udalerrien % 33 daude kezkatuta herritarrek kirolik ez egitea eragiten duten arrazoiengatik. Hala ere, udalerrien % 66an dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak.

Dena den, % 40k dute kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua.

Batez beste, 153 kirol-ekitalditan hartzen dute parte, modu batera edo bestera.

Batez beste, 186 pertsonak egiten dute lan kirol-zerbitzuan. Horien % 55 gizonak dira eta % 45a, berriz, emakumeak.

Kirol-arloko arduradun teknikoa 49 urteko gizona da. Horien % 100 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziadunak dira, eta % 100ek daukate kirol-arloko masterren bat. 3 urte darama kirol-arloko arduradun-lanpostuan, baina 15 udalerrian lanean.

Arduradun politikoa, hau da, zinegotzia, gizona da, 48 urtekoa, eta 2 urte darama karguan; udalerrri hauetako zinegotzian % 66k kirol-arloko prestakuntza akademiko ofiziala daukate, kirolariak dira eta harremana dute edo eduki dute kirol-klubak batekin.

Instalazioei dagokienez, gutxienez sei kaleko 1 atletismo-pista dituzte, 7 kirol-pabiloi estali, 12 tenis-pista eta 14 padel-pista. Halaber, 2.144 m² fitness-areto, 3.487 m² gimnastika-areto eta 3.186 m² ur berodun igerileku dituzte. Gainera, 20 spinning-bizikleta dauzkate areto bakoitzean. 11 futboleko 8 zelai dauzkate, eta belar artifizialekoak dira udalerrien % 71n. Ildo beretik, argi artifiziala dute zelai horien % 100ek. Belar artifizialeko 5-7ko futboleko 2 zelai ere badauzkate, baita argi artifiziala ere, udalerrien % 100ean.

Udalerri tipo honetan, 19 pilotaleku daude, eta horien % 68 estaliak dira.

Azkenik, 80 aldagela daude herritarrentzako.

2.4.11. Udalerri tipoaren profila. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

2.4.11.1 Udalerri tipoaren aldagai ekonomikoa. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

Aldagai ekonomikoan, profila 59. taulan jasotakoa litzateke

59. taula. Udalerri tipoen aldagai ekonomikoa. Euskadi 2018

100.001 BIZTANLE BAINO GEHIAGOKO UDALERRI TIPOEN ALDAGAI EKONOMIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
EKONOMIKOA	Udalaren aurrekontua	111.358.411,96 €
	Kirol Sailaren aurrekontua	4.704.304,59 €
	1. kapitulua. Langile-gastuak	1.149.235,80 €
	2. kapitulua. Ondasun arrunten eta zerbitzuen gastuak	2.828.128,64 €
	3. kapitulua. Tasengatiko diru-sarrerak eta beste batzuk	2.708.817,47 €
	5. kapitulua. Ondare-sarrerak	468.398,72 €
	Kiroleko gastua, guztira	3.963.482,74 €
	Kiroleko sarrerak, guztira	2.596.697,15 €
	Defizita (diru-sarrerak-gastuak)	-1.366.785,40 €
	Defizita, udal-aurrekontuari dagokionez	% 3
	Autofinantzaketa	% 48

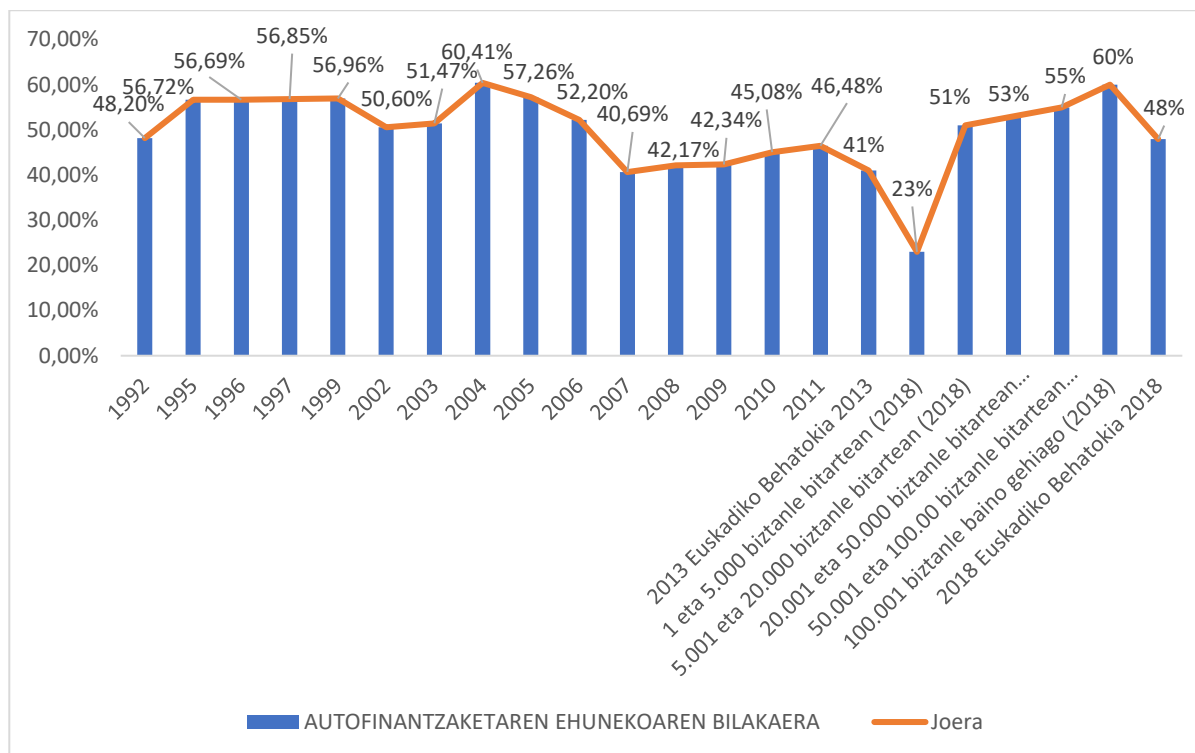
Kirolean egindako gastuak, aurrekontu osoari dagokionez	% 7
Gastua biztanle/urte	73,65 €
Diru-sarrera biztanle/urte	35,03 €
Defizita biztanleko	38,61 €
Ekarpen ekonomikoak - dirulaguntzak	397.236,14 €
Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak	47.739,36 €
Dirulaguntza bidezko ekarpen ekonomikoak - aurrekontu osoari dagokionez	% 0,61
Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpenak, aurrekontu osoari dagokionez	% 0,13
Kirol-arloan administrazio-emakidaren bat duten udalerriak	% 25

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018ko udalerrri tipo honen batez besteko aurrekontua 111.358.411,96 eurokoa da, eta hortik 4.704.304,59 € bideratzen dira Kirol Sailera, hau da, aurrekontu osoaren % 7. Zenbateko hori honela dago hainbanatuta kapitulua: 1. kapituluan, 1.149.235,80 € bideratzen dira langileen gastuetara, hau da, kirolerako aurrekontuaren % 24,42. 2. kapituluan, 2.828.128,64 € bideratzen dira ondasun eta zerbitzu arruntak eskuratzera, arloak behar bezala funtziona dezan. Horrek arloko gastuaren % 60,11 hartzen du.

Halaber, ikusi da kirol-arloak 2.708.817,47 €-ko diru-sarrerak jasotzen dituela 3. kapituluan, zerbitzu publikoak emateagatiko eta zerga-tasak ordaintzeagatiko kontraprestazio gisa. Azkenik, 5. kapituluan 468.398,72 € jasotzen ditu, ondare-errendimenduengatik. Hortik ondorioztatzen da kirol-arloko defizita -1.366.785,40 €-koa dela; hortaz, autofinantzaketa % 48koa da.

Martinek (2015) 2013ko Euskadiko Udal Kirolaren Behatokian kalkulatu zuen tokiko kirolaren autofinantzaketa % 41ekoa zela. Hortaz, adierazle horretan zazpi puntuko hobekuntza egon da.

Gainera, hainbat egileren hitzak oinarritzat hartuta, besteak beste, Diego (2000), Bidarratz (2009), García-Unanue eta Gallardo (2014) eta Teruelo (2006 eta 2012), Martín (2015) gai izan zen bere lanean Euskadiko autofinantzaketa-kontzeptuaren bilakaera irudikatzeko, eta orain irudi hori osatu egin da azterlan honetatik ateratako datuekin (ikus 40. grafikoa)

40. grafikoa. Udal-kirolaren autofinantzaketaren ehunekoaren bilakaera. Balioespenaren arabera, udalerriko herritar bakoitzeko kirol-arloan egiten den gastua 73,65 €-koa da urtean, eta diru-sarrerara, berriz, 35,03 €-koa.

Beste era batera esanda, herritar bakoitzeko defizita urtean 38,61 €-koa da.

Kirol-arloko defizitak udalaren defizitaren % 3 hartzen du.

Kudeaketa-ereduari dagokionez, 2016an, Macias eta Ruesgas-ek zenbatetsi zuten enpresa pribatuek udal-jardueren % 39,40 hartzen zutela beren gain, eta, hortaz, jardueren % 60,60aren kudeaketa publikoa eta zuzeneko zela. 2018ko Behatokiak egindako azterketatik ondorioztatzen da zuzeneko kudeaketa % 62koa dela, eta kudeaketa pribatuak, beraz, % 38a hartzen duela.

Udallerri tipo honetan, honako kudeaketa-eredu hauek erabili izan dira: Zeharkako kudeaketa (kanpoko enpresa bat kontratatzea), zuzeneko kudeaketa. Gazteria eta Kirola Saila, kiroldegia osorik kudeatzeko emakida, kudeaketa mistoa udalaren beraren eta enpresaren langileen artean, udaleko kirol-arloko sozietate anonimoa eta tokiko organismo autonomoa, Kirolaren Udal Institutua formarekin eta Udal Kirol Patronatu formatuan.

2.4.11.2. Udallerri tipoaren aldagai soziala. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

60. taula. Udallerri tipoen 1. aldagai soziala. Euskadi 2018

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA		
UDALERRI TIPOA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
	Kirol-instalazioetako erabiltzaile abonatuak	% 28

SOZIALA	Kirol-instalazioetako gizon abonatuak	% 14,5
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuak	% 13,5
	0-17 urte bitarteko abonatu guztiak	% 7
	0-17 urte bitarteko gizon abonatuak	% 4
	0-17 urte bitarteko emakume abonatuak	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 14
	18-64 urte bitarteko gizon abonatu guztiak	% 7
	18-64 urte bitarteko emakume abonatuak	% 7
	65 urte baino gehiagoko abonatu guztiak	% 2
	65 urte baino gehiagoko gizon abonatuak	% 1
	65 urte baino gehiagoko emakume abonatuak	% 1
	Kirol-instalazioetako ikastarogileak	% 12
	Kirol-instalazioetako gizon abonatuaren artean, ikastarogileak	% 5
	Kirol-instalazioetako emakume abonatuaren artean, ikastarogileak	% 6
	0-17 urte bitarteko ikastarogileak	% 3
	0-17 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 2
	0-17 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 2
	18-64 urte bitarteko ikastarogileak	% 7
	18-64 urte bitarteko gizon ikastarogileak	% 3
	18-64 urte bitarteko emakume ikastarogileak	% 5
	65 urte baino gehiagoko ikastarogileak	% 1
	65 urte baino gehiagoko gizon ikastarogileak	% 0,4
	65 urte baino gehiagoko emakume ikastarogileak	% 1
	Kirol-instalazioetako erabiltzaile federatuak	% 3
	Kirol egokitua egiteko eskaintza 1.000 biztanleko	0,05
	Desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak sustatzen dituzten udalerrriak	% 63
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, Espainiako klubei dagokienez	% 0,05
	Instalazioak erabiltzen dituzten klubak, EAEko klubei dagokienez	% 1

Kategoria honetan udaleko kirol-zerbitzuetara abonatura dauden erabiltzaileen batezbestekoa biztanleen % 28koa da. Horietatik % 14,5 gizonak dira % 13,5a emakumeak.

Datu horiei adin-tarteen arabera erreparatuta, ondorioztatu dugu abonatuaren % 7 adingabeak direla; % 14, aldiz, 18 eta 64 urte bitartekoak eta % 2, azkenik, 65 urte baino gehiagokoak.

Bestalde, biztanleriaren % 12k egiten ditu kirol-jarduerak ikastaro formatuan. Ikastaro horien % 3 adingabeei daude zuzenduta; % 7, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei eta % 1, bukatzeko, 65 urte baino gehiagokoei.

Solar eta Rojasek (2006) adierazi zuten kirol federatuak bat egiten duela udaleko kirol-zerbitzuekin hainbat puntu, interes eta laguntza-formulatan; izan ere, bi-biek dituzte kirola sustatzean oinarrituta dauden interes sozialak.

Hori klub federatuen udal-instalazioen erabileran ikus daiteke. Klubetan aritzen diren kirolariak biztanleriaren % 3 hartzen dute. Halaber, azpimarratu behar da udalerrri tipo hau Espainiako eta EAEko klubak % 0,05 eta % 1ekin, hurrenez hurren, dabilela lankidetzan. Kirol-klubek udaleko

kirol-instalazioak erabiltzeari dagokionez, 61. taulan daude jasota EAEko udalerrietan klubek zein kirol-modalitate praktikatzen duten udal-instalazioetan.

61. taula. Udalerrri tipoetan egiten diren kirol-modalitateak. Euskadi 2018

**UDALERRI TIPOETAKO KLUBEK KIROL-
INSTALAZIOETAN EGITEN DITUZTEN
KIROL-MODALITATEEN RANKINGA.
EUSKADIKO KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

KIROLA	KIROLA
<i>Futbola</i>	<i>Irristaketa artistikoa</i>
<i>Pilota</i>	<i>Abiadurako irristaketa</i>
<i>Areto-futbola</i>	<i>Petanka</i>
<i>Igeriketa</i>	<i>Softbola</i>
<i>Saskibaloia</i>	<i>Izotz-hockeya</i>
<i>Eskubaloia</i>	<i>Curlinga</i>
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	<i>Aikidoa</i>
<i>Arraunketa</i>	<i>Taekwondo</i>
<i>Judoa</i>	<i>Boleibola</i>
<i>Atletismoa</i>	<i>Karatea</i>
<i>Arku-tiroa</i>	<i>Mendi-lasterketak</i>
<i>Mendia</i>	<i>Urpekaritza</i>
<i>Belar-hockeya</i>	<i>BTT</i>
<i>Tenisa</i>	<i>Trial sina</i>
<i>Patin-hockeya</i>	<i>Iraupen-eskia</i>
<i>Txirrindularitza</i>	<i>Orientazioa</i>
<i>Padela</i>	<i>Wing-tsuna</i>
<i>Irristaketa artistikoa</i>	<i>Motoziklismoa</i>
<i>Piraguismoa</i>	<i>Kriketa</i>
<i>Ping-ponga</i>	<i>Skatea</i>
<i>Kirol egokitua</i>	<i>Automobilismoa</i>
<i>Linea-irristaketa</i>	<i>Patin-hockeya</i>
<i>Boxeoa</i>	<i>Beisbola</i>
<i>Errugbia</i>	<i>Halterofilia</i>
<i>Triatloia</i>	<i>Gimnastika artistikoa</i>
<i>Xakea</i>	<i>Bela</i>
<i>Arraun-surfa</i>	<i>Surfa</i>
<i>Herri-kirola</i>	<i>Badmintona</i>
<i>Waterpolo</i>	<i>Squasha</i>
<i>Ehiza</i>	<i>Eskrima</i>
<i>Bola-jokoa</i>	<i>Billarra</i>
<i>Frontenisa</i>	<i>Plater-tiroketa</i>

Udal-instalazioetako erabiltzaileen datuak 2013ko behaketako datuekin erkatu dira 62. taulan.

62. taula. Erabiltzaileen konparazioa, 2013 eta 2018ko behaketen artean

**ABONATUEN, IKASTAROGILEEN ETA FEDERATUEN
KONPARAZIOA 2013 ETA 2018KO BEHAKETEN ARTEAN**

ERABILTZAILE MOTA	2013	2018
<i>Abonatua</i>	% 30	% 28
<i>Ikastarogilea</i>	% 10	% 12
<i>Federatua</i>	% 5	% 3

Desgaitasuna duten pertsonen dagokienez, azpimarratu behar da EAEko udalerrien % 63k dituztela talde horri bereziki zuzendutako jarduerak.

63. taula. Udalerri tipoen 2. aldagai soziala. Euskadi 2018

ALDAGAI SOZIALAREN PROFILA		
UDALERRI TIPOA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
SOZIALA	Eskainitako kirol-jardueren kopurua	62
	0-17 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 30
	18-64 urte bitartekoei eskainitako kirol-jarduerak	% 59
	65 urte baino gehiagokoei eskainitako kirol-jarduerak	% 11
	Beren kirol-jarduerari buruzko azterketak egiten dituzten udalerriak	% 34
	Beste sail batzuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 78
	Berdintasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 91
	Integrazio Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 39
	Gizarte Zerbitzuen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 76
	Droga-mendekotasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 33
	Osasun Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 58
	Hezkuntza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 68
	Hirigintza Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 61
	Ingurumen Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 41
	Turismo Sailarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 56
	Osakidetzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 83
	Aldundiarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 77
	Eusko Jaurlaritzarekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 52
	Kirol-arloko enpresa pribatuekin harremanetan daudela baieztatzen duten udalerriak	% 28
	Herritarren parte-hartzea partaidetza-kanalen bidez sustatzen duten udalerriak	% 65
	Herritarren udal-zerbitzuekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 70
	Herritarren kirolarekiko gogobetetze-maila neurtzen duten udalerriak	% 22
	Kirol egiten ez dutenek zergatik egiten ez duten neurtzen duten udalerriak	% 13
	Biztanle sedentarioak kirola egitera erakartzeko neurriak garatzen dituzten udalerriak	% 58
	Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua duten udalerriak	% 22
	Beren herritarrei ondoko udalerriko kirol-zerbitzua erabiltzeko aukera ematen dieten udalerriak	% 41
Modu batera edo bestera udalerrien partaidetza duten kirol-ekitaldien batezbestekoa	130	

Euskadiko Udal Kirol Behatokiko 2018ko udalerri tipo honek 62 jarduera eskaintzen dizkie, batez beste, bere herritarrei. Horien % 30, zehazki, 0 eta 17 urte bitartekoei daude zuzenduta; % 59, berriz, 18 eta 64 urte bitartekoei eta gainerakoa, hau da, % 11 65 urte baino gehiagokoei. "Pertsona nagusien" azken datu horri dagokionez, honako hau dio García Leandrez-ek (2006): *udal-kirolaren ikuspegitik, kolektibo hori ezin da inola ere ahaztu kudeaketa-plangintzetan*. Alabaina, ikus daitekeenez, kirol-eskaintzaren ehunekorik txikiena dago haiei zuzenduta EAEko udalerrietan.

Udalerrien % 34k diote aztertu egiten dutela beren udalerrietako kirol-jarduera. Egindako azterketak 64. taulan daude jasota.

64. taula. Udalerriek beren kirol-jarduerari buruz egindako azterketak

Beren udal-errealitateko kirolari buruz egindako azterketak.

Udalak eskaintzen dituen kirol-jardueretako parte-hartzaileen estatistikak egiten dira

Gogobetetasun-inkestak

Emakumeek eta gizonen udal-kirolean duten egoerari buruzko diagnostikoa

Urteko memoria

Udalerriko instalazio eta kaleetan egindako kirol-ekitaldiei buruzko hiruhilekoko txostena

Kirol-kluben egiturari buruzko txostenak

Herritarren kirol-ohiturak eta ohitura osasungarriak - instalazioak eta kirol-jarduerak

Erabiltzaileen gogobetetasun-maila

Hainbat jardueretako ate irekien egunak

Emakumeek eskola-kirolean duten parte-hartzearen analisia

Jarduera fisikoa eta kirol-jarduera planifikatzeko azterlana

Kirol-plan estrategikoa

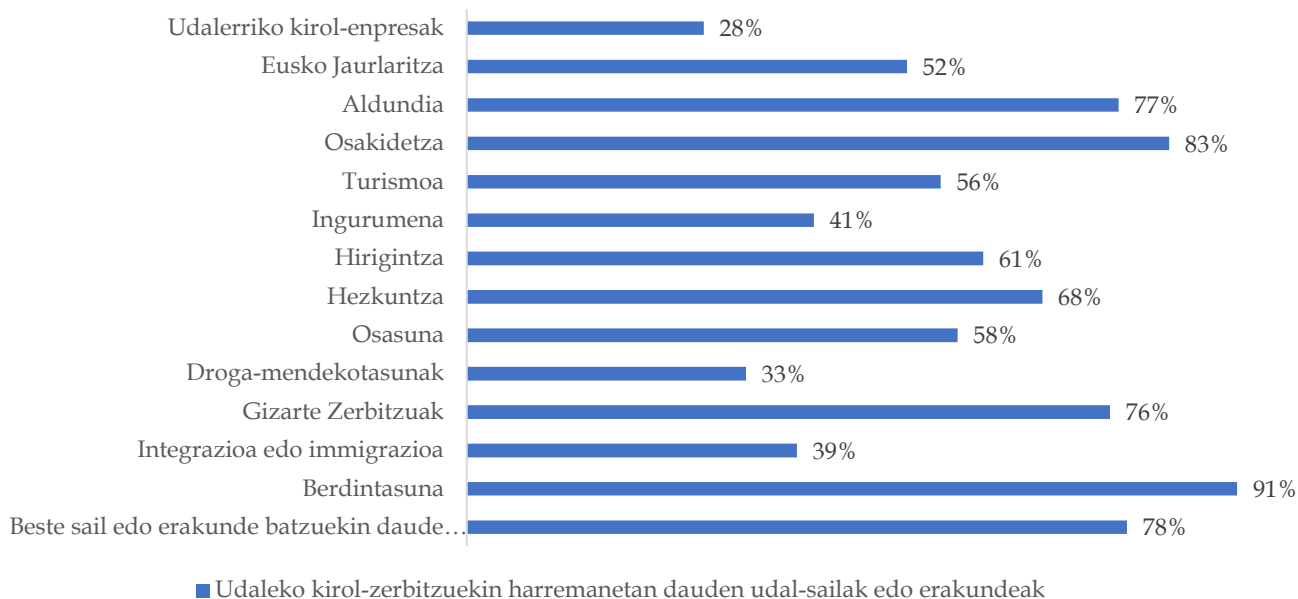
Ausartuko gara esatera udal-kirolaren kudeaketa zeharkakoa dela eta hainbat eragile eta erakunde behar dituela zerbitzu publiko integrala emateko. EBren arabera (2010), ezinbestekoa da kirolean parte hartzen duten sail eta erakundeen arteko lankidetzak, esku-hartze eta lankidetzak publiko-pribaturako estrategiak sortu eta tokiko eragileak gehiago inplikatzeko.

Elkarrekotasun hori ikusteko, erabaki da Kirol Sailak eta gainerako sailek zein harreman duten aztertzea, zehazki, udal-kiroleko balizko parte hartzaileen esku-hartzea analizatze aldera. Edonola ere, ezin da sektore pribatua ahaztu, udalerrietan kirola sustatzeko egituraren baitan beste zutabe bat baita: “eskaintza pribatuak eta publikoak bat egiten dutela dirudi, eta adostasun horrek partekatutako hiru zutabe ditu oinarrian: kirola eta osasuna batera identifikatu behar dituzte euskal herritarrek” Los Arcos (2016).

Hortik ondorioztatzen da kirol-zerbitzuen % 78 harremanetan dagoela udaleko beste sail batzuekin eta/edo beste erakunde batzuekin. Udaleko beste sail batzuekin edo beste erakunde batzuekin harremana duten udalerrien laginak 41. grafikoan adierazitako moduan interakzionatzen du.

Udalerri tipoetako kirol-zerbitzuen harremanak beste sail edo erakunde batzuekin (% 78). Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

41. grafikoa. Udalerri tipoen erakunde-harremanak. Euskadi 2018.

2018ko udalerri tipoaren lankidetzen deskribapena 65. taulan ikus daiteke.

65. taula. Beste sail batzuekiko edo administrazioko beste organismo batzuekiko lankidetzak

Beste sail batzuekiko edo administrazioko beste organismo batzuekiko lankidetzaren deskribapena

Informazioa edo dirulaguntzak eskatzea

OSAKIDETZAREKIN: kirol-orientaziorako zerbitzua

Aldundiarekin: Hezikiren topaketak, eskola-kirola, kirol jaiak

Osasun Sailarekin: parke bio-osasungarria

Berdintasun Sailarekin: BERDINTASUN AUTOBUSA (berdintasunaren aldeko autobusa)

Hainbat erakunderekin (Osakidetza, ikastetxeak, kultura) Udalerri aktiboa

Turismo Sailarekin, BTT MARTXA TURISTIKOA

Hirigintza Sailarekin, instalazioen diseinuan

Euskara Sailarekin

Euskadiko tokiko erakundeek % 28k adierazi dute harremanetan daudela kirol-arloko sektore pribatuarekin, kirola modu koordinatuan sustatze aldera. Aintzat hartu behar da, dena den, herritar kopuru txikia duten udalerri askok ez dutela beren udalerrietan kirol-arloko enpresa pribaturik. Lankidetzak horiek 66. taulan daude jasota.

66. taula. Kirol-arloko sektore pribatuarekiko lankidetzak

Kirol-arloko sektore pribatuarekiko lankidetzen deskribapena

Merkatarien Elkartearekin kirol egokituari buruzko nazioarteko hitzaldi bat antolatzeko

Udalerriko bi gimnasio pribatuekin espazio publikoan antolatzen diren jardueren esparruan

Lankidetzeta udalerrian jarduera fisikoa eta kirola sustatzeko

Halaber, garrantzitsua da herritarrek aktiboki parte hartzea; horretarako, beren eskaerak eta iritziak zuzenez jasotzea ahalbidetuko duten espazioak sortu behar dira, hartzen diren erabakiak aurretiaz ezagutzen diren beharrianak betetzera bideratu daitezten. Iturrioz, Miranda eta Valverde (2016). Kasu honetan, arestian aipatutako horretan jarri da arreta; horrela, aztertu egin da nola jarduten duten Euskal Autonomia Erkidegoko udalerriek beren herritarrek duten pertzepzioari dagokionez.

Ondorioa da, kirol-arloan, EAEko udalerrien % 65ek ematen dutela aukera herritarrek kirol-zerbitzuen bilakaeran parte hartu eta beren iritzia emateko. Halaber, udalerrien % 70ek baloratzen dute herritarrek udal-zerbitzuekiko duten gogobetetze-maila Aldiz, herritarrek beren kirol-jarduerarekiko duten gogobetetze-maila pertsonala baloratzen duten galdetu zitzaizenean, laginekiko udalerrien % 22k bakarrik erantzun zuten baietz.

Euskadiko kirol-zerbitzu batzuek eskaintzen dituzten kirolei buruzko txosten bateratuak egiten dituzte, herritarrei kirolaren kudeaketaren bilakaeraren berri emateko.

Herritarrek jasotzen duten zerbitzuarekiko zein iritzi duten jakiteko, kexa- eta iradokizun-orriak, webguneak, sare soziala, foroak eta erabiltzaileentzako gogobetetasun-inkestak erabiltzen dira. Gainera, topaketa-foroak ere antolatzen dira, besteak beste: Kirol Batzorde Parte-hartzailea, Kirolaren Mahaia, Udaleko Kirol Batzordea, Kirolaren Aholku Kontseilua, Osasunaren Mahaia eta Eskola Kirolaren Mahaia. Bildutako emaitzei jarraikiz, horietan guztietan biltzen dira eskola-, kirol-, gizarte- eta osasun-arloko hainbat erakunde.

Halaber, parte-hartze prozesuak antolatzen dira araudiak eta erregelamenduak prestatzeko, instalazioak diseinatzeko, gobernantza-eredua definitzeko eta aurrekontu parte-hartzaileak egiteko.

Bide horiek guztiek erabilia errazten dute EAEko udalerriek erabiltzaileen eta udalen arteko interakzioa, kirol-zerbitzuari buruz duten iritzia zein den jakite aldera.

2016an, Iturrioz, Miranda eta Valverdek esan zuten Euskadiko udal-erronka nagusienetako bat hau dela: *“udal-egitasmoa berehala zentratu behar da jarduera fisikoa baldintzatzen duten faktoreetan. Zuzenean jardun beharko luke beren bizitzetan jarduera fisikoa txertatzeko jarrera, interes edo asmoa duten arren, borondate hori ekintza bihurtzeko gai ez diren herritar talde handietan eragiten duten faktoreetan.*

Gauzak horrela, ezinbestekoa zen udal-kirolak herritar ez-aktiboekiko nola jarduten duen egiaztatzea. Puntu honetan ondorioztatu da EAEko udalerrien % 13k neurtzen dituztela kirolik egiten ez duten herritarrek kirolik ez egiteko dituzten arrazoiak. Gainera, udalerrien % 58k neurriak ezartzen dituzte herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko, 67. taulan ikus daitekeen bezala.

67. taula. Herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko egiten diren jarduerak

Herritar sedentarioak kirola egitera erakartzeko egiten diren jarduerak

*Herritar horiei beren-beregi helaraztea eskaintzen diren jardueri eta antolatzen diren ekitaldiei buruzko informazioa, besteak beste
Emakumeentzako runner-ak*

Oinez egiteko ibilaldiak hirugarren adinekoentzat

Jarduera fisikorako orientazio-zerbitzua OSAKIDETZAREKIN batera

Langile kualifikatuek zuzendutako jarduera fisikoak

Kirola egitea sustatzen duten egun bereziak: Kirol jaia, mendi-ibilaldiak, BBT

Ibilbide osasungarriak

Parke bio-osasungarriak

Hainbat jardueretako ate irekien egunak

Kirol-, nutrizio- emozio-orientazioa eta -aholkularitza emateko udal-zerbitzua

Urteko publizitate-kanpainak

Tokiko osasun-sarea

Belaunaldi arteko proiektua, pertsona nagusiekin

Kontzientziazio-kanpainak, hitzaldiak, etab.

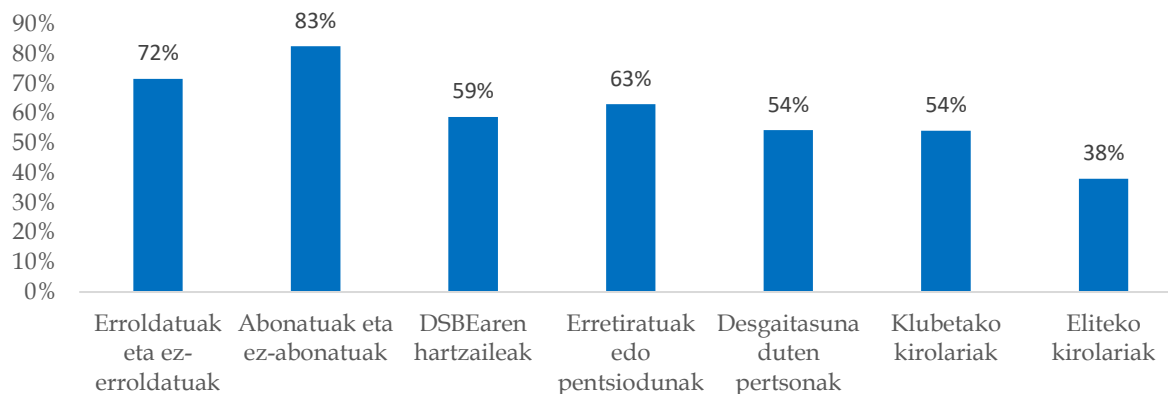
Mugikortasun-tailerrak

Jarduera fisikoa sustatzea Bigarren Hezkuntzako ikasleen artea

Jarduera fisikoa "nahieran" eskaintzea ikastetxei, eskolak bukatu ondoren egiteko

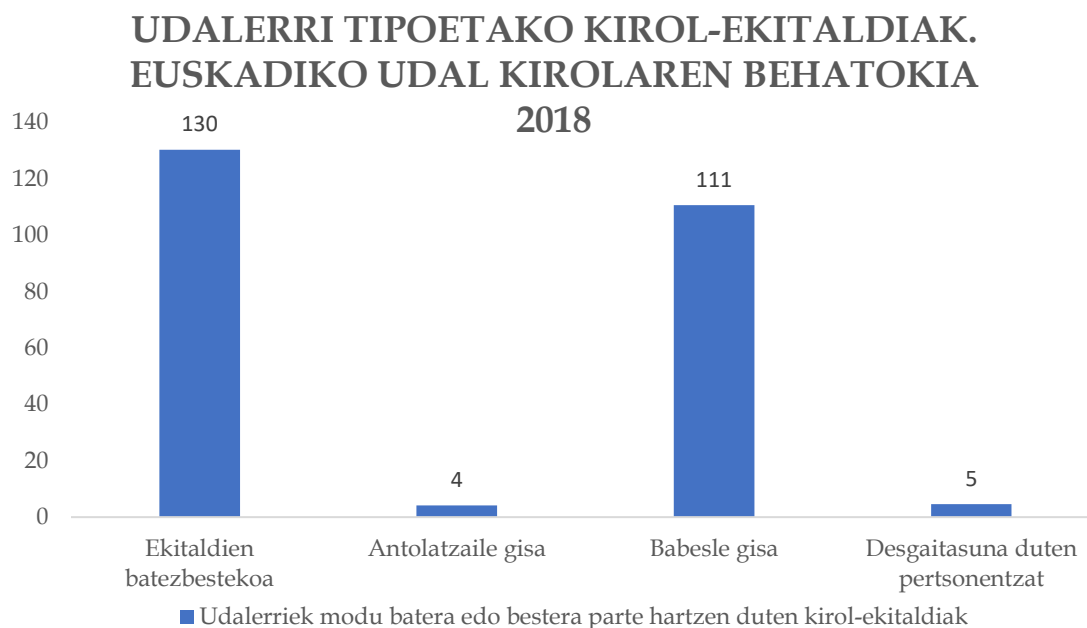
Udalen % 22an du tokia kirolak familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzuan.

ERABILTZAILE-PROFILAREN ARABERA TASA EZBERDINA ERABILTZEN DUEN 2018KO EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIKO UDALERRI TIPOAREN EHUNEKOA

42. grafikoa. Udalerri tipoetako erabiltzailearen arabeko tasak. Euskadi 2018

EAEko udalerriek udal-instalazioetarako sarbideari eta beren kirol-eskaintzari (ikus 42. grafikoa) zein tarifa ezartzen dieten aztertzen badugu, ikus daiteke udalerrien % 83k tarifa ezberdinak erabiltzen dituztela erabiltzaileak abonatuak diren ala ez. Halaber, prezioak ezartzerako orduan, udalerrien % 72k aintzat hartzen dute erabiltzaileak udalerrian erroldatuta dauden; % 59k DSBEa jasotzen duten; % 63k erretiratuak edo pentsiodunak diren; % 54k desgaitasuna duten pertsonak diren; % 54k beren kirol-instalazioak erabiltzen dituzten klubetako kirolariak diren eta % 38k eliteko kirolariak diren.

43. grafikoa. Udalerrri tipoetan egiten diren kirol-ekitaldien kudeaketa. Euskadi 2018

Euskadiko kirol-ekitaldiei buruz hitz egiteko, Shone eta Parryk (2001) proposatzen duten ikuspegi zabala hartuko dugu aintzat azterlan honetan, hau da: «ezohiko egoeretan sortzen diren fenomenoak, eguneroko jardueran presente ez dauden helburuak dituztenak: aisialdikoak, kulturalak, pertsonalak edo antolakuntzakoak izan daitezke. Horien guztien azken xedea da pertsona talde bat ilustratzea, ospatzea, entretenitzea edo beren esperientziari erronka jotzea». Beharbada hau gehitu beharko litzateke azken esaldi horretan “eta kirol-jarduera oro har sustatzea edo kirol-modalitate jakin bat bultzatzea”.

Honako hau diote Murua, Vallejo eta Zabalak (2016) kirol-ekitaldiak sustatzeari dagokionez: “euskal erakundeek kirol-jarduerak sustatzeko ematen duten babes ekonomikoa izan ohi da funtsean, beste baliabideak ere ematen dituzte. Edonola ere, izan giza baliabideak edo baliabide materialak, gastu bat eragiten diote erakundeari berari”. Behatokiak ondorioztatu du kirol-ekitaldietara bideratzen den laguntza ekonomikoa udalerrri tipoaren aurrekontu orokorreko % 0,13 dela.

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiko 2018ko udalerrri tipoan, 130 kirol-ekitaldi antolatzen dira Batez beste. Aldiz, kirol-ekitaldietan duen parte-hartzea aztertzeke adierazleen batezbestekoak aditzera eman du urtean 6 ekitaldi antolatzen dituela, 111 ekitaldi babesten dituela eta 5 ekitaldi antolatzen dituela desgaitasuna duten pertsonentzat (ikus 43. grafikoa).

Honako hau da Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiko 2018ko Udalerri tipo honetan, modu batera edo bestera udaleko kirol-zerbitzuaren parte-hartzea duten ekitaldiak antolatzen dituzten kirolen rankinga. (ikus 68. taula).

68. taula. Udalerri tipoetan antolatzen diren ekitaldietako kirol-modalitateak. Euskadi 2018

**UDALERRI TIPOAN ANTOLATZEN DIREN
EKITALDIETAKO KIROLLEN RANKINGA.
EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

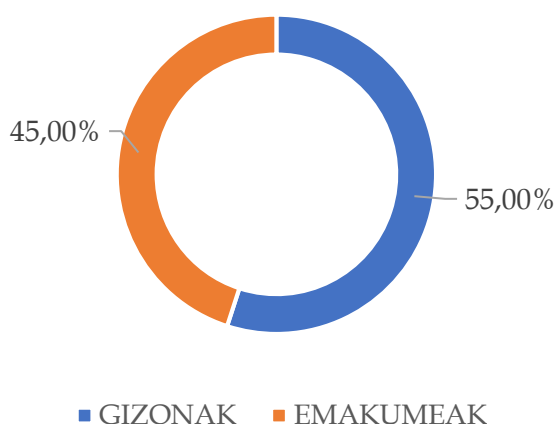
KIROLA	KIROLA
<i>Futbola</i>	<i>Tenisa</i>
<i>Saskibaloia</i>	<i>Dardoak</i>
<i>Eskubaloia</i>	<i>Kalistenia</i>
<i>Pilota</i>	<i>Defentsa pertsonala</i>
<i>Running-a</i>	<i>Izotz-irristaketa</i>
<i>Txirrindularitza</i>	<i>Arraunketa</i>
<i>Areto-futbola</i>	<i>Mendia</i>
<i>Karatea</i>	<i>Eskrima</i>
<i>Tenisa</i>	<i>Piraguismoa</i>
<i>Gimnastika erritmikoa</i>	<i>Triatloia</i>
<i>Errugbia</i>	<i>Boleibola</i>
<i>Atletismoa</i>	<i>Xakea</i>
<i>Igeriketa</i>	<i>Arraun-surfa</i>
<i>Ping-ponga</i>	<i>Irristaketa</i>
<i>Herri-kirola</i>	<i>Patin-hockeya</i>
<i>Irristaketa artistikoa</i>	<i>Skatea</i>
<i>Arku-tiroa</i>	<i>Boxeoa</i>
<i>Orientazioa</i>	<i>Desgaitasuna duten pertsonentzako kirola</i>
<i>Automobilismoa</i>	<i>Badmintona</i>
<i>Txirrindularitza</i>	<i>Herri-kirola</i>
<i>Linea-irristaketa</i>	<i>Ultimate</i>
<i>Taekwondo</i>	<i>Bela</i>
<i>Dantza</i>	<i>Urpeko kirolak</i>
<i>Eskalada</i>	<i>Halterofilia</i>
<i>Menditraila</i>	<i>Squasha</i>
<i>Boxeoa</i>	<i>Waterpolo</i>
<i>Linea-hockeya</i>	<i>Plater-tiroketa</i>
<i>Eskrima</i>	<i>Billarra</i>
<i>Tiroketa olinpikoa</i>	<i>Judoa</i>
<i>Bela</i>	<i>Kayaka</i>
<i>Errugbia</i>	<i>Karatea</i>
<i>Heziki</i>	<i>River-line-a</i>

<i>Padela</i>	<i>Trial sina</i>
<i>Arku-tiroa</i>	<i>Boulderra</i>
<i>BTT</i>	<i>Indoor irristaketa</i>
<i>Kick Boxing-a</i>	<i>Roller-eskia</i>
<i>Dantza modernoa</i>	<i>Nordic Walking-a</i>
	<i>Bola-jokoa</i>

2.4.11.3. Udalerri tipoaren langileen aldagaia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

Udalerri talde honek 2 langile behar ditu mila biztanleko, eta profil honetako udalerrietan, batez beste, 75 langile behar dira kirol-zerbitzua emateko. Azterlan honetako emaitzak eta Adimen Investigación-ek (2016) egindako lanekoak oso ezberdinak dira. Behatoki honetan, sexuaren arabera aldeak aztertu eta ondorioztatu da udalerrietako kirol-arloko langileen % 55 gizonak direla eta % 45a emakumeak. Aldiz, beste lan horretatik ateratako datuari erreparatuta, Euskadin kirol-arloan lan egiten duten 19.703 langileetatik % 26,9 bakarrik dira emakumeak, eta % 73,1a, aldiz, gizonak.

UDALERRI TIPOETAKO LANGILEEN ehunekoa, SEXUAREN ARABERA. EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018

44. grafikoa. Udalerri tipoetako langileen banaketa, sexuaren arabera. Euskadi 2018

Kirol-kudeaketako adituaren rola funtsezkoa izango da egungo eta etorkizuneko biztanleriaren kudeaketan (López eta Luna-Arocas, 2000). Erabat ados gaude horrekin, eta, hain zuzen, hortik dator EAEko udalerrietan kirol-arloko arduradun teknikoaren figura doitzeko beharra.

Euskal Autonomia Erkidegoan 1.723 pertsona daude kirol-zuzendari karguan (Adimen Investigación, 2016).

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiaren 2018ko udalerrri tipoari erreparatuta, arduradun teknikoa 48 urteko gizona da udalerrrien % 77an. Erkidego osoari erreparatuta, ostera, kirol-zuzendarien % 81,8 dira gizonak (Adimen Investigación, 2016), eta 43 urte dauzkate batez beste.

Horrez gain, Behatokia ohartu da arduradun teknikoen % 86 Jarduera Fisikoaren eta Kirolen Zientzietako lizentziaduna edo graduaduna dela, eta % 75ek kirol-arloko masterren bat ere badutela. Erkidegoa osoan, aldiz, kirol-arloko zuzendarien % 50,1 baino ez dira graduadunak edo lizentziadunak, eta horietatik % 12,1ek dute graduondoko prestakuntza, Adimen Investigación erakundeari jarraikiz (2016).

Halaber, teknikari horrek 14 urte eta erdi daramatza kirol-arloko arduradun tekniko karguan, eta 16 urte udalerrian lanean. (ikus 69. taula).

69. taula. Udalerrri tipoetako arduradun teknikoaren profila. Euskadi 2018

**UDALERRI TIPOETAKO KIROL-ARLOKO ARDURADUN TEKNIKOAREN PROFILA.
EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO	LZn sartuta dago	% 78
	Kirol-arloko arduradun tekniko nagusiaren batezbesteko adina	48 urte
ARDURADUN TEKNIKO NAGUSIA	Sexua: gizona	% 77
	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako lizentziaduna	% 86
	Masterren bat egin du	% 75
	Kirol-arloko arduradun lanpostuan egondako batez besteko denbora	14 urte
	Udalerrian lan egindako batez besteko denbora	16 urte

Udalerrri tipo honetako kirol-arloko arduradun politikoaren profilari erreparatuta, udalerrrien % 72an gizona da, 45 urtekoa, eta batez beste 4 urte darama karguan. Arduradun politikoaren % 45ek kirol-arloko titulazio akademikoak dauzkate, % 78k kirola egiten dute eta % 68 ordezkatzan duen udalerriko kirol-kluben bati lotuta dago edo egon da. (ikus 70. taula).

70. taula. Udalerrri tipoetako arduradun politikoaren profila. Euskadi 2018

**UDALERRI TIPOETAKO KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOAREN PROFILA.
EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIKO 2018**

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO ARDURADUN POLITIKOA	Kirol-arloko arduradun politikoaren batezbesteko adina	45 urte
	Sexua: gizona	% 72
	Kirol-arloko titulazio akademikoak	% 45
	Kirol-arloko zinegotzi lanpostuan egondako batez besteko denbora	4 urte
	Kirol-arloko zinegotzia kirolaria da	% 78
	Kirol-arloko zinegotzia klubei lotuta dago edo egon da	% 68

EAEko udalerrien % 36k adierazi dute kirol-arloko aholku-organoak dituztela. Zehazki, hauek: Kirolaren Mahaia, Kirolaren Aholku Kontseilua, Kirolaren Batzorde Parte-hartzailea, Udaleko Kirol Batzordea, Osasunaren Mahaia eta Eskola Kirolaren Mahaia. Ikus 71. taula.

71. taula. Udalerri tipoetako aholku-organoak. Euskadi 2018

UDALERRI TIPOETAKO KIROL-ARLOKO AHOLKU-ORGANOEN PROFILA. EUSKADIKO UDAL
KIROLAREN BEHATOKIKO 2018

ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
KIROL-ARLOKO AHOLKU- ORGANOAK	Kirol-arloko aholku-organoak dauzkaten udalerrien ehunekoa	% 36
	Aholku-organoaren izena: <ul style="list-style-type: none"> • Kirolaren Mahaia • Kirolaren Aholku Kontseilua • Kirol Batzorde Parte-hartzailea • Udaleko Kirol Batzordea • Kirolaren Aholku Kontseilua • Osasunaren Mahaia • Eskola Kirolaren Mahaia. 	

2.4.11.4. Udalerri tipoen aldagai teknikoa. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

Iturrioz, Miranda eta Valverde (2016) azpimarratu zuten oso garrantzitsuak direla sektore publikoa eta tokiko administrazioa Euskadiko kirolean. Euskadiko Kirol Instalazioen Erroldari (2020) jarraikiz, Euskadin 4.617 kirol-instalazio dago. Iturrioz, Miranda eta Valverderen (2016) arabera, Euskadiko instalazioen % 78 titulartasun publikokoak dira, eta horietatik % 92 tokiko administrazioari dagozkio. Hortaz, agerikoa da Behatoki honetan egokia zela herritarrek kirol-instalazio horien zein ehuneko duten eskuragarri egiaztatzea.

72. taula. Udalerri tipoetako aldagai teknikoa. Euskadi 2018

UDALERRI TIPOETAKO ALDAGAI TEKNIKOAREN PROFILA. EUSKADIKO KIROLAREN UDAL BEHATOKIA 2018		
ALDAGAIA	ADIERAZLEA	Batezbestekoa
TEKNIKA	Atletismo-pistak mila biztanleko	0,1
	Pabiloi estaliak mila biztanleko	0,4
	Tenis-pistak mila biztanleko	0,4
	Padel-pistak mila biztanleko	1
	Fitness-aretoen m ² -ak mila biztanleko	84
	Gimnasia-aretoen m ² -ak mila biztanleko	105
	Areto bakoitzeko spinning-bizikleta kopurua 1.000 biztanleko	6
	Ur berodun igerilekuen m ² -ak mila biztanleko	118
	11ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,1
	Belar naturaleko 11ko futbol-zelaiak	% 21
	Belar artifizialeko 11ko futbol-zelaiak	% 70
	Argia duten 11ko futbol-zelaiak	% 83
	5-7ko futbol-zelaiak mila biztanleko	0,2
	Belar naturaleko 5-7ko futbol-zelaiak	% 19
	Belar artifizialeko 5-7ko futbol-zelaiak	% 79

Argia duten 5-7ko futbol-zelaiak	% 83
Pilotalekuak mila biztanleko	0,3
Estalitako pilotalekuak	% 64
Estali gabeko pilotalekuak	% 36
Aldagelak mila biztanleko	1
Bizikleta-bidea edo bidegorria dutela adierazten duten udalerriak	% 73
Kaleko gimnasioak edo gimnasio bio-osasungarriak dituztela adierazten duten udalerriak	% 82
Erabilera libreko kirol-instalazio irekiak dituzten udalerriak	% 69
Kaleetan edo parkeetan jarduera fisikoa egiteko jolasak dituzten udalerriak	% 10

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokiko 2018ko udalerrri tipo honek honako hauek eskaintzen dizkio bere herritarrei, kalkuluak 1.000 biztanleko eginda: 0,1 atletismo-pista, 0,4 kirol-pabiloi estali, 0,4 tenis-pista eta 1 padel-pista. 84 m² fitness-areto eta 105 m² gimnastika-areto dauzkate 1.000 biztanleko.

Areto bakoitzean, 6 spinning-bizikleta eskuratu daitezke 1.000 biztanleko. Igerilekuei dagokienez, 118 m² ur berodun xafla dago 1.000 biztanleko. Futbol-zelaiei erreparatuta, 11ko 0,1 futbol-zelai eta 5-7ko 0,2 futbol-zelai daude eskuragarri. Horietatik % 21 dira belar naturalekoak 11ko futbol-zelaietan eta % 19 5-7ko futbol-zelaietan. Aldiz, belar artifizialekoak dira 11ko futbol-zelaietan % 70 eta 5-7ko futbol-zelaietan % 79. Argi artifiziala dago 11ko futbol-zelaietan % 83an eta 5-7ko futbol-zelaietan % 83an.

1.000 pertsonako, 0,3 pilotaleku dago, eta horietatik % 64 estaliak eta % 36 estali gabekoak dira. Halaber, aldagela bat dute 1.000 biztanleko.

Muruari (2014) jarraikiz, ezinbesteko da hirigintza-arloan jarduera fisikoa aintzat hartzea, besteak beste hiri-plangintzan, hiri-espazioak dinamizatzeko programetan, mugikortasunaren dinamizazioan eta jarduera fisikoa sustatzeko hiri-espazioen diseinuan, eta arreta berezia eman behar zaie udal-kirolaren agendei.

Euskadiko herritarren kirol-jarduerari buruzko 2006ko datuei jarraikiz, orduan herritarren % 75ek egiten zuten kirola kalean, eta horren harira, De Mariak (2006) honako hau adierazi zuen: *“jendea kalera ateratzen da eta erori egiten dira kiroldegiko hormak”*. Horregatik, azterlan honetan saiakera bat egin da aztertzeko udalek nola erabiltzen duten hirigintza kirola sustatzeko, kirol-instalazioen diseinutik eta funtzionaltasunetik, eta jarduera fisikoa eta kirola egiteko baliabide eta azpiegituren erroldetatik haratago.

Euskadiko Kirol Instalazioen Erroldari jarraikiz (2020), erkidegoan kirola egiteko 10.616 gune eta kirola egiteko 10.781 gune osagarri daude. Behatoki honetan, ikusi dugu kalean edo erabilera libreko instalazio irekietan kirola egiteari dagokionez, udalerrien % 13k dituztela bidegorriak edo bizikleta-bideak eta oinezkoentzako bideak. Gimnasio bio-osasungarriei eta kaleko gimnasioei

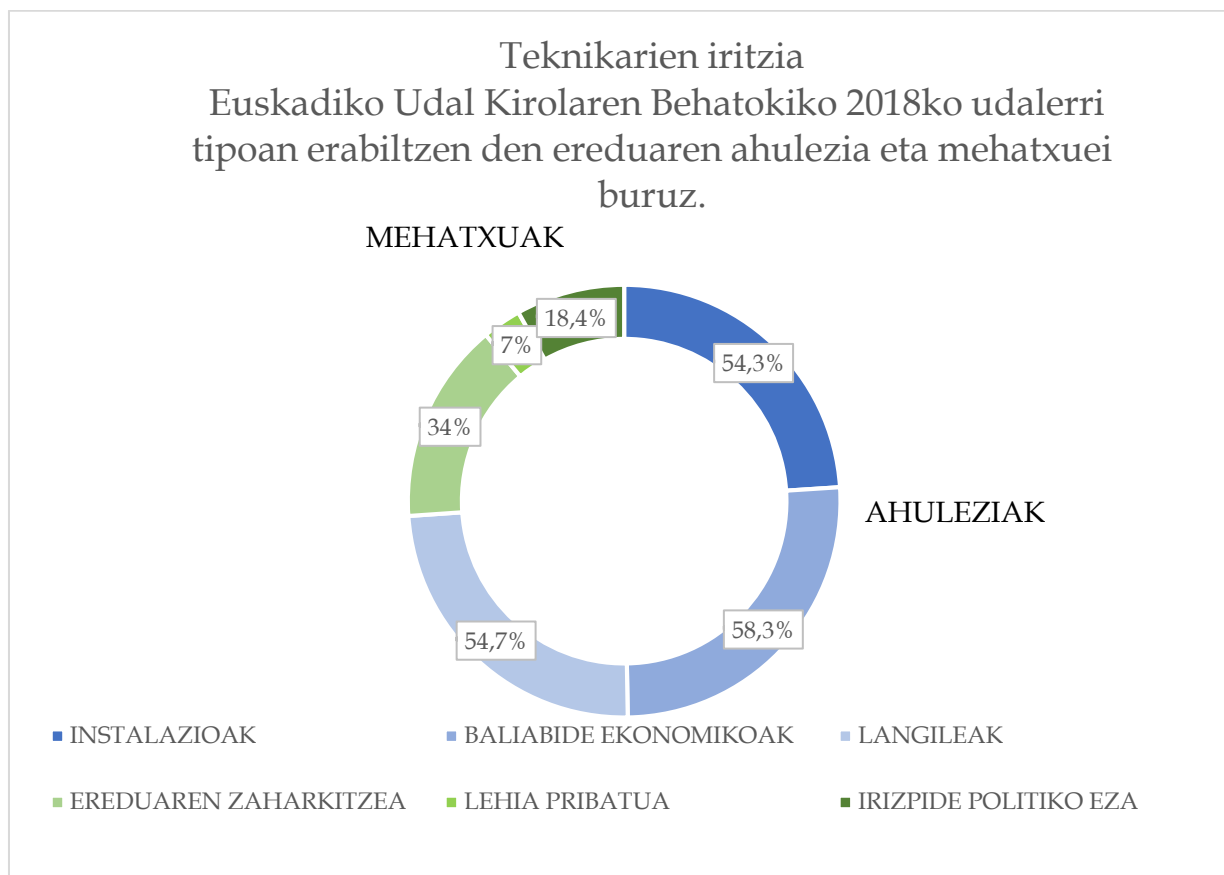
dagokienez, udalerrien % 82k dauzkate mota horretako instalazioak. Jarduera fisikoa eta kirola sustatzen duten jolasei dagokienez, % 10ean daude. Halaber, udalerrien % 69k dauzkate erabilera libreko instalazioak hainbat kirol egiteko. Erabilera libreko instalazioen rankinga ageri da 73. taulan.

73. taula. Udalerri tipoetan dauden erabilera libreko instalazioak. Euskadi 2018

Udalerriek kirola sustatzeko lagatzen dituzten erabilera libreko instalazioak

<i>Futbol-areto pista</i>
<i>Eskubaloi-pista</i>
<i>Saskibaloi-pista</i>
<i>Tenis-pista</i>
<i>Ezkerparetako pilotalekua</i>
<i>Eskuin-paretako pilotalekua</i>
<i>Bolatokia</i>
<i>Tenis-pista</i>
<i>Rokodromoa</i>
<i>Skate park-a</i>
<i>Ping-ponga</i>
<i>Piraguan ibiltzeko eremua</i>
<i>Futbol-zelaia</i>
<i>Atletismo-pista</i>
<i>Tuta</i>
<i>Petanka</i>
<i>Kalba</i>
<i>5-7ko futbol-kantxa</i>
<i>Ping-pong pista</i>
<i>Bola-jokorako pista</i>
<i>Erabilera anitzeko pistak</i>
<i>Tenis-pistak</i>
<i>Atletismo-pista</i>

2.4.11.5. Udalerrri tipoetako kirol-arloko teknikari arduradunen iritziaren aldagaia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

45. grafikoa. Udalerrri tipoetako teknikarien iritzia. Euskadi 2018

Udalerrri tipo honetako arduradun teknikoek iritziak, honako hauek dira ahuleziak: % 54ren ustez, instalazioak; % 58ren ustez, baliabide ekonomikoak eta % 55en ustez, langileak. Bestalde, eredu zaharkitzea, lehia pribatua eta irizpide politiko eza dira mehatxu nagusiak, teknikarien % 34, % 7 eta % 18ren iritziak, hurrenez hurren.

Gainera, aditzera eman dute ereduaren zaharkitzeari zabalkuntza faltaren eta herritarren ulermen ezaren ikuspegitik heldu behar zaiola; izan ere, administrazio-emakidak egin izan dira zerbitzuetan, eta, ondorioz, herritarrek uste dute organo pribatua dela.

Ildo beretik, adierazi dute ondo definitu eta koordinatutako jarraibideak, irizpideak eta norabide politikoa behar direla.

Horrez gain, iruditzen zaie kirol-arloko aholkularitza-batzorde edo aholku-organoren batekin lan egin beharko litzatekeela. Hori gutxi balitz bezala, aldarrikatu dute ereduak aintzat hartu behar dituela herritarren kolektibo ezberdinak, ikastetxeak, klubak eta beren interesak, eta horiek

guztiak kontuan hartuta zehaztu behar dela udalerrriak kirolaren eta jarduera fisikoaren esparruan izango duen ikuspegia.

Teknikarien aburuz, gainera, kirol-arloan gabezia handiena duen alderdia herritar sedentarioak aktiboago bihurtzeko saiakera da. Izan ere, ez da herritarrengana iristen, eta, ondorioz, herritarrak ez dira jarduera fisikoa egitera motibatzen. Bestalde, teknikarien aburuz badago zer hobetu premia bereziak dituzten pertsonen inklusioan, orain arte egindako lana ez baita bikaina.

Egia da desgaitasuna duten pertsonentzako jarduerak daudela, baina horrek ez du inklusioa sustatzen.

Gainera, uste dute administrazio-emakidak instalazioen erabilera pribatiboa egiteko erabili direla.

Zer iritzi duzu zure udalerriko kirol-arloko zuzendaritza politikoari buruz? galderaren erantzunak 74. taulan jaso genituen.

74. taula. Teknikarien iritzia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018

Udal-kiroleko arduradun teknikoek beren udalerrietako zuzendaritza politikoari dagokionez

Ona

Egokia

Egokia da eta errespetatu egiten du arloko langile zuzenen iritzia

Kudeaketa ona egiten du baliabide ekonomikoak eskuratzeko

Irizpide tekniko eta politikoek talka egiten dute

Politikaren menpe dago, eta, beraz, ezin da erabakirik hartu

Kirol-arloko politikan helburuak definitzea falta da, baita kirolaren eta jarduera fisikoaren arloan norabide orokor bat ezartzea ere

Uste dut lan-ildoak bikaina dela; izan ere, aintzat hartzen ditu kirol-munduko eragile guztiak

Oro har, ona da, baina desiragarria litzateke irizpide teknikoak gehiago hartzea aintzat

Ez dago epe luzerako irizpiderik definituta

Uste dut norabide zuzenean goazela, nahiz eta oraindik asko dagoen egiteke

Zuzendaritza teknikoarekin dabil lankidetzan une oro

Asko hobetu daiteke

Ona Kirol-munduaren gaineko ezagutzak eta erabakitzeko gaitasuna ditu

3. ONDORIOAK

Azterlan honen ondorioetan KAITek ikuspegiak berrikustearen eta hobetzearen alde egiten duen apustua azalduko da; horretarako, lan sistematiko eta egituratu bat egitea proposatzen du, gako-erakundeen datuak eta teknikarien eta erakundeen interesak eta iritziak bilduko dituen.

Gauzak horrela, datuak ikusaraziko dituen argazki bat erakustea da asmoa, aukera emango duena udal-kirolaren kalitatearen kudeaketa zein egoeratan dagoen aztertzeke. Kudeaketari dagokionez, honela definitzen du EUSKALITek (2004) kalitate osoa eta bikaintasuna: *“talde interesdun guztien beharrian eta espektatibak modu orekatuan asetzen dituen antolakuntzara bideratutako kudeaketa-estrategia”*.

Aurrekoaren harira, egiaztatu dugu udaletako kirol-instalazioak kudeatzea ez dela udal-kirola kudeatzearen sinonimo; lehena bigarrenaren barruan sartzen da, baina ez da bakarra. Zentzu horretan, bat gatoz De Santiago eta Iturrioz (2006) autoreekin: eskaintzaren kudeaketan eta udaleko kirol-instalazioetan zentratutako udal-zerbitzuak atzean utzi eta herritar aktiboagoak lortzera bideratutako zerbitzu bat izatera pasatzea izan behar da joera. Horrenbestez, baieztatu dezakegu EUSKALITen definizioa inoiz baino beharrezkoagoa dela azterlan honetako emaitzei begira.

Are gehiago, García Lópezek (2006) esan zuen modura, badirudi beharrezkoa dela bikaintasun-kultura bat sortzea, oinarrian diseinua izango duena eta erakundearen zeregina, ikuspegia eta balioak zabalduko dituen. Halaber, proiektuan parte hartzen duten eragile edo talde interesdun guztiekiko harremanetan ezarri beharreko gida ideologiko ere izan behar du.

Kalitate hori lortzeko, ezinbestekoa da, nola ez, erabiltzailea gogobeteta sentitzea kirol-arloan. Hori ez da horrenbeste zentratzen jasotzen duen zerbitzuarekiko pertzepzioan (ikusitako dugu neurketa hori erkidegoko udalerritik askotan egiten dela, udalerririk txikienetan berrikusi egin beharko litzatekeen arren), baizik herritarrak kirol egitean sentitzen duen gogobetetasun pertsonalaren pertzepzioan. Hori lagineko udalerrien % 22k baino ez dute neurtzen. Alabaina, ikuspegi horretatik abiatuta, arreta pertsonalizatu egin daiteke.

Horregatik, ez da txorakeria arreta kirola barne hartzen duen familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzuan jartzea. Euskadin kirol-zerbitzuen % 22k bakarrik ematen dute horretarako aukera.

Arreta pertsonengan jartzea, hori da gakoa. Udaletako kirol-zerbitzuak herritar guztiengan zentratu behar dira. Dena den, kudeatzen diren izapide motak aztertuta, ondorioztatzen dugu ez dela ahalegin bera egiten adin-tarte guztietan. 65 urte baino gehiagoko pertsonen kolektiboaren

harira, García Leandrezek (2006) dio pertsona nagusiak kirol-kudeaketaren helburu bihurtu direla herritarren zahartzeagatik, osasun-arloko faktoreengatik eta erretiro aurreratuengatik, gizarte- eta lan-arloko arrazoiengatik. Hala eta guztiz ere, pertsona talde horri bideratutako jarduerak Euskadiko udalek antolatutako kirol-jarduera guztien % 11 baino ez dira. Gainera, pertsona nagusien % 2 baino ez dira ikastarogileak eta abonatuak.

Desgaitasuna duten pertsonen udal-kirolean duten inklusio-maila ere berrikusi egin behar da. Pertsona horiei zuzendutako 5 ekitaldi antolatzen dira, desgaitasunik ez dutenentzat, aldiz, 130. Gainera, udalerrien % 63k astero antolatzen dituzte pertsona horientzako jarduerak. Alabaina, 1 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietatik % 38k soilik antolatzen dituzte mota horretako jarduerak, eta, beraz, horrek esan nahi du, oro har, udalerrien lehen hiru kategorietan dauden 245 udalerrietatik, 93tan bakarrik dagoela eskaintza hori. Hortik ondorioztatzen da, halaber, EAEko udalerrien % 54k bakarrik hartzen dutela desgaitasuna aldagaitzat, kirol-zerbitzuen prezioak ezartzeko garaian.

Espainiako Gobernuako Kultura eta Kirol Ministerioko Idazkaritza Tekniko Nagusiko Estatistika eta Azterketa Atalak 2019an egin zuen urteko kirol-estatistiken urtekariari jarraikiz, Euskadin herritarren % 46,9k diote astero egiten dutela kirola. Datu horrek jarduteko oso marjina handia uzten du, herritarrek kirola egitera erakartzeko. Udaleko kirol-zerbitzua denez herritarrengandik hurbilen dagoen zerbitzua, bere estrategia aipatutako helburu horretara bideratu beharko litzateke; hau da, herritarrek kirola aktiboki praktikatzera animatzea. Alabaina, eta udalerrien % 58k herritar sedentarioek kirola egiteko neurriak ezartzen dituzten arren, Euskadiko udalen % 13k bakarrik neurtzen dute zergatik ez duten kirolik egiten kirolik egiten ez duten herritarrek. Hortaz, zentzuzkoa dirudi herritarrei galdetzea zergatik ez duten kirolik egiten, gero printzipioz eraginkorrak izan daitezkeen neurriak ezartzeko.

Hortik ondorioztatu daiteke egungo ereduak pertsona askori aktiboagoak izaten lagundu dien arren, jarduteko modu horrek gabeziak dituela aktiboak ez diren herritarren beharrezan erantzuteko garaian. Horregatik, Iturriozek (2009) esan bezala, eredu horrek funtzio erraztailea hartu behar du, eta udalerrri bakoitzean jarduera fisikoa egiteko dauden baliabide eta aukerak mobilizatu.

Jarduera fisikoa sustatzeko zeregin horretan aurre egiteko, beste sektore batzuetako eragileak ere mobilizatu behar dira, besteak beste, hirigintzakoak, osasunekoak, gizarte zerbitzuetakoak, mugikortasunekoak, hezkuntzakoak eta gazteriakoak, «jarduera fisikoa politika guztietan» lelopean (Iturrioz, Miranda eta Villaverde, 2016). Zentzu horretan, badirudi hori lortzeko bidean gaudela, azterlan honetatik ateratako datuen arabera; izan ere, EAEko udalerrien % 78k adierazi du harremanetan dagoela udaleko beste sail batzuekin edo udaletik kanpoko erakundeekin. Dena den, komenigarria litzateke udalek aldundiekin duten harremana berrikustea, 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien % 20 baino ez dagoelako dagokion aldundiarekin harremanetan.

Bestalde, emaitzek erakusten dute udalei interesatu egiten zaiela kirola bultzatzeko kirol-ekitaldiak sustatzea, denek antolatzen edo babesten baitituzte, modu batera edo bestera, ekarpen ekonomiko edo materialak eginez. Murua, Vilarejo eta Zabalak (2016) adierazi bezala, badirudi ikuspegi ekonomikotik, laguntza horiek kanpo-efektu positiboak sortzen direlako justifikatzen direla. Besteak beste, honako hauek aipa daitezke: gizarte-efektu positiboak sortzea, antolatzen diren lurraldearen irudia hobetzea eta erakundearekin zerikusirik ez duten jardueretan diru-sarrerak sortzen dituen turismoa erakartzea, adibidez, ostalaritzan, merkataritzan eta

zerbitzuetan. Erakundeek ulertzen dute itzulera sozioekonomiko horrek balioa duela eta ekitaldiaren antolakuntza babestea onuragarria izan daitekeela udalerrirako.

Kalea kirol-eremu gisa erabiltzearen alderdiak ere berrikuspena behar du: kalea horretarako erabiltzeak kirol-esperientzia ugaritarako aukera eman dezake. Alabaina, udalerrien % 10ek bakarrik adierazi dute jarduera fisikorako jolasak dituztela kale edo parketan. Hori sailen arteko harremanaren esparruan jorratu beharreko kontu bat da; zehazki, Hirigintza Sailarekiko harremanen esparruan. Bada, sail horrekin harremanetan daude Euskadiko kirol-zerbitzuen % 61.

Datuen argitan, errealitateak oso bestelakoak dira udalerrien tamainaren arabera, batez ere udalerrri txikienetan, 1 eta 5.000 biztanle bitartekoetan. Udalerrri horien errealitatea oso bestelakoa da, zentzu guztietan. Ekonomiari dagokionez, adibidez, kirol-arloko defizita % 7koa da, eta gainerakoetan aldiz % 2koa, batez beste; udalerrri txikienean udalaren aurrekontuaren % 12 bideratu behar dute kirol-zerbitzua ematera eta gainerakoek % 4,75; autofinantzaketari dagokionez, % 23an dago udalerrri txikietan eta gainontzekoetan, aldiz, % 54,75ean. Ildo beretik, familientzako orientazio-zerbitzua udalerrien % 0an dago, hau da, ez dago, eta gainerako modalitateetan % 27an; udalerrri txikien % 25 bakarrik dago harremanetan udaleko Hirigintza Sailarekin, eta hori beste udalen % 70ean gertatzen da. Azkenik, aipatzekoa da udal txikien % 37,5ek bakarrik dituztela herritarrekin harremanetan egoteko kanalak, eta gainerako kategorietan % 70ekoa da kopuru hori. Hori guztia aintzat hartuta, ondorioztatzen da 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan hainbat modutan eman behar dutela arreta kirol-arloan eskumenak dauzkaten erakundeek.

Gure udal-kirolaren eredia hobetu egin daiteke, baina udal-zerbitzuetako teknikari arduradunek ez dute uste zaharkituta dagoenik; hain zuzen, arduradun teknikoek % 34k bakarrik jo dute mehatxutzat. Hortik ondorioztatu behar da udalerrri-mailako kirolaren profila hobetzeko egin behar dela lan, baina ez dela beharrezkoa aldatzea. Edonola ere, berrikusi egin behar dira kirol-azpiegiturak, baliabide ekonomikoak eta kirol-arloko langileak; izan ere, horiek guztiak ahuleziatzen jo dituzte kirol-arloko arduradun teknikoek % 54k, gutxienez.

Kirolaren kudeaketaren gaineko erabakietan irizpide politiko ezari dagokionez, ezin esan daiteke mehatxua denik udaletako arduradun teknikoek ikuspegitik, arduradunen % 18k bakarrik ikusten baitute negatiboki. Zerbait berrikusi behar izatekotan, alderdi politikoan berrikusi daitekeena da arduradunen % 72 gizonak direla, eta, gainera, horien % 55ek ez dutela kirol-arloko meritu egiaztaturik.

Aurreko paragrafoan adierazitakoaren harira, erabaki politikoekin zerikusia duen beste kontu bat ere berrikusi behar da: udalerriko kirol-jarduera. Udalerrien % 34k bakarrik hartu dute udalerriko kirol-jarduera aztertzeko erabaki politikoa. Zalantzarik gabe, erabaki hori hartzeak udalerrietako kirol-errealitateari buruzko informazio handiagoa edukitzea ekarriko luke, eta, horrenbestez, tresna bat sortuko litzateke erabakiak ikuspegi zientifikotik hartzeko. Zentzu horretan, interesgarria litzateke emaitzak udalerrietako aholku-organoetan berrikustea. Behatoki honetan egiaztatzen da EAEko udalerrien % 37k dituztela mota horretako organoak. Ondorioz, hori bera udalerrri gehiagotan egingo balitz, nabarmen areagotuko litzateke udalerrri-mailako kirolak hartu beharreko norabideari buruzko eztabaida.

Badago azken kontu bat autoreak aipatu gabe utzi nahi ez duena: udalerriek zailtasunak dauzkate datuok biltzeko, batez ere biztanle kopuru txikiena dutenek. Alderdi hori hobetzen bada, kirolak tokiko erakundeetan izango duen bilakaera kudeatzen duten pertsonentzat erabilgarria izan daitekeen askoz informazio gehiago eskuratu daiteke.

Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018 azterlanaren emaitzei buruzko gogoeta hau bukatzeko, arreta udal-kirolaren helburuan jartzea proposatzen dugu: herritarrek kirola egiteko ohitura hartzea (Solar 2006). Horri ohitura horiek bizitza osoan mantentzea gehi geniezaioke helburu osagarritzat. Hori lortzeko, horretarako aukera emango duen antolakuntza-egitura bat behar da (Solar 2006). Gainera, udalerrri bakoitzeko kirol-errealitatearen azterketa ere egin beharko litzateke, herritarren eta kirol-arloko udal-eragileen parte-hartzearekin, epe luzera begira eta tartean ebaluazioak direla.

Horregatik guztiatik, zeregina ondo identifikatu eta azaltzen bada udalerrri bakoitzeko Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Plan Integralean, posible izango da azpiegituren kudeaketaren fokua kirolaren zeregin sozialera aldatzea.

4. HOBEKUNTZA-ARLOAK

	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK	
	EAEko udalerrri eta aldundien interesekoak diren datuak biltzea	Udalerriek eta aldundiek autoebaluazioa egiteko egokitzat jotzen dituzten interes-datuak adostuko dituen lantalde bat sortzea, Euskadiko errealitatea udalerrietan, lurraldeetan eta erkidegoan, oro har, baloratzeko.	Ikertzaile-taldea, Eusko Jaurlaritza, aldundiak eta udalak
<i>Estatistika-datuak</i>	EAEko udalerrri eta aldundien interesekoak diren datuak biltzea	Udalerrri eta aldundien interesekoak diren adierazleak identifikatu eta datu horiek nola bildu azalduko duen gida bat sortzea Gida bera banatzea eta gidari buruzko prestakuntza ematea	Ikertzaile-taldea, prestatzaileak, Eusko Jaurlaritza, aldundiak eta udalak
	EAEko udalerrri eta aldundien interesekoak diren datuak biltzea	Egin beharreko azterlanen egutegia planifikatzea eta datuak biltzeko eta azterlana entregatzeko datak zehaztea Udal-teknikariek jarraipena eta autoebaluazioak egiteko espazio bat sortzea, beren lana neurtzeko aukera izan dezaten	Ikertzaile-taldea, Eusko Jaurlaritza, aldundiak eta udalak
	EAEko udalerrri eta aldundien interesekoak diren datuak biltzea	Finantzaketa	Eusko Jaurlaritza eta aldundiak
	EAEko udalerrri eta aldundien interesekoak diren datuak biltzea	Datuen bilketa adostutako aplikazio informatiko digital bat sortzea	Eusko Jaurlaritza, aldundiak eta Big Data aplikazioak garatzen dituzten enpresak

HOBEKUNTZA-ARLOAK	HOBETU BEHARREKOAK	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK
	Ezinbestekoa da udalerrri bakoitzeko kirol-errealitatearen berri ematen duten datuak ezagutzea.	Hiru urtean behin, legegintzaldiaren hirugarren urtean, zehazki, udalerriko kirol-errealitatearen inguruko azterlan bat egitea, indarreko agintaldi politikoan egindako kudeaketaren bilakaera, ahuleziak, mehatxuak, indarrak eta aukerak ezagutzeko. Baita etorkizuneko erronkei aurre egin ahal izateko ere.	Udalak
<i>Udaleko kirol-jarduera berrikustea</i>	Nola egin udalerrri bakoitzeko kirol-errealitateari buruzko azterlanak	Gida bat sortzea udalerrri bakoitzeko kirol-errealitateari buruzko azterlanak nola egin azaltzeko Gida bera banatzea eta gidari buruzko prestakuntza ematea	Eusko Jaurlaritza eta aldundiak
	Jakitea herritarrak nola sentitzen diren beren udalerrietan eskaintzen zaizkien kirol-jarduerekin	Herritarrek emandako zerbitzuagatikogogobetetasuna baloratu ordez, herritarrak kirola egitean nola sentitzen diren baloratzea. Horrela, posible izango da arreta pertsonalizatzea. Gida bat sortzea hori nola egin daitekeen azaltzeko	Udalak eta aldundiak

Udalerritako herritar pasiboek kirola zergatik egiten ez duten ezagutzea	Herritarrei galdetzea zergatik ez duten kirolik egiten, gero printzipioz eraginkorrak izan daitezkeen neurriak ezartzeko	Udalak eta aldundiak
Tokiko kirolaren arloko aholku-organoak sortzea	<p>Udalerrri guztietan egotea tokiko kirolaren arloko aholku-organoak, tokiko kirolak hartu beharreko norabideari buruz eztabaidatzeko</p> <p>Erakunde horien funtzionamendua, araudiak, funtzioak, helburuak eta abar zehaztuko dituen</p> <p>Legez erregularizatzea</p>	Eusko Jaurlaritza, aldundiak eta udalak.
Tokiko kirolaren bilakaerari buruz egindako azterlan guztiak helburu goren batera bideratuko dira: herritar aktiboagoak izatera.	Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Plan Integral bat sortzea, herritar aktibo gehiago lortzeko gida ideologiko gisa funtzionatuko duena	Udalak eta aldundiak

HOBEKUNTZA-ARLOAK	HOBETU BEHARREKOAK	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK
<i>Herritar aktiboagoak</i>	Herritar aktibo gehiago lortzea	Berrikustea kirola egiteko edo ez egiteko arrazoiak, eta hortik ateratako ondorioetan oinarrituta, herritarrak kirola egitera erakartzeko estrategia bat prestatzea	Udalak eta aldundiak
	Arreta herritarrengan zentratzea	Eskaintzaren kudeaketan eta udalerriko kirol-instalazioetan zentratuta dauden kirol-zerbitzuak herritar aktiboagoak lortzeko helburuan zentratutako zerbitzuak izatera pasatzea	Udalak eta aldundiak
	Kirol-arreta pertsonalizatua	Kirol-arloan familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzua sortzea.	Udalak eta aldundiak
	Eskaintza handiagoa egitea orain arte arreta gutxien jaso duten taldeei	Herritarren interesak ezagutu eta gero, udaleko kirol-eskaintzak berrikustea, kirolera ahalik eta jende gehien erakartzeko. Batez, 65 urtetik gorakoak eta desgaitasuna dutenak.	Udalak

HOBKUNTZA-ARLOAK	HOBETU BEHARREKOAK	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK
<i>Udaleko sailen arteko eta udaletik kanpoko beste erakunde batzuekiko harremanak</i>	Kontaktua, komunikazioa, aldundien eta udalerriena arteko koordinazioa, ez puntualki, baizik eta modu orokortuan eta urtero.	Udaletako eta aldundietako kirol-zerbitzuetako teknikarien arteko topaketak planifikatzea (aurrez aurre, online, etab.), besteak beste, orientazioa eta aholkua emateko udalerrien jarduteko moduari buruz.	Aldundiak eta udalak
	Sailen arteko eta udaletik kanpoko erakundeekiko harremanak hobetzea, kirola egitera jende gehiago erakartzeko helburuarekin.	Udallerri bakoitzeko Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Plan Integrala aztertu eta gero, udaleko sailen artean eta udaletik kanpoko beste erakunde batzuekin lankidetzan, ekintza-planak diseinatzea, kirolera herritar gehiago erakartzeko.	Eusko Jaurlaritza, aldundiak, udalak eta beren sailak, Osakidetza, etab.
	Kalea, kirol-eremu	Udalerriko hirigintzan kalea bera kirol-eremu izan daitekeelako ideiatik abiatuta diseinatzea; izan ere, kirol-esperientzia ugarirako aukera ematen du	Kirolarekin eta udalerriko hirigintzaren diseinuarekin zerikusia duten udaleko sailak.

HOBKUNTZA-ARLOAK	HOBETU BEHARREKOAK	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK
<i>Herritar kopuru txikiena duten udalerriei arreta ematea kirol-arloan</i>	Kirola sustatzea ez izatea ekonomikoki hain defizitarioa herritar kopuru txikiena duten udalerrientzat	Aztartzea udaleko kirol-arloan udalerrri bakoitzak dituen beharrizan ekonomiko errealak, eta tokiko programen beharrianekin bat etorriko diren laguntza-programak sortzea	Aldundiak eta udalak

HOBKUNTZA-ARLOAK	HOBETU BEHARREKOAK	HOBETZEKO PROPOSAMENAK	ESKU HARTZEN DUTEN ERAGILEAK
<i>Udal-kirolaren eredu</i>	Eredua	Kirol-azpiegiturak, baliabide ekonomikoak eta kirol-arloko langileak berrikustea; izan ere, horiek guztiak ahuleziatzen jo dituzte kirol-arloko arduradun teknikoek % 54k, gutxienez. Azterlan bat egitea udaletako kirol-zerbitzuetako kirolariek arlo horietan ikusten dituzten beharriaz buruz.	Aldundiak eta udalak

ERREFERENTZIAK

Adimen Investigación (2016). EAEko kirol arloko giza baliabideen lan-egoerari eta kualifikazioari buruzko azterlana (34-47. or.)

https://www.euskadi.eus/contenidos/noticia/estudio_situacionlaboral/eu_def/adjuntos/Kirol_eragileen_lan_eta_kualifikazio_azterlana_euskera.pdf

Alvira, F. (2004). *La encuesta: una perspectiva general metodológica*. Madril: Ikerketa Soziologikoen Zentroa.

Bardach, E. (1998), *Los ocho pasos para el análisis de políticas públicas: Un manual para la práctica*, Mexiko, cide/Porrúa

Bildarratz Sorrón, J. (2009). *Udal-kirolaren antolaketa Eudelen ikuspegitik: Euskadin udal-kirola kudeatzeko eredu desberdinak*. Kirolaren IV. Euskal Kongresuko aktak. 3. arloa. Egitura antolatzaileak. 179-182 or. 2009ko ekainak 17, 18 eta 19. Bilbo

Cea, Mª A. (1999). *Metodología cuantitativa: estrategias y técnicas de investigación social*. Argitalpen-proiektua: Síntesis Sociológica.

De María, J. (2006). *Nuevas manifestaciones del deporte urbano*. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave. Kait, 352. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

De Santiago, L.C. e Iturrioz, I. *Nuevas tendencias en la gestión del deporte municipal*. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave. Kait, 221-237. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

Diego González, M. (2000). *Evolución Indicadores Municipales Periodo 1996-1999*. Kirolaren II. Euskal Kongresuko aktak, 147-163. or. Donostian, urrian.

División de Estadística y Estudios, Secretaría General Técnica Ministerio de Cultura y Deporte. (2019). *Anuario de estadísticas deportivas 2019*. 123. or. Hemen eskuragarri: <https://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:dc406096-a312-4b9d-bd73-2830d0affb2d/anuario-de-estadisticas-deportivas-2019.pdf>

EUSKALIT (2004). EFMQ memoria. Zamudio.

García-Ferrando, M., Ibáñez, J., y Alvira, F. (2003). *El análisis de la realidad social. Métodos y técnicas de investigación* (3. ed.). Madril: Alianza.

García Leandrez, M.L. (2006). *La gestión de las actividades físicas en las personas mayores*. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave. Kait, 437. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

García López, A. (2006). *Principios de la gestión de la calidad total y la excelencia en el deporte municipal*. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave. Kait, 521. or. Lege-gordailua: BI-2.137-06

García-Unanue, J., Felipe, J. L. eta Gallardo, L. (2014). *Autofinanciación en los organismos autónomos deportivos municipales en España: cálculo y evolución*. Revista Española de Educación Física y Deportes, 404, 15-26 or.

Eusko Jaurlaritz (2020ko otsailak 19). Sarrera. Euskadiko kirol-instalazioen errolda <https://instalazioak.euskalkirola.com/>

Iturrioz Rossell. (2009). «Reflexión sobre la oferta municipal de actividades deportivas» jardunaldia. Laburpen-dokumentua. Kirolarte. Gipuzkoako Foru Aldundia.

Iturrioz, I, Miranda, M^a. A. eta Villaverde, E. (2016). *El deporte municipal en el País Vasco. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general*. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 44-51. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

7/1985 Legea, apirilaren 2koa, Toki-araubidearen oinarriak arautzen dituen.

Luna-Arocas, R. eta López, A. (2000). *Perfil del gestor público del deporte en la comunidad valenciana*. Apunts: Educación física y deportes, ISSN 1577-4015, ISSN-e 2014-0983, 61. zk., 2000, 88-95. or.

Los Arcos Imaz, J. (2016), *La oferta deportiva en los centros privados. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general*. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 62-67. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

Macías Rodríguez, E. eta Ruesgas Nogales, I. (2016). *Las empresas de servicios en Actividad Física y Deporte. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general*. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 54-59. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

Martín Caballero, O., Teruelo Ferreras, B., Solar Cubillas, L.V. eta Villaverde Herrero, E. (2014). *Observatorio del Deporte Municipal en España. Situación Actual de las Políticas Municipales de Deporte. Estudio financiado por Federación de Asociaciones de Gestores del Deporte de España (FAGDE). FAGDEren III. kongresuan aurkeztua. Deporte: cuestión de Estado, 2015eko martxoak 7 eta 8, Santander, Magdalena jauregia*. https://www.fagde.org/archivos/observatorio_del_deporte_municipal.pdf

Martín Caballero, O. (2015). *Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia*. Hemendik hartuta: <http://www.kait-kirola.org/wp-content/uploads/2016/04/OBSERVATORIO-DEPORTE-MUNICIPAL-EUSKADI.pdf>

Martín Caballero, O. (2018). "EAEko udalerrien aktuazioa Eskola Kirolean, 2018", Bilboko Bizkaia pilotalekuan aurkeztua 2018ko abenduaren 14an, "Udalerrien erronkak eskola-kirolean" jardunaldian.

Kultura eta Kirol Ministerioa (2019). *Anuario de estadísticas deportivas 2019*. 159. or. Argitalpen ofizialen identifikazio zenbakia (NIPO): 822-19-023-4 <https://www.culturaydeporte.gob.es/dam/jcr:dc406096-a312-4b9d-bd73-2830d0affb2d/anuario-de-estadisticas-deportivas-2019.pdf>

Murua J.M. (2014). *Urban Sasoi. Código de Urbanismo Activo para la ciudad de Irun*. 1.0 bertsioa Irungo Udala:

Murua, J., Vallejo, A. eta Zabala, G. (2016). *Los eventos deportivos en Euskadi. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general*. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 70-76. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

Rojo Piqueras, J. eta Solar Cubillas, L.V. (2006). *Deporte federado y municipio. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave*. Kait, 385-410. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

Segura M. Trejo, F. eta Buarque de Hollanda, B. (2015). *El estudio del deporte y las políticas públicas. Gestión y Política Pública PP*. 3-25. or. Hemen eskuragarri: <http://www.gestionypoliticapublica.cide.edu/ojs/cide/index.php/gypp/article/download/117/41>

Solar Cubillas, L.V. (2006). *Antecedentes. Misión y Objetivos del Deporte Municipal*. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave. Kait, 41. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

Solar Cubillas, L.V. (2016). *Introducción Sobre Euskadi y su deporte. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general*. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 8-13. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

Shone, A., Parry, B. (2001). *Successful event management: a practical handbook*. Londres: Continuum.

Teruelo Ferreras, B. (2006). *La financiación del deporte municipal: coste, valor y precio de los servicios. Deporte, gestión y municipio. Aspectos clave*. Kait, 182. or. Lege-gordailua BI-2.137-06

Teruelo Ferreras, B. (2012). La Financiación del Deporte Municipal. Kirolaren V. Euskal Kongresuko aktak. 3. arloa. Ekonomia eta kirola.

Ugarteburu, I. (2016). Valoración de conjunto. La situación del deporte en Euskadi. Una visión general. KAIT Kirol Arlorako Iritzi Taldea, 88-93. or. Lege-gordailua: VI 227-2016.

Europar Batasuna. (2010) Hezkuntza eta Kulturaren Zuzendaritza Nagusia. Europar Batasunaren gidalerroak, jarduera fisikoari buruz. Kirol Kontseilu Gorena.

ERANSKINAK

I. ERANSKINA. GALDETEGIA

EUSKADIKO UDAL KIROLAREN BEHATOKIA

IDENTIFIKAZIO-DATUAK	
UDALERRIA	
PROBINTZIA	
HARREMANETARAKO PERTSONA, TELEFONOA ETA POSTA ELEKTRONIKOA	

ALDAGAI EKONOMIKOAK: 2018KO EKITALDIARI ITXIERARI BURUZKO DATUAK

UDALAREN AURREKONTU OSOA

KIROL SAILAREN AURREKONTU OSOA

1. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN GASTUA

2. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN GASTUA

6. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN GASTUA

1. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN SARRERAK

3. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN SARRERAK

5. KAPITULUA. KIROL SAILAREN AURREKONTUAREN SARRERAK

KIROL-KLUBEI BIDERATUTAKO EKARPEN EKONOMIKOAK (DIRULAGUNTZAK)

Kirol-ekitaldietara bideratutako ekarpen ekonomikoak

KUDEAKETA-EREDUA. Zure udalerririk zein eredu erabiltzen du kirol-arloko udal-zerbitzuak kudeatzeko? (Kirolaren Udal Institutua, patronatua, etab.)

--

ALDAGAI SOZIALAK

ABONATUEN KOPURUA, SEXUAREN ETA ADINAREN ARABERA (udaleko kirol-instalazioetara sartzeko txartela duten pertsonen kopurua)

IKASTAROGILEEN KOPURUA, SEXUAREN ETA ADINAREN ARABERA (Eskaintzen diren ikastaro edo jardueretan parte hartzeko udaleko kirol-instalazioetara sartzen diren pertsonen kopurua)

ERABILTZAILEEK BATEZ BESTE ZENBAT ORDUZ ERABILTZEN DITUZTEN INSTALAZIOAK Adierazi erabiltzaileek batez beste zenbat orduz erabiltzen dituzten instalazioak (guztira eta adin-tarteen arabera)

ESKANTZEN DIREN KIROL-JARDUERAK. Udalerriak zenbat kirol-jarduera eskaintzen ditu? Eta zein adinekoei eskaintzen dizkie?

UDAL-INSTALAZIOAK ERABILTZEN DITUZTEN EDOZEIN KIROL-MODALITATETAKO KLUBAK

GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
G	E	G	E	G	E	G	E
GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
G	E	G	E	G	E	G	E
GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
G	E	G	E	G	E	G	E
GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
Antolatutako kirol-jardueren zerrenda:							
Klubak guztira		Klubetako kirolariak guztira					
		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
		G	E	G	E	G	E
KLUBETAKO KIROLARI ABONATUAK GUZTIRA							

Klubek egiten dituzten kirolen zerrenda

UDALERRIAN KIROL-JARDUERARI BURUZ EGINIKO AZTERLANEN KOPURUA

UDALEKO BESTE SAIL EDO ADMINISTRAZIOKO BESTE ERAKUNDE BATZUEKIN HARREMANAK Zure udalerriko kirol-zerbitzuak. harremanak ditu udaleko beste sail batzuekin (berdintasuna, integrazioa, gizarte zerbitzuak, droga-mendekotasunak, osasuna, hezkuntza, hirigintza, ingurumena, turismoa...) edo beste erakunde batzuekin (Osakidetza, Aldundia...) kirol-zerbitzu efizienteagoa eskaintzeko?

BAI	EZ	
Azterlanen zerrenda laburra		
SAILA EDO ERAKUNDEA	BAI	EZ
BERDINTASUNA		
INTEGRAZIOA		
GIZARTE ZERBITZUAK		
DROGA-MENDEKOTASUNA		
OSASUNA		
HEZKUNTZA		
HIRIGINTZA		
INGURUMENA		
TURISMOA		
OSAKIDETZA		
ALDUNDIA		
EUSKO JAURLARITZA		

BESTE BATZUK (adierazi zein)		
Lankidetzen deskribapen laburra		

HARREMANAK KIROL-ENPRESA PRIBATUEKIN

BAI	EZ
Lankidetzen deskribapen laburra	

HERRITARREN PARTE HARTZEA Ba al du udalak herritarrek kirol-arloan (kirol-mahaiak, balorazio-inkestak, foroak, sare sozialak...), kirol publikoaren diseinuan eta kudeaketan parte hartzeko kanalik?

BAI	EZ
Parte hartzeko kanalen deskribapen laburra	

HERRITARREN PARTE-HARTZEA: Udalak egiten al du azterlanik kirol-zerbitzuekiko gogobetetzea baloratzeko?

BAI	EZ
Parte hartzeko kanalen deskribapen laburra	
BAI	EZ

HERRITARREN PARTE-HARTZEA: Zure udalak neurtzen al du herritarrek kirola egitean duten gogobetetze pertsonala (zoriontsuagoak dira, osasuntsuago sentitzen dira, integratuta sentitzen dira...)?

--	--

HERRITARREN PARTE-HARTZEA EDO EZ PARTE-HARTZEA Aztertzen al duzu zure udalak kirolik egiten ez dutenek zergatik ez duten egiten?

Ba al du neurririk herritar sedentarioak kirolera erakartzeko? Zein ekimen?

AZTERTZEN DU	EZ DU AZTERTZEN
NEURRIAK HARTZEN DITU	EZ DU NEURRIRIK HARTZEN
Jardueren deskribapen laburra	
BAI, BADU FAMILIENTZAKO ORIENTAZIO- ETA AKONPAINAMENDU-ZERBITZUA	EZ, EZ DU FAMILIENTZAKO ORIENTAZIO- ETA AKONPAINAMENDU-ZERBITZURIK
BAI, PARTE HARTZEN DU FAMILIENTZAKO ORIENTAZIO- ETA AKONPAINAMENDU-ZERBITZUAN	EZ, EZ DU PARTE HARTZEN FAMILIENTZAKO ORIENTAZIO- ETA AKONPAINAMENDU-ZERBITZUAN

HERRITARREN ARRETA Ba al du udalak familientzako orientazio- eta akonpainamendu-zerbitzurik, eta Kirol Sailak parte hartzen al du zerbitzu horretan?

HERRITARREN ARRETA Ba al du zure udalak beste udalerrri batzuekiko akordiorik bere kirol-zerbitzuko erabiltzaileek ondoko udalerrietakoak erabil ditzaten?

BAI	EZ
Akordioen deskribapen laburra	

PREZIO- ETA HERRITAR-POLITIKA Zure udaleko kirol-zerbitzuak kudeatzen dituen instalazioetan sartzeko prezio ezberdinak daude herritarren arabera (erroldatuak, erroldatu gabeak, abonatuak, abonatu gabeak, DSBEa jasotzen dutenak, langabeak, erretiratuak, dibertsitate funtzionala dutenak, klubetako kirolariak, eliteko kirolariak...)?

PREZIO EZBERDINAK DITU?	BAI	EZ
HERRITAR-TALDEEK PREZIO EZBERDINAK DITUZTE?	BAI	EZ
ERROLDATUAK-ERROLDATU GABEAK		
ABONATUAK-ABONATU GABEAK		
DSBEa JASOTZEN DUTENAK		
ERRETIRATUAK		
DIBERTSITATE FUNTZIONALA DUTEN PERTSONAK		

KIROL-EKITALDIAK Udalerrian zenbat kirol-ekitaldi antolatzen dira?

KLUBETAKO KIROLARIAK		
ELITEKO KIROLARIAK		
BESTE BATZUK (adierazi zein)		
EKITALDIAK GUZTIRA		
Udalerrian antolatzen diren kirol-ekitaldien deskribapen laburra		

KIROL-EKITALDIAK Zenbat kirol-ekitaldi antolatzen ditu udalak?

ANTOLATZEN DITUEN KIROL-EKITALDIAK GUZTIRA
BABESTEN DITUEN KIROL-EKITALDIAK GUZTIRA

KIROL-EKITALDIAK Zenbat ekitaldi babesten ditu udalak (espazioak edo baliabideak lagatzen ditu)?

INKLUSIORAKO KIROL-JARDUERAK GUZTIRA

DIBERTSITATE FUNTZIONALA DUTEN PERTSONEN INKLUSIORAKO KIROL-JARDUEREN KOPURUA

Jardueren deskribapen laburra

ADMINISTRAZIO-EMAKIDAK dituzten udalentsat																	
Kiroi-arloko zenbat administrazio-emakida ditu zure udalak enpresa pribatuekin?																	
ABONATUEN KOPURUA, SEXUAREN ETA ADINAREN ARABERA (udaleko kirol-instalazioetara administrazio-emakidaren araubidean sartzeko txartela duten pertsonen kopurua)										GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
										G	E	G	E	G	E	G	E
IKASTAROGILEEN KOPURUA, SEXUAREN ETA ADINAREN ARABERA (Eskaintzen diren ikastaro edo jardueretan parte hartzeko udaleko administrazio-emakidako kirol-instalazioetara sartzen diren pertsonen kopurua)										GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
										G	E	G	E	G	E	G	E
ERABILTZAILEEK BATEZ BESTE ZENBAT ORDUZ ERABILTZEN DITUZTEN INSTALAZIOAK Adierazi										GUZTIRA		0-17 urte		18-64 urte		65 urte baino +	
										G	E	G	E	G	E	G	E

erabiltzaileek batez beste zenbat orduz erabiltzen dituzten administrazio emakidako instalazioak (guztira eta adin-tarteen arabera)							
ESKAINITAKO KIROL-JARDUERAK (enpresa pribatuak administrazio-emakidaren araubidean eskaintzen dituen kirol-jarduerak eta zein adin-tarteri eskaintzen dizkion)	GUZTIRA	0-17 urte	18-64 urte	65 urte baino +			
	Antolatutako kirol-jardueren zerrenda:						

GIZA BALIABIDEEN ALDAGAIK

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusia udaleko Lanpostuen Zerrendako langilea da ala enpresa pribatu bateko langilea?

Zenbat urte ditu zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak?

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusia gizona ala emakumea da?

Kirol-arloko zein titulazio du zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak?

LZ		ENPRESA PRIBATUA	
EMAKUMEA		GIZONA	
LIZENTZIADUNA	DIPLOMADUNA	JARDUERA FIS. ETA KIROI	BESTE BATZUK

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak ba al du kirol-arloko gradu ondorengo ikasketarik, masterrik...?

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak ba al du kirol-arlokoa ez den titulazio akademikorik?

Zenbat urte darama lanean udalerriko kirol-zerbitzuen arduradun gisa?

Zenbateko esperientzia du zure udalerriko kirol-arloko arduradun teknikoak?

Zein iritzi duzu zure udalerriko kirol-arloko politiken zuzendaritzari buruz?

Zenbat urte ditu zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusiak (zinegotziak)?

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusia (zinegotzia) gizona ala emakumea da?

Kirol-arloko zein titulazio du zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusiak (zinegotziak)?

		ANIMAZIOKO TEK.	
Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak ba al du kirol-arloko gradu ondorengo ikasketarik, masterrik...?		Titulazioen deskribapen laburra	
Zure udalerriko kirol-arloko arduradun tekniko nagusiak ba al du kirol-arlokoa ez den titulazio akademikorik?		Titulazioen deskribapen laburra	
Zenbat urte darama lanean udalerriko kirol-zerbitzuen arduradun gisa?			
Zenbateko esperientzia du zure udalerriko kirol-arloko arduradun teknikoak?			
Zein iritzi duzu zure udalerriko kirol-arloko politiken zuzendaritzari buruz?			

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusiak (zinegotziak)?			
EMAKUMEA		GIZONA	
LIZENTZIADUNA	DIPLOMADUNA	JARDUERA FIS. ETA KIROI	BESTE BATZUK

Zenbateko esperientzia du zure udalerriko kirol-arloko arduradun politikoak (zinegotziak) kirol-arloko zinegotzi gisa?

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusia (zinegotzia) kirolaria da?

Zure udalerriko kirol-arloko arduradun politiko nagusiak (zinegotziak) lotura du edo izan du kirol-kluben batekin?

		ANIMAZIOKO TEK.	
BAI			
EZ			
BAI			
EZ			
Zinegotziarekin lotura duen klubaren kirol-modalitatea			

Zure udalerrriak ba al du kirol-arloko aholku-organorik? Nola deitzen dira: Kirolaren Mahaia, Tokiko Kirol Batzordea...? Zenbat pertsonak osatzen dute? Organo horiek osatzen dituzten pertsonak emakumeak ala gizonak dira? Zenbatean behin biltzen dira organo horiek?

Badu eta honela deitzen da:		Ez du
GUZTIRA	EMAKUMEAK	GIZONAK

KIROL-ZERBITZURAKO BEHAR DIREN LANGILEAK
(Langileak guztira eta sexuaren arabera; udaleko plantillakoak diren edo udalerriko kirol-kudeaketan parte hartzen duten azpikontratatuak:

KIROL-ZERBITZUA KUDEATZEKO FUNTZIONARIOAK
(Langileak guztira eta sexuaren arabera, ez azpikontratatuak, hau da: udaleko plantillakoak: karrerako funtzionarioak, bitartekoak edo lan-kontratadunak), udalerriko kirol-kudeaketan parte hartzen dutenak (kudeaketa, administrazioa, mantentze-lanak, garbiketa, kirol-arloko teknikariak, segurtasuna...)

JARDUERA FISIKO ETA KIROL-JARDUERAK KUDEATZEKO FUNTZIONARIOAK (Langileak guztira eta sexuaren arabera, ez azpikontratatuak; hau da, Udaleko plantillakoak: karrerako funtzionarioak, bitartekoak edo lan-kontratadunak), kirol-arloko lanak baino egiten ez dituztenak (monitoreak, entrenatzaileak...)

AZPIKONTRATATUTA EZ DAUDEN ETA KIROL-ARLOKO TITULAZIO OFIZIALEN BAT DUTEN LANGILEAK (JARDUERA FIS. ETA KIROL ANIMAZIOKO TEK., DIPLOMA, LIZENTZIA, GRADUA)

Noizean behin egiten dira bilerak?

GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK	
GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK	
GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK	
JARDUERA FIS. ETA KIROL ANIMAZIOKO TEK.	DIPLOMADUNA	LIZENTZIADUNA	GRADUA

KALEA, KIROL-EREMU Zein jarduera proposatu dira zure udalerrian kalean kirol-jarduera sustatzeko?

Kalean egiteko sustatutako kirol-jardueren deskribapen laburra

BIZIKLETA-BIDEA Zure udalerrian bizikleta-bideen zenbat kilometro daude?

Zure udalerrian kaleko zenbat gimnasio daude?

Zure udalerrian erabilera libreko zenbat kirol-instalazio ireki daude?

Erabilera libreko instalazio irekien deskribapen laburra

Zure udalerrian jarduera fisikoko zenbat jolas daude?

Jarduera fisikoko jolasen deskribapen laburra

BAI, PARTE HARTZEN DU

EZ, EZ DU PARTE HARTZEN

PARTE HARTZEAREN MAITASUNA

Zure sailak aktiboki hartzen du parte Hirigintza Sailarekin edo Lurralde Antolamendurako Sailarekin zure herria aktiboa izan dadin?

Egindako ekimenen deskribapen laburra

INSTALAZIO MOTA	UNITATEAK			
ATLETISMO-PISTAK, GUTXIENEZ 400X6 KALE				
KIROLDEGI-PABILOI ESTALIA				
TENIS-PISTAK				
PADEL-PISTAK				
FITNESS-ARETOEN M ² GUZTIRA				
GIMNASIOEN M ² GUZTIRA				
SPINNING-ARETO BAKOITZEKO BIZIKLETEN KOPURUA				
UR BERODUN IGERILEKUEN UR-XAFLAREN M ² GUZTIRA				
	GUZTI RA	BELAR NATURALEKOAK	BELAR ARTIFIZIAL EKOAK	ARGIA DUTENAK
11KO FUTBOL-ZELAIK				
	GUZTI RA	BELAR NATURALEKOAK	BELAR ARTIFIZIAL EKOAK	ARGIA DUTENAK
5-7KO FUTBOL ZELAIK				
	GUZTI RA	PILOTALEKU ESTALIAK		ESTALI GABEKO PILOTALEKUAK
PILOTALEKUEN KOPURUA				
INSTALAZIO GUZTIETAKO ALDAGELEN KOPURUA				

TEKNIKARIAREN IRITZIA					
Koadroko alderdiak ahuleziak ala mehatxuak dira? Eta, beste batzuk?					
AHULEZIAK	BAI	EZ	MEHATXUAK	BAI	EZ
Instalazioak			Ereduaren zaharkitzea		
Baliabide ekonomikoak			Lehia pribatua		
Giza baliabideak			Irizpide politiko eza		
Beste batzuk			Beste batzuk		

TEKNIKARIAK IRITZIA EMATEKO ATAL LIBREA					

II. ERANSKINA. TAULAK

	Or.
1. taula. Hautatutako udalerrien kopurua eta tamaina	18
2. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai ekonomikoa	20
3. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala	22
4. taula. Kirol-modalitateak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	23
5. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala	24
6. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	27
8. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila	28
9. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila	29
10. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila	29
11. taula. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai teknikoa	30
12. taula. Erabilera libreko instalazioak 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	31
13. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai ekonomikoa	34
14. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala	36
15. taula. Kirol-modalitateak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan..	37
16. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala ...	38
17. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	41
18. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila	42
19. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila	43
20. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila	43
21. taula. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai teknikoa	44
22. taula. Erabilera libreko instalazioak 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	45
23. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai ekonomikoa	48
24. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala	50
25. taula. Kirol-modalitateak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan.	51
26. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala	52
27. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan	55
28. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila	56

29. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila	
57	
30. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila	57
31. taula. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai teknikoa	58
32. taula. Erabilera libreko instalazioak 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan	59
33. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai ekonomikoa	62
34. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala..	64
35. taula. Kirol-modalitateak 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan	65
36. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala...	66
37. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan	69
38. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun teknikoaren profila	70
39. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako arduradun politikoaren profila	71.
40. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako aholku-organoen profila..	71
41. taula. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerri-profilaren aldagai teknikoa ..	72
42. taula. Erabilera libreko instalazioak 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan	73
43. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerri-profilaren aldagai ekonomikoa	76
44. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerri-profilaren 1. aldagai soziala	78
45. taula. Kirol-modalitateak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	79
46. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerri-profilaren 2. aldagai soziala	80
47. taula. Ekitaldietako kirol-modalitateak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	83
48. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako arduradun teknikoaren profila	84
49. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako arduradun politikoaren profila	85
50. taula. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako aholku-organoen profila....	85
51. taula. 100.000 biztanle baino gehiagoko udalerri-profilaren aldagai teknikoa..	86
52. taula. Erabilera libreko instalazioak 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan	87
53. taula. Aldagai ekonomikoaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	90
54. taula. Aldagai sozialaren konparazioa udalerriaren, kategoriaren arabera	92
56. taula. Langileen aldagaiaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera.....	96
57. taula. Aldagai teknikoaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	98
58. taula. EAEko udalerrietako arduradun teknikoen iritziaren konparazioa, udalerriaren kategoriaren arabera	100
59. taula. Udalerri tipoen aldagai ekonomikoa. Euskadi 2018.....	112

60. taula. Udalerri tipoen 1. aldagai soziala. Euskadi 2018.....	114
61. taula. Udalerri tipoetan egiten diren kirol-modalitateak. Euskadi 2018.....	115
62. taula. Erabiltzaileen konparazioa, 2013 eta 2018ko behaketen artean	118
63. taula. Udalerri tipoen 2. aldagai soziala. Euskadi 2018.....	116
64. taula. Udalerriek beren kirol-jarduerari buruz egindako azterketak.....	117
65. taula. Beste sail batzuekiko edo administrazioko beste organismo batzuekiko lankidetzak	118
66. taula. Kirol-arloko sektore pribatuarekiko lankidetzak	118
67. taula. Herritar sedentarioak kirolera erakartzeko egiten diren jarduerak.....	119
68. taula. Udalerri tipoetan antolatzen diren ekitaldietako kirol-modalitateak. Euskadi 2018	122
69. taula. Udalerri tipoetako arduradun teknikoaren profila. Euskadi 2018.....	123
70. taula. Udalerri tipoetako arduradun politikoaren profila.....	124
71. taula. Udalerri tipoetako aholku-organoak. Euskadi 2018.....	124
72. taula. Udalerri tipoetako aldagai teknikoa. Euskadi 2018	125
73. taula. Udalerri tipoetan dauden erabilera libreko instalazioak. Euskadi 2018.....	126
74. taula. Teknikarien iritzia. Euskadiko Udal Kirolaren Behatokia 2018	128

III. ERANSKINA. GRAFIKOAK

	Or.
1. grafikoa. Lagineko udalerrietako biztanleak	15
2. grafikoa Euskadiko lurraldeetako biztanleriaren ordezkagarritasuna azterlanean	16
3. grafikoa Ordezkagarritasuna udalerraren tamainaren arabera, 7/1985 Legeari jarraikiz	16
4. grafikoa. Lagineko 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerriak	19
5. grafikoa. Kudeaketa-eredua 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietan	21
6. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak.....	25
7. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilaren arabera.	26
9. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa	26
10. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera	28
11. grafikoa. 1 eta 5.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia	32
12. grafikoa. Lagineko 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerriak	33
13. grafikoa. Kudeaketa-eredua 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietan	35

14. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak..... 39
15. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilararen arabera 40
16. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa 40
17. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera 42
18. grafikoa. 5.001 eta 20.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia 46
19. grafikoa. Lagineko 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerriak 47
20. grafikoa. Kudeaketa-eredua 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietan 49
21. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak 53
22. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilararen arabera 54
23. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa 54
24. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera 56
25. grafikoa. 20.001 eta 50.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia. 60
26. grafikoa. Lagineko 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerriak 61
27. grafikoa. Kudeaketa-eredua 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietan 62
28. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrien erakunde-harremanak 67
29. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilararen arabera 68
30. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa 68
31. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako langileak sexuaren arabera 70
32. grafikoa. 50.001 eta 100.000 biztanle bitarteko udalerrietako teknikarien iritzia 74
33. grafikoa. Lagineko 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerriak 75
34. grafikoa. Kudeaketa-eredua 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietan 76
35. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrien erakunde-harremanak 81
36. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako tasak erabiltzaileen profilararen arabera 81
37. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako kirol-ekitaldien kudeaketa 82

38. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako langileak sexuaren arabera	
84	
39. grafikoa. 100.001 biztanle baino gehiagoko udalerrietako teknikarien iritzia.	88
40. grafikoa. Udal-kirolaren autofinantzaketaren ehunekoaren bilakaera	113
41. grafikoa. Udalerri tipoen erakunde-harremanak. Euskadi 2018	117
42. grafikoa. Udalerri tipoetako erabiltzailearen arabeko tasak. Euskadi 2018	120
43. grafikoa. Udalerri tipoetan egiten diren kirol-ekitaldien kudeaketa. Euskadi 2018	121
44. grafikoa. Udalerri tipoetako langileen banaketa, sexuaren arabera. Euskadi 2018	123
45. grafikoa. Udalerri tipoetako teknikarien iritzia. Euskadi 2018.....	127